

Euangelica

oz. **U**n xp̄s 7 apli dēpingunt criniti. nō
n re sed in sanctitate. **C**hr̄st̄ tñ dicebatur
naçare⁹ a naçareth. et nçareus non a loco
sed a sanctitate. **P**rimi itaq; discipuli xp̄i
naçarei dicebant. q̄ euangeliū scripserunt
sed ecclia q̄ttuor tantū recepit. **L**ūq; ita p̄
mo vocarent naçarei. postea vocati sunt se
quētes xp̄m discipuli. postea instituente pe
tro a xp̄o christiani.

Decominatōe euerfionis hieru
salem **La. CXXXVI.**

T conuertens

e sermonē ad hierl̄m ait. **Q**uoties
volui p̄gregare filios tuos 7 no
luisti. i. q̄tiens filios tuos volūtate mea cō
gregavi te nolente et ingrato feci. **E**cce reli
quet vobis dom⁹ v̄stra deserta. **D**ico enī
vobis. nō videbitis me a modo donec dica
tis. **B**ñdicit⁹ qui venit in noīe dñi. i. ab hoc
tpe passionis nō videbit^r filiū hoīs donec
ad iudiciū. vbi videbitis me venientē ī glo
ria dominantis. 7 fideles magnificabitis
me. **E**tia cecitatē eoz vsq; tunc duraturaz
p̄dixit

De signis euerfionis et aduētus
sui. **La CXXXVII.**

Ec locut⁹ abijt

b et abscondit se ab eis. et multi ex
p̄ncipib; crediderūt in eū. s̄ p̄pter
phariseos nō p̄fitebant. **L**unq; egredere^r
de tēplo. accesserūt ad eū discipuli ei⁹. ostē
dentes ḡdificatōes tēpli. **A**udierant ab eo
de euerfione vrbis. volebāt etiā audire de
tēpli euerfione. qz videbat eis q̄ nec capi
nec euerti posset. **E**t ait illis. **V**eniēt dies ī
q̄b; nō reliquet s̄ lapis sup lapidē q̄ nō de
struet. **E**t cū sederet ī mōte oliueti p̄ tēpluz
accesserunt discipuli

secreto. et querebant
ab eo signa euerfio
nis hierl̄m 7 signa sui
aduentus. **E**t dixit
eis q̄dā p̄p̄a aduēt⁹
sui q̄dā p̄p̄a euerfio
nis. quēdam cōmu

Ex splendore auri
q̄d erat ī tēplo exre
p̄cussione solis p̄s
q̄dam mōtis oliue
ti ī opposito directo
sp̄ lucida resplende
bat. vbi postea salo

nia vtriq;. **P**remu
niuit autē fideles ne
seducant. cū audirēt
multos dicētes se esse
christos. **N**on enim
ventur⁹ est nisi p̄ce
dāt signa q̄ p̄dixit
Premisit aut cōmu
nia scz p̄lia 7 seditio
nes gētis p̄ gentē. regni p̄ regnū. pestilētias
fames terremot⁹ p̄ loca terroresq; de celo p̄
secutiones sanctoz. **A**n nāq; euerfionē iu
deę elemēta suū vindicabūt auctorē. **P**o
stea posuit p̄p̄iū signū destructionis

Propriū signū euerfionis

Lapitulum **CXXXVIII.**

Wm videritis

c abominationē desolationis que
dicta est a daniēle. stantē in loco
sancto. i. imaginē abomiabilē. q̄ signū erit
desolationis. positā in templo. **D**e imagine
tyberij quā pilat⁹ po
suit in templo q̄dam

hoc exponūt. sed hoc
iam factum fuerat.
Si dicatur de ima
gine gaj de qua post
dicemus. hoc de vici
no futurum erat. in
fra scz ānos. x. 7. xxxij.
annis ante euerfionē
hierusalem. **N**on er
go congrue dictum
esset pro signo eius.
Sed euerfa hierl̄m

p̄ titum. **A**drian⁹ statuā suā posuit vbi ar
cha steterat. qz vestigia ciuitatis adhuc q̄
dā manebant. et iudei q̄ latētes vndecūq;
remanerant. qnq; ad locū sanctū redibāt.
et iterum multiplicati amouerunt statuam.
Ob hoc adrianus apposuit manū extremā.
et funditus euertit vrbē. et edixit. ne q̄s iu
deoz remaneret in terra illa. **E**t de hac vl
tima euerfione videtur subdere. **L**ucas di
cens. **E**t captiui duceuntur in omnes gētes

Legit^r de pilato q̄
hierusalem veniens
statuā cesaris igno
rantib; iudeis in tē
plo posuit. **L**andē
videns p̄stanniā iu
deoz cōmunit^r d̄ s̄
doletū. eā amouit
De ea ergo nō di
ceret dñs q̄ esset si
gnū euerfionis cuz
iam euenerat

Historia

De impedimento fuge.

Capitulum. CXXXIX.

¶ In aut vide

retis ab exercitu circūdari hirtim tūc q̄ in iudea sūt fugiēt in mōtes Ecclastica historia narrat. Fideles q̄ erāt ī iudea adueniētibz romanis fugisse in pel lā ciuitatē āmonitōe angeli. Orate aut ne fiet fuga vīa hyeme vel sabbato. Hoc ad lrām nō videt dictū de hyeme. Terra enī illa accōmodatioz videt fuge in hyeme q̄ ī seruoze estatis. De sabbato stare p̄t. qz fm legē vltra mille pass⁹ nō licebat eis p̄gredi in sabbato. S3 qz ihs iā termiauerat obser uantiā sabbati. forte vtrūqz in mīsterio di cit. Nisi hyemem p̄ q̄libet aeris aspitate di cam⁹. qz hyemis nomē aspitate sonat.

Propria signa aduētus iudicis
Capitulū. CXL.

¶ Ultimo posuit

iesus siḡ adutnt⁹ iui dicēs: Erit tūc triblatio maḡ. q̄lis n̄ fuit ab inītō mūdi. 7 tē erit siḡ ī sole 7 lūa 7 stell. 7 ī tris p̄ssura gētū. p̄ p̄fusione sonit⁹ marī 7 fluctuū arecētibz hōibz

p̄ tiorē 7 nisi breuiati Mare enī 7 fluct⁹ e fuisset. i. p̄stiti a deo ribilē sonitū dabūt breues dies illi. nō fie ita qz hōies fugiēt eret salua oīs caro. i. ab aq̄s. 7 alter alte rar⁹ aut null⁹ posset rū nō audiet.

sustinere pressuras. 7 p̄ patientiā saluari. Et nota breuiter dñm quēdā signa iudicij tetigisse

De signis quideci dierū ante iudicium.
La. CLI.

¶ Jeronymus

ant ī annalibz hebreoz iuenit signa xv. dierū añ die iudicij. S vtrū p̄tinui futuri sint dies illi. an inēpo lati. nō exp̄ssit. P̄ria die eriget se mare. xl. cubitis sup̄ altitudinē mōtiū stans in loco suo q̄ ī mur⁹. Sc̄da tātū descēdet vt vix pos set videri. Tertia maxie beluē apparētes su p̄ mare. dabūt rugit⁹ vsqz ad celū. Quarta

ardebit mare 7 aq̄. Quinta herbe 7 arbores dabūt rore sanguineū. Sexta ruēt edificia. Septia petre adinuicē collident. Octaua fiet general tremor⁹. Nona equabit terra. Decia exhibūt hōies de cauernis. 7 ibūt v̄lut amētes. nec poterūt mutuo loq̄. Unde cima surgēt ossa mortuoz. 7 stabūt sup̄ sepulcra. Duodecia cadēt stelle. Tredecima moriēt viuentes. vt cū mortuis resurgant. Quartadecia ardebit celū 7 trā. Quintade cima. fiet celū nauum. 7 terra noua. 7 resur gēt oēs. Et addidit ihs. Sicut fulgur exit ab oriēte. 7 paret vsqz ī occidentē. sic erit ad uēt⁹ filij hōis. subit⁹. i. 7 choznsc⁹. 7 tē appa rebit signū filij hōis ī celo. i. ī aere sup̄ locū vñ ascēdit. 7 añ eū erūt istrumēta mortū. Sug q̄i vexilla triūphi. crux clauī. lācea. 7 ī carne ei⁹ videbūt cicatrices. vt videāt

ī quē pupn gerē. 7 in Nota qz d̄z iudiciū valleiosaphat iudi futurū ī valle iosaphat. S3 nota qz cabit oīs hō angelis p̄bat. S3 nota qz p̄gregantibus eos. tūc nō erit vall. q̄a q̄rtodecimo die eq̄

bit trā s̄ ī illū locū erit. Al forte p̄p̄terp̄ tatōs h̄ noīs iosaphat. it̄p̄tat⁹ ei iudiciū. Vall̄ ḡiosaphat hūilitatē iudicij sonat.

¶ Solus pater nouit diē iudicij et de vno assumpto et altero relic. o

La. CXLII.

¶ Hinc subddi

dit iesus generalē āmonitōez Attēdite ne ḡuent⁹ corda v̄ra curis h̄ seculi ne supueniat ī vos dies illa repētina. sic ī diebz noe 7 loth repētīn⁹ ite rit⁹ tulit nesciētes. De die at̄ illa 7 hora nō scit. neqz fili⁹. neqz āgel⁹ nisi sol⁹ p̄r. Sic ex clamat arri⁹. Nō sc̄t̄ eq̄les. q̄ nouit 7 q̄ igno rat. Hieronym⁹ r̄ndit ī miori breuiario su p̄ psalmos. Hūanitas filij diē se ignorare finē mūdi. Qd̄ gregori⁹ ī registro q̄si expo nēs ait. Nouit vnigenit⁹ dei horā iudicij. S n̄ ex nat̄a hūanitatē. Tñ et sic exponit. Nō nouit. subaudi. nobis. q̄bz expedit icertos eē. vt sic viuam⁹ q̄i in proximo iudicandi. Vel. fili⁹ hic d̄z adoptione. Tūc duo erunt in agro. i. prelatoz q̄dā boni quidā mali.

Euangelica

An^o assumet. i. rapiet obuiā xp̄o in aera. et alter relinquet. i. nō assumet. Due molēs in vniū. vna assumet 7 altera relinquet. Qd̄ de iugatis dictū est. q̄ sūt in rota huius mūdi. Duo in lecto. vn^o assumet. et al^o relinquet qd̄ de p̄teplatiuis siue speculatis intelligit. Et dixerūt ei. Ubi dñe scz assumet. Et r̄ndit: Ubicūq; fuerit corp^o. illuc p̄gregabūt 7 aquilę. i. vbi erit dñs i corpe congregabūt 7 aquilę id est. sancti resurgedo in nouati

De vigilia ianitoris et decē virginitibus. La. CXLIII.

Iterum autem

i fili^o hoīs sic hō q̄ p̄gre p̄fect^o reliq̄t domū suā. 7 das cuiq; hūoz suoz op^o suū. ianitori p̄cepit vt vigilz sigilare ergo aplis 7 apostolicis viris incubit sigilare sup se 7 sup gregē etiā cuiq; fide li p̄ modulo suo. Tūc ille erit reguū celoꝝ decē vginib^o. i. tūc separabunt fatui a prudentib^o. Media aut nocte clamor fact^o est ecce sp̄s venit exire obuiā ei. Traditio hebr̄coꝝ hz xp̄m media nocte venturū ad modū egypti qñ. pasca celebratū. Quidā etiā sanctoꝝ h̄ ipsū opinant^o. qz sicut nocte natus est in mūdu. 7 nocte venit ab inferis ita 7 nocte veniet ad iudiciū. An̄ qdaz dicunt fuisse ap̄loꝝ traditionē in vigilia pasce. nō dimitti pplm ab ecclā an̄ pfundam noctē. vt q̄si expectent aduētū dñi. 7 dicūt horā illā noctis qñq; imo septi^o diē dici p̄ conuocatione venientis. vel iypice. p̄ manifestatione cordiū. Alij aut qd̄ dubiū dic̄ dominus nō diffinientes exponūt. Media nocte. i. nullo sciente.

De comēdatōe talētoꝝ et decē mnis. La. CXLIII.

Tē addidit pa

i rabolā pficiētis q̄ dedit suis suis talēta. alij qñq; alij duo. alij vnū. Et comēdatis his q̄ duplicauerūt talēta. reprobato viro pigro q̄ ascōdit suum ait. Omni habēti dabit. Non habēti aut qd̄ videt h̄e auferet ab eo. i. habēti eo mō q̄

dz h̄e. vt scz eo bñ vtaf. De eodē q̄ addidit parabolā de rege. q̄ abijt i regionē longinquā accipe sibi regnū 7 reuerti. 7 dedit suis suis decē mnas 7 ait. Negociamī duz venio. Mna fm grecos. xl. centū dragmis appendit. In reditu ei^o accessit prim^o 7 ait. Dñe mna tua. x. mnas acquisiuit. Cui dñs. Eris ptātem habens

sup x. ciuitates. q. d. Vocatio hui ē canonica electio epi. Pro paruis meritil recipiens insperata. Mna dat ei qñ q̄ ipolnit ei man^o. dat ei textū euāgelij 7 dicit. Uade p̄dica. 7 ipi cū p̄mo ingredit^o ciuitatē suā. euangeliū p̄fert in pectore. q̄i negociator mna suā ostēdens. In quibusdā eccl̄is cū datei archiep̄us virgā dicit. Uade p̄dica. 7 ille statim b̄ndicit pplm. in q̄ signat^o q̄ moyses cū x̄ga missus est in egyptum

De ventilatione aere.

Capit. CXLV.

Um aut vene

c rit filius hoīs in maiestate sua. et oēs āgeli cū eo. testes futuri actū hūanoꝝ. tūc sepabunt boni a malis. 7 statuent boni ad dexterā. i. ponent in eternitatē mali ad sinistrā. i. recipiet q̄ meruerūt eligēdo sinistrā. Et tunc comēmorabit iudex lex opa misericōdię. q̄ sūt pascere esuriētē. potare sitiētē. colligere hospitē. vestire nudū. visitare infirmū. solari vinculatū. Septimū legit in thobia. sepelire mortuū. Et nō aliud erit hec comēratio. nisi quia omēs scient merita sua p̄ quibus saluabunt^o aut dāna b̄ntur. 7 ibunt hi in suppliciiū eternū. illi ac in vitā eternam.

Opinione 3 de igne eterno

Capitulum. CXLVI.

E igne eterno

o dic̄ aug^o. Cuiusmodi sit et in q̄ mūdi parte futur^o sit neminē scire arbitror. nisi p̄ reuelationē. q. d. An^o est gebēne ignis. scz nō vno modo oēs cruciās. Sic ardorē sol nō oēs eq̄liter sentit. sic cū ille ignis equalit^o ardeat. nō eq̄liter sentiet

Gregori⁹ in iob. Miro mō gehēnē ignis corpore⁹ ē. nec lignis nutrit. nec succellōe indiget. ⁊ est inextinguibilis. a deo creat⁹ ab origine mūdi. Itē. Altrix flāma vitioꝝ cremationē h̄z. lumē nō h̄z. ad p̄solationē nō lucet vt enī magis torqueat ad aliqd lu- cet. Quā reprobi se visuri sunt in inferno. vt magis doleant. qz ⁊ dines lazarū vidit In libro tñ p̄uosticoꝝ de h̄bis augustini sic le- git. Est vt ait augustin⁹ inferoꝝ s̄ba incor- poralis. Et iō merito querit. vñ sub terris dicant esse inferi. si corporalia loca nō sunt. et vñ dicāt inferi. si sub terris nō sūt. Sed idē doctor dicit. Ideo sub t̄rls dicūt inferi qz p̄gruēter in spū corporaliū rerū similitudines sic monstrant. vt qz defūctoꝝ aīe corporis amore peccauerūt. ad illas corporaliū rerū similitudines exhibeant. q̄b carne mortui so- lent sub terra cōdi. Nōnulli ex hac senten- tia augustini sētūt q̄ vbiq̄ p̄ tōz fuerit ibi elementa cruciabūt eū ⁊ in corpe suo. et ex locis adiacentibz. Est enī pbabile. vt aīa q̄ sua spōte sumit a carne fomētū peccandi nolēs ab eadē recipiat fomētum cruciatus Qui merito infernalis ⁊ sub terra eē d̄z. qz aīe p̄ lapsū terrene voluptatis eū incurrēt Aug⁹. de ciuitate dei. Cur nō dicam⁹ i cor- poreos spūs posse pena corporalis ignis affli- gi. Idē ignis corporā demōes cruciabit et hōies. Hiero. in epla ad ephesios. Infer- nū sub terra esse nemo ambigat.

De pasca et diuersis acceptōibus huius noīs La. CXLVII

Et cū cōsumas

et set iesus h̄mones hos. ait discipul⁹ suis. Scitis qz p⁹ biduum pasca fiet. ⁊ fili⁹ hōis tradet vt crucifigat. Hec eī tertia feria dixerat. ⁊ in q̄nta feria ad vesp̄a pasca iminebat. q̄rtadecia luna p⁹ vernale eq̄noctiū Ambrosi⁹ dicit hoc nomē pasca grēcū esse. ⁊ sonare passionē. Nomē hō he- breū p̄base sonare trāsitiū. Aug⁹ hō dic̄ he- breū esse nō grēcū. ⁊ sonare trāsitiū. optune tñ p̄currere in h̄ noīe p̄gruētiā vtriusq̄ li- gnē. Qui enī patit. grēce pascin d̄z. vñ pa- sca passio putat. s̄ in syra lingua transituz

sonat. Quare aut transitus dicat⁹ hora illa sup exodū est. Declinat aut pasca pasce vt pascatis. ⁊ est eq̄uocū ad tria. Vesp̄a enī q̄ imolabat agn⁹ dicebat pasca. sicut h̄. post biduū pasca fiet Et tota dies p̄cedēs hora illā. nec pasca diebat. nec solēnis erat. Di- cit etia pasca agn⁹. vt ibi. Ubi vis pare- mus tibi comedere pasca. Et ap̄tus. Chri- stus imolat⁹ est pasca nostrū. Sequebant⁹ septē dies azimoz. qz prim⁹ ⁊ vltim⁹ solē- nes erant. mediū nō a deo. s̄ septē q̄nq̄ vo- cabant pasca. vt ibi. Nō itroierūt p̄torū ne p̄taminarent s̄ comederēt pasca. i. mun- di comederēt in pasca. vel azima vocat pa- sca. qz his diebz vsus erat eoz. Nec mirus si dies azimoz dicebant pasca. cū ⁊ pasca dicat⁹ dies azimoz. ibi. Fest⁹ dies azimoz q̄ d̄z pasca.

Qua die et quō iudas vēdidit dominū. La. CXLVIII.

Et tūc scz quar

ta feria. p̄ncipes sacerdotū viden- tes iesū abisse. ⁊ dixisse. nō vide- bitis me amodo p̄gregati sūt cū senioribz populum in atrium caiphē. ⁊ querebāt eū vt tenerēt ⁊ occiderent. non tamen in die fe- sto. ne forte tumult⁹ fieret in p̄plo. Audiēs autem eos iudas congregatos abijt. ⁊ pe- pigit cū eis de iasu tradendo. p̄ro. xxx. argē- teis. Forte qz cū audierat dominum tertia die moriturum. ⁊ putauit eū morte detine- ri. mortem imminentē sibi. lucratiuam fie- ri voluit. et ex inde quererebat oportuni- tatem tradendi eum sine turbis. Illi trigē- ta denarij valebant trecentos vsuales. ⁊ ita volebat iudas re- compensare vngenti p̄ditionem.

Qua autē quarta fe- ria ante passionē vē- ditus fuit domin⁹. offēstit ea die eccle- sia lectionez esaiē p̄ mittēs epistolę in q̄ legit. Ecce merces eius cū eo. In me- moriā etiā hui⁹ vē-

ditionis p̄ totū annū in ieiunijs p̄nitētia- libz hec feria secundū locū h̄z p⁹ sextā feriā p̄p̄riū euangeliū ⁊ p̄p̄riā eplam sepe h̄z. cū iterari debeat dominica p̄ totā ebdomadā

Euangelica

De missa enī crucis feria sexta inuentum
Sicut de missa angelorum feria secunda.

Decena dñi La. .CXLIX.

Quinta autē die

Pachimorum. i. ea die i cuius vespera agnus
erat immolatus et edendus cum achimis
dixerunt discipuli ad iesum. Ubi vis parem
tibi comedere pascha. Et respondit. Ite in ciuita-
tem. et occurret vobis homo amphoram aquam por-
tans. Quo cum introierit. querite a domino do-
mum locum ad preparandum. et ostendet vobis cenacu-
lum grande. et ibi parate. In superiori parte
domos faciebant palestrini cenacula. inferius
autem cubacula. Quod Marcus dicit lagenam. Lu-
cas amphoram. vnde expressit genus vasis. alter
modum. Ante diem ergo festum pasche vesperis facto
venit iesus. et discubuit cum XII. discipulis suis
et ait. Desiderio desideravi habere pascha mandu-
care vobiscum antequam patiar. Verba ioban-
nis ministraverunt grecis fomitem erroris. di-
cunt enim in pasche lunam fuisse quartam
decimam. et ita in ve-
spera ipsius fuit pa-
sca. Dominus autem sciens
se passurum ea die in ve-
spera antecedenti an-
ticipavit comedere
pascha. et quia ea nocte licite potuit comedi fer-
mentatum. de fermentato proficiunt corpus domini.
Quod si verum est. credibile est dominum comedisse
se agnum. ut preceptum erat in lege. et achima
comedisse. Et sic etiam si constet quod dicunt
errant presecrando fer-
mentatum. Quod antequam
dominus pervenit pascha. p-
bat ex verbis ioban-
nis quod dicit. dominum man-
ducasse ante diem fe-
stum pasche. et in para-
scoe iudeos non in-
trasse portum. ne conta-
minarentur sed come-
derent pascha. Et etiam
sacerdotes habere dispo-
suerant. ne occiderent
eum in die festo. id est

Cum in veritate fuerit
quintadecima. Quibus
autem ponit rationes
opinionis eorum.

Ab hoc loco ponit ra-
tiones eorum. Primam
idem sumit quod iobes
dicit. Secundam idem su-
mit quod dicit lucas
Tertiam inde sumit
quod dicit alij. Quar-
tam inde sumit. quia
euangelium vocat sab-
batum post crucem ma-
gnam sabbatum. Quin-
tam idem sumit. quod mu-
lieris in pasche

primo die achimorum. parauerunt vnguen-
tum. Etiam euangelium
ta.
vocat sabbatum post
crucem domini. magnam diem sabbati. quod non solet
dici. nisi cum festum sabbato concurrat. et ita in
sabbato fuit prima dies achimorum. Medij enim
dies inter primum et ultimum non erant festivi. Etiam
mulieres in pasche parauerunt vnguentum
quod non liceret si esset primum dies achimorum.
Ad hoc dicitur per quod dies festus pasche. erat quinta
decima luna. secundum illud. Et in quinta decima so-
lennitate celebratis altissimo domino. An hunc
diem ergo secundum legem dominus fecit pascha. Etiam lu-
cas dicit venisse diem achimorum. in quo necesse
erat occidere pascha. Necesse autem erat ex lege lu-
na. XIII. primi mensis vel secundi. Casu autem
aliquo in quo necesse esset pervenire lunam quartam
decimam non legitur. Diem vero magnam sabbati
vocabant in tribus festivitatum ebdomadali-
bus quocumque die. VII. dierum contingat. Dies enim
VII. solennes sunt. et si non adeo ut primum et ultimum
ad comedendum quod achima. optebat eos septem
diebus mundos esse. Unde quilibet. VII. die non
poterat intrare portum. Quod autem mulieres di-
cunt parasse vnguentum in die festo. dicimus
quia noverant dies aliquo adeo festivi. ut sabba-
tum. et licuit eis parare vel emere sicut et cibos
quod non liceret sabbato. Quid si multo ante
parauerant. quia audierant a domino sepe eum in pri-
mo moriturum. Rone magdalenae videtur iam
parasse. et per inspirationem spiritus sancti occupa-
visse vnguentum. Quidam autem dicunt. quod XIII. lu-
na quarta scilicet feria. cenavit dominus cum discipulis
et lauit pedes eorum. Quod narrat solus iobanes
et in quinta decima comedit agnum pascale. et de-
dit discipulis corpus suum de quo alij agunt. Sed
usus ecclesie strari est quod ante pasche pedes
pauperum lauat. Etiam si tabulam copoti dilige-
ter retro percurram. inveniendum lunam. XXII. ka-
lend. aprilis. feria sexta. et in precedenti sexta fe-
ria fuit luna quinta decima. Et nota quod nusquam
legitur dominum comedisse carnes nisi agni pascale.

Quod surgens a cena lauit pe-
des discipulorum.

Capitulum .CL.
Surgens autem

iesus a cena. lauit pedes discipulorum. Ex eo autem quod dixit. quod lotus est scilicet in baptismo. non indiget nisi ut pedes lauet. vos autem mundi estis sed non omnes. Perperdit a quibusdam quod apostoli baptizati erant. Et cum recubisset. iterum docuit eos. Quare hoc fecerat. In exemplum scilicet mutuo sibi huiusmodi. et in typum mutuo dimittendi iniurias. et mutuo subueniendi peccantibus orando pro eis. Unde et

dominus subdidit Beati eritis si feceritis ea. Que de sola ablutione pedum non dixisset.

Nota quatuor dispositiones vestium christi. In cena deposuit eas et resumpsit. Ad columnam nudatus est et reindutus.

In illusionem militum nudatus est et reindutus. Nam ab herode non legitur nudatus. Ad crucez nudatus. nec reindutus. Prima pertinet ad apostolos. quos in breui resumpsit. Secunda ad illos qui resumpti sunt in die pentecostes et paulatim resumunt. Tertia ad reliquias que resumuntur in fine. Quarta ad pueram medietatem nostri temporis que nunquam resumet. Secunda et quarta representantur in ecclesia. cum altaria mundantur. nam et ramunculis que flagellis tunduntur et asperguntur aqua et vino.

Denotatio proditoris et egressus eius. Capitulum .CLI.

Iesus autem turbatus

bat dixit. Amen dico vobis. quod unus ex vobis tradet me hac nocte. Turbatum est iesus misericorditer compatiens iude que notabat. Sic et sancti misericorditer turbantur. cum urget eos cura ciuitatis a tritico separe ante messem. Metitur ergo philosophus qui dicit animi perturbationem non cadere in sapientem. Et dicebant sigillatim. Nunquid ego sum dominus? Quibus ait. Qui intingit mecum manum in catino. hic me tradet. Duodecim in eodem catino cum domino edebant. et alij non. quod. An de duodecim tradet me. Forte idem dixit intingit. quod succus agestrii lactucarii necessarius ad esum agni erat. Latinus in quo liquor ostendit quod vas erat fictile. parapsis vas in quo cibi parabantur. quod paria habebat latera. Apertus est extremis. Vel ut quidam dicunt quadraturam laterum notat hoc nomen pa-

rapsis. Et addidit ipsis. Ne homini illi pro quem filius hominis tradetur. bonum erat homini illi si natus non fuisset. Vel in sacra scriptura eterna notat damnationem. et est. pibit eternaliter. Et ne minutissimam ei penam intelligerem? addidit bonum. et. melius esset ei. si non esset natus de utero. sed perisset in utero. Tunc enim pro solo originali peccato damnatus esset. Vel vsualiter dictum est. melius esset ei non esse quam male esse. Recubebat autem discipulus quem diligebat iesus in sinu eius. Et inuit ei petrus. ut secreto quereretur a domino quis traderet eum. Hic non aliter creditur recubuisse supra peccatum iesu. nisi quod discubebat inclinatus ante peccatum domini. Hinc submissa voce querenti. dominus submissa voce proditoris expressit. cui scilicet panem intinctum porrigeret. Et buccellam intinctam porrexit iude. Inde est eucharistia non data intincta. Et etiam prohiberi tollenda. que dogmatizabat totum christum esse sub utraque simul. et sub neutra tantum forma. Et tunc introiit satanas in iudas non tunc primo. sed ut quasi proprium possideret. sicut apostoli spiritu iam accepto. iterum dicunt accepisse spiritum. Tunc iudas ait. Nunquid ego sum rabbi. Ait illi. Tu dixisti. Quodum coram exprobrat eum. Potest enim sic intelligi. Ego non dico. sed tu dicis. Vel de assertionem cordis exponi potest. quod. Ore quidem interrogas qui nescius. sed corde ratum habes te esse proditorum. Et exiit iudas continuo. erat autem nox. Tunc ait iesus. Nunc clarificatus est filius hominis. et. eiecto tenebroso remanserunt soli mundi cum suo mundatore. Et addidit. Et continuo clarificauit eum. deus. id est. clarificabit. Quod potest intelligi de resurrectione. Vel de iminenti traditione. pro qua christus mortuus apparuit his qui eum in inferno expectabant.

De eucharistia data discipulis et non iude

Capitulum .CLII.

Euantibus autem

illis benedixit ipsis panem. et fregit et dedit discipulis suis dicens Accipite et comedite. hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur. Similiter et de calice ait. Bibite ex hoc omnes hic est sanguis meus novi testamenti. Hau-

Euangelica

di confirmator. q̄ p̄ vobis et p̄ multis effū
det in remissionez peccatorum. **Q** ait. acci
p̄te z cōedite. forte
inculcatio ē. **N**ō enī
intelligendū ē. q̄ sū
ptuz corp⁹ de manu
dñi sibi mīstraret. s̄
q̄ p̄secrauit ip̄e z mi
nistravit. **S**z est ac
si diceret. comedite.
vtrāqz hu⁹ sacramēti
comestione innuens
Recē d̄ calice dixit
accipite. s̄ mīstrans
dixit. **B**ibite. **E**t no
ta. qz in canone cum
p̄ferunt h̄ vba. hoc ē
corp⁹ meū. hic ē san
guis meus. ex virtute
hoz verboz fit trans
substantiatio. **U**nde credibile est cū dñs ea
de3 verba dixit. mutasse panē z vnū. in car
ne z sanguinē. z tūc eandē vim ptulit dñs
verbis illis in posterū. **E**t p̄pterea sic p̄stru
enda est lrā. **B**ñdixit. subaudi. dicēs h̄ est
corp⁹ meū. **E**t tunc fregit z dedit discipul
suis. et ait. **C**ōedite. **E**t iteravit h̄ est corp⁹
meū. **U**el forte tūc bñdixit bñdictionē nob̄
non tradita. sed p̄ ad institutionē ap̄toz
vis bñdicēdi tradita ē a dño x̄bis istz. h̄ ē
corp⁹ meū. **Q** aut ante traditionē euchar
istie dixim⁹ iudā exisse. videmur p̄dicere lu
ce. q̄ post calcē traditorē cōmemorat. s̄ for
te lucas de traditione recapitulat. hilari⁹
aut sup̄ mattheū p̄bat iudā nō interfuisse.
Lūc enī bibentes calicē. secū dixit iesus bi
bituros in regno p̄is. ad qd̄ iudas idign⁹
erat. **E**tia bibētū nullū excipiēs ait. q̄ pro
vobis effundetur **I**n alijs at̄ excepit dicēs
p̄ multis. **D**ici tñ p̄t iudā accepisse eucha
ristiā. z dictū ab hilario facile determinari
Lū ergo dixit iesus. h̄ facite in meā cōme
morationē. instituit h̄ sacramentū. z tacite
p̄missum destituit. **C**um ergo dixit se non
bibiturū vinū. donec cū eis biberet nouū ad
verbialit̄ posituz est. i. nouo mō. tanqz no
uus. scz nō incorporādo mibi vinū vt p̄t.

De predictōe negatōis petri.

Capitulū CLIII

Hnc ait illis ie

t sus. **D**ēs scādalu patiēmini in me
in nocte illa **S**criptū ē enī. pcutiā
pastorē. z disp̄gent oues gregl. zacharias
p̄pheta ex p̄sona ecclie orauit dicēs ad pa
trē. **P**ercutite pastorem. z disp̄gent oues
gregis. **E**uangelista x̄o vidēs impletū qd̄
orauerat p̄pha responsionē p̄is annuētis
posuit. scz pcutiā pastorē. **E**t cum dixisset
petrus. **E**t si oēs scandaliçati fuerint. ego
nunqz scādaliçabo. **R**sp̄ndit iesus. **P**rius
qz bis gall⁹ vocē dedit. ter me es negatu
rus. **M**arcus hoc expressit plenius ceteris
Post primā enī negationē petri statiz gal
lus cantauit. sed ante scdm gallicantum
bis iterū negauit. z ita trina petri negatio
ante p̄mum gallicantū inchoata eū. ante se
cundū completa. **A**lij aut̄ euāgelistę dicen
tes. p̄usqz gall⁹ cantet. ter me negabis. de in
ceptionē agunt. **E**t est. **T**rinā negationes
inchoabis. **M**arcus
vero de completionē
eiusdē scripsit. **E**t ait
petrus. **E**tia si opor
tuerit me mori tecuz
nō te negabo. **N**on
mentitur petrus. q̄a
credit verum esse qd̄
promittit.

In de ē q̄ i hac die
omēs hoze flebiles
sūt. z sola missa solē
nis est in concētū z
ornatu ministrozū.
tanqz in die suę isti
tutionis q̄i i suo na
tali. **E**adem qz die
crisma conficit̄ quo

frontes liniunt. qz eade3 die postes sangui
ne agni linebantur. **Q**uam qz sequebatur
esus agni pascalis. differtur linitio baptis
malis vsqz in sabbatū. vt continuetur esui
agni. **C**onfectio x̄o crismatis differri nō
potuit. qz vsqz ad baptismū nō celebratur
missa in illis diebus.

De sermone domini post cenā
Capitulum. CLIII.

Hnc subdidit

t iesus p̄solādo longū s̄monē quē
scripsit iohānes. **N**on turbet cor
vestrū neqz formidet. **I**n domo patris mei

mansiones multe sūt. si q̄ min⁹ dixissem vo-
bis. Minus ponit p̄ nō. 7 est. Si q̄ min⁹. i.
si in aliq̄ nō dixissem vobis nō. i. si nō eēt
ibi. ego dixissem vobis. i. non celassem vos.
imo dixissem vobis qz nō sūt ibi. S3 subau-
di. sciatis. quia vado vobis parare locum
Jam parate erant mansiones vt dixerat
p̄ destinatione. sed tñ ad huc parande erāt
ap̄tione 7 ipsoz meritoria opatione. Hiero-
nym⁹ autē p̄tra iouinianū legit totū sub
vna distinctione sic. Si nō mansiones mul-
te essent apud p̄rē dixissem vobis. qz va-
do parare vobis locū. hoc est si nō vnusq̄s.
q̄ p̄pararet sibi mansionē ex p̄p̄rijs opib⁹
dixissem vobis. qz vado parare vobis locuz
Deū aut nō est parare sed vestrū. Et est di-
ctū. sicut illud. sedere a dextris vel a sinistris
nō est meū dare vobis. Tñ 7 qd̄ quisq̄ si-
bi parat. etiā deus ei parat. Parat enī mā-
siones. mansionib⁹ parādo mansores. Cū
q̄ dixisset ei thomas dñe q̄ vadis. rñdit ei
iesus. Ego sū via vitas et vita. q. di. Quo
vis ire. Ego sū via. i. me imitare. Quo vis
ire. Ego sū veritas. i. verus 7 sup̄rem⁹ finis
q̄ solus querend⁹ est. Ubi vis permanere.
Ego sum vita. Et nota. qz mō arguit eos ī
hoc sermone quasi nescientes ipsū. mō cō-
mēdat tanq̄s scientes. q̄ fm regulā ticonij
de alijs et alijs est intelligendū. Sūt 7 que-
dā in h̄ sermone quib⁹ applaudit sabellius
vt q̄ videt me videt 7 p̄rē. Quedā q̄bus
insultat arrius. vt. Verba q̄ ego loquor a
me ipso nō loquor. Et maior me est. 7 b̄mōi
Etiā p̄missionē hāc addidit iesus Qui cre-
dit in me opa q̄ ego facio 7 ip̄e faciet. 7 ma-
iora horū faciet. Benitiu⁹ ē. p̄ ablatiuo mo-
re grecorū. Maius fuit sanari vmbra petri
q̄ s̄mbria vestis xp̄i. q. d. Non erit maior
me q̄ credit in me. sed maior faciā p̄ eum. q̄
sine eo. Dicit enī augustin⁹. Nō de omnib⁹
opibus xp̄i hoc d̄r. Nō audeo precipitare
sententiam. vt dicā mai⁹ esse salutem fieri
peccatorū. xp̄o opante. q̄sunt angeli. In-
telligat q̄ potest. vtruz maior sit iustos cre-
are. q̄ impios iustificare. cū hoc sit maioris
misericordie. illud maioris potētis De ver-
bis iusticie q̄ tñc fecit est hic sermo. non de

omnib⁹ opib⁹ eius. Q̄ aut ait. rogato pa-
trem et aliū paraclitū dabit vobis. sic cō-
struendū. dabit vobis paraclitū. q̄ est ali⁹
a nobis. id ē. alia p̄sona a nobis. id est a pa-
tre et filio. Pater enī et fili⁹ 7 sp̄s sanctus
sūt idē aduocat⁹ vel p̄solator. Q̄ dixit pa-
raclitū mitti in noīe suo. hoc est ad noticiā
ei⁹ 7 glorificationē. Vel quia habet idem
nomē quod fili⁹. id est. deus. Nec hoc q̄ ait
sermonē quē vos audistis non est me⁹ ob-
loquitur ei qd̄ dixerat. diligentē se sermo-
nes suos seruare. Singulr enī dixit sermo-
nem patris eē. nec eē suū. id est. a se. 7 dixit
eis Quando misit vos sine sacculo 7 pera et
calciamentis. nunq̄d aliquid v̄fuit vobis
At illi dixerūt. Nihil Et dixit eis Qui nūc
habet sacculū tollat

similiter 7 peram. et
q̄ nō habet gladium
emat. Instruit eos
dñs in discretōe vir-
tutū. sunt enī q̄dam
sp̄ tenēda vt miseri-
cordia. humilitas. fi-
des. spes. 7 charitas.

Quasi. d. habebit
p̄ modicū temp⁹ p̄-
secutionē. 7 ideo p̄-
munite vos. 7 in ar-
mis ad defensiones
7 in sacclis ad neces-
sarioz repositionē

Quēdam pro tempe 7 loco mutanda. vt fa-
mes. sitis. vigilię. orationes. labor opandi
et docendi. Tempe q̄ p̄secutionis docet ne-
cessaria tollere. donec temp⁹ euangelicā d̄
rediret sopita p̄secutione. Cūq̄ dixisset
Dñe ecce duo gladij hic. rñdit. Satis est.
Unus q̄ amputaret auriculā. in cuius sa-
natione virtus dñi monstraret. alter q̄ non
euaginat⁹ ostenderet apostolos nō p̄mis-
sos facere quicq̄d possent in dñi defensione
P̄dixit q̄ ei iesus. Ecce veniet hora etiā
venit. vt disp̄gamini vnusquisq̄ in p̄p̄ria
7 me solū relinquatis. Postea eleuat⁹ ocu-
lis in celum orauit dicens. Pater venit ho-
ra zc. Et orauit primo p̄ se. post pro disci-
pulis. tertio pro his qui credituri erant p̄
verbum eorum.

De trina oratione domini ī vil-
la gethsemani. Ca. .CLV.

Hinc venit cū

illis ī villā quę d̄r gethsemai q̄

est ad radicē montis oliueti trans torrentē cedron. Cedron genitiu⁹ est grecus plural⁹ q̄ latine dicitur cedron. Et introiit iesus in hortū cū discipulis suis: Sciebat autē et iudas locū illū. q̄ p̄sueuerat iesus illuc venire cū discipulis suis. Et cum intrasset dixit eis. Sedete hic donec vadā illuc et orate. et etiam vos orate ne intretis in tēptationē. ne scilicet succūbatis temptationi. Et assumpto petro et filiis cēbedei cepit tristari et ait. Tristis est aīa mea vsq̄ ad mortē. Usualiter dictū est in multū tristis est aīa mea. vel tristis est vsq̄ ad timorē mortis. et p̄ timore mortis. Tristabat autē p̄ ruina ap̄toꝝ. Vel p̄t esse vsq̄ exclusiuus. Tristabatur enim donec se et suos morte sua liberaret. Vel inclusiuum scilicet donec post mortem suam redirent apostoli ad fidem eius. Et progressus ab eis quantū iact⁹ est lapidis. percussit in faciē suā et orabat. Abba pater. si possibile ē trāsser hūc calicē a me. Idē ē abba q̄ dicitur pater. Et est abba hebreū et sirū. p̄ grecū et latinū. In quō inuit deū patrē eē oīm gentiū. Et ver⁹ hō hōrebat mortē. et vellet nō mori. si fieri possit de iusticia. Habebat enī iusticia p̄ris ut xp̄us pateret. et a cōstitutione mundi hoc sacramentū ab eo erat p̄stensum. Hec voluntas nō moriēdi gloriosos martyres fecit. Non eī vult sensus carnis. nisi q̄ d̄lectat. Si autē delectaret eos mori. nō inde viderent mereri. sed q̄ hanc moriēdi voluntatem subiiciunt deo merent. Cū et xp̄s subdidit. Verūt nō q̄d ego volo. s̄ quod tu. Quidā tñ adherētes p̄ticulę demonstratiue sc̄z hunc dicunt orasse misericorditer p̄ iudeis. ut si fieri posset. q̄ intrarent gētes sine cecitate iudeoꝝ. nō biberet hunc calicē mortē sc̄z a iudeis q̄ sibi iminebat. Et cū venisset ad discipulos. inuenit eos dormiētes. Et ait petro. Sic nō potuisti etc. Vel ai tpe tro sic ironice. q̄ d̄. Sic erat faciendū. In cōmuni autē dixit illis tribus. Quid dormitis. Sp̄s quidē prompt⁹ est. subaudi. vester. quasi promptulū habuistis sp̄m in p̄mit

tendo mori etiā p̄ me. sed nūc patet carnis infirmitas. Secundo abiit. et orauit eūdē sermonē. Et apparuit illi angel⁹ p̄fortās eū. Et fact⁹ in agonia plixius orabat. in certamine p̄tra mortē. Jam q̄ vincebat mortē in animo. dū etiā mori volebat. quā post vicit actu ipso. sc̄z resurgendo. Et fact⁹ est sudor ei⁹ sic guttę sanguis decurrenti in terrā. Et rediens ad discipulos. et inuenit eos dormiētes. Tertio abiit. et orauit eūdē sermonē. Tunc venit ad discipulos. et ait illi. Dormite iam et requiescite. Et cum paululū dormissent ait. Surgite. Sufficit. eamus. Ecce prope est qui me tradet.

Nota prima effusio sanguinis xp̄i fuit in circūcisione
Secūda in sudore

Tertia in flagellatione. Quarta in crucifixione. Quinta in mortui lanceatōe. Prima in exemplū. ut circūcidam⁹ membra nostra. Secūda in signū. q̄ sanguine suo irrigaret et fecundaret et terrā. Tertia et quarta ad remediū. Quinta ad sacramentū. In e⁹ q̄ officium missę in quibz p̄titū est. Prima eius ps est vsq̄ ad eplam. ut ab ea incipiat. Secūda ps vsq̄ ad euāgeliū inclusiue. Tertia vsq̄ ad canonē. Quarta vsq̄ ad embolismū. quod interpretat super exultans. quia nouissime sup addit. scilicet libera nos etc. q̄d in quibusdā ecclesijs alta voce dicit. Quinta ps vsq̄ ad finē. Sed q̄ in sola cruce etiaz quinquaria fuit effusio sanguinis. id est et solus canon subdiuitur in quinqz ptes. Prima vsq̄. qui pridie. Secūda vsq̄ ad memēto. Tertia vsq̄. p̄ceptis. Quarta et quinta vsq̄ ad embolismū vel ad finem.

Deligatione domini et sanatione auricule serui

Capitulū CLVI

Ob hoc eo lo-

quente venit iudas cū cohorte militū accepta a p̄side et turba mistroꝝ accepta a p̄ncipibz sacerdotū et armis. Et dederat illis signū. q̄ osculo indicaret eis ihm. et ipsi ducerent eū caute. Putabat enī q̄ magicis artibz possit et se trāformare

re et elabi. Et suscepto osculo. vocat eum iesus amicum. vel ironice. vel secundum statum preteritum. Et primo interrogauerat eum. Quem queritis. At illi dixerunt. Iesum. Et cum dixisset iesus querentibus se. ego sum. abierunt retro et ceciderunt. Postea tenuerunt ipsum. et ligauerunt eum. Simon autem petrus amputauit auriculam suo cui nomen erat malchus. Iesus autem sanauit eum et ait petro. Omnis qui gladium accipit. gladio peribit. illo. scilicet qui vertebat ante paradisum. vel per gladio accepto peribit. Nec accipit gladium pro eo qui datur a deo vel a lege vel a iudice.

De fuga adolescentis

Lapi. CLVII.

Duxerunt autem

iesum ad annam primam. non quia collega cayphas sed quia socer eius. Turpe esset

si domum annę antepositam preterissent. Adolescentis autem sequebatur eum amicum sindone sup nudum. subaudi corpore. Aliud enim non habebat indumentum quam sindonem. que relicta sindone aufugit ab eis. Tradunt quidam hunc fuisse iohannem quem tunc fuisse adolescentem longa eius vita indicium est. Hieronymus in super locum illum psalmi. Vim faciebant que querebant animam meam. ait Iudei vim faciebant vel petro cum dicerent. et tu ex illis es. vel iacobus que cum traheret relicta sindone nudatus aufugit ab eis. Videtur tamen potius opinatio quam affirmatio dixisse.

Id est. primo emerant cayphas et anna summi sacerdotium a pilato. sed cayphas illo anno habuit. sed quia domus anime erat in t. asitu eorum. per ruerentia sacerdotali antequam ad caypham. illuc eum introduxerunt.

De prima negatione petri.

Capitulum. CLVIII.

Equebatur autem

petrus a longe. ut videret finem. Iohannes vero notus pontifici introduxit petrum. Quem cum intuita esset ancilla ostiaria dixit. Numquid et tu ex discipulis es domini istius. Dicit ille. Non novi neque scio quid dicis. Quidam

volentes excusare petrum dicunt. quod bene dixit se non nosse illum. quem nemo perfecte nouit nisi pater. Et cum dixisset. O homo non sum. se negauit et non christum. Quibus dixisset homo nescio quid dicit. dixit se nescire falsa eorum perilia. et dolos. Sed stultum excusare quem dominus accusauit. Ipse etiam se reum lachrymis indicauit. Stabat autem cum ministris petrus ad ignem. Interrogabat autem pontifex iesum de doctrina eius. Et cum dixisset iesus. In palam mundo locutus sum. Interroga eos qui audierunt. unde ministro de dicit alapam iesum. Et ait ihs. Si bene locutus sum quid me cedis. Ostendit ihs percussenti maxillam. non actu ipso prebedam esse alteram. sed animo paratum esse ad patiendum si oportuerit. Et misit eum annas ligatum ad caypham.

De secunda et tertia La. CLIX

Rat autem petrus

stans in atrio et calefaciens se. et dicente alia ancilla. Et cum iesu erat. dixerunt qui astabant Vere tu ex illis es. non et galileus es. et loquela tua. i. ideoma galilee manifestum te fecit. Tunc negauit petrus cum iuramento. Et ante hanc negationem exierat. et catenauerat galileus. Et quasi post horam cognatus malchi dicebat eum se vidisse in horto cum iesu. Et tunc petrus cepit anathematizare et iurare. quia non nouisset hominem. et statim galileus catenauit. Et peruersus dominus respexit petrum. Et recordatus petrus ubi quod dominus dixerat. egressus foras fleuit amare fugiens in caueam quam modo gallicam appellat. in qua loco edificata est ecclesia. Secundum hunc ordinem iohannis. videtur petri trina negatio inchoata in atrio annę. et consummata in atrio cayphę. Secundum alios qui non faciunt mentionem de anna videtur tota facta in atrio cayphę. Augustinus in libro de concordia euangelistarum. asserit totam factam in atrio annę. et que dicta sunt inde per missum iesum ad caypham. recapitulando dicta. Hieronimus in mattheum. et beda in lucam videtur velle. quod petrus in atrio cayphę negauerit.

De snia mortis lata in iesum.

Capitulum CLX.

Et facta conuenerunt apud caypham sacerdotes et senio

res populi. et scribae et pharisei. et querebant
 falsum testimoniū contra iesū. Et dixerūt duo
 falsi testes. Nos audiuim⁹ eū dicētē. Pos-
 sum destruere templū dei hoc manufactū. et
 post tridū nō manufactū reedificare. Cū
 q̄ nō respondit iesus. exurgens cayphas di-
 xit ad iesū. Adiro te per deū uiuū ut dicas
 nob. si tu es xp̄s fili⁹ dei b̄ndicti. Et r̄ndit
 ihs. Tu dixisti. Si dixerō uobis. nō creditis
 mihi. a modo uidebitis filiū hoīs sedente
 a dextris et sinistris dei. et ueniētē in nubibus
 celi. q̄d de secūdo aduētū ei⁹ p̄grue intelligi
 potest. vel de aduētū ei⁹ in orbē p̄ p̄dicato-
 res. Tūc p̄nceps sacer-
 dotū scidit uestimēta sua dicens: Blasphe-
 mauit. Cōsuetudis iudaice erat audita
 blasphemia in deū. scindere uestimēta sua.
 Et dixit. Quid uobis uidet. Et dixerunt.
 Reus est mortis.

Prima illusio .La. CLXI.

Hinc expuerūt

in faciē ei⁹. et hoc etiā p̄p̄riū erat iu-
 deorū sp̄uere in faciē ei⁹ quē abijcie-
 bant. Et adduxerūt eū uinctū ad pretoriū
 et tradiderūt poncio pilato presidi. et nō in-
 troierunt. ne p̄taminarentur in trando do-
 minum gentilis.

De suspendio iude.
 Capitulū. CLXII.

Hinc iudas pe-

nitētia duci⁹. retulit. xxx. argēteos
 dicens p̄ncipib⁹ sacerdotū. Pec-
 caui tradēs sanguinē iustū. At illi dixerūt.
 Quid ad nos. Tu uideris. q̄d. Tu uidisti
 q̄d feceris. et sic ē p̄teritū sibi iuncti. Vel tu ui-
 debis cū senties in pena te peccasse. et sic est
 futurū sibi iuncti. Quidā t̄n sub vna disti-
 ctione legūt. Quid ad nos. tu uideris. q̄d
 sc̄ptinet ad nos. Forte sathanas q̄ possid-
 rat iudā postq̄ fecit q̄d uoluit recessit ab eo
 et iō potuit iudas dolere q̄d fecerat. ut ex do-
 lore iterū intraret in eū sathanas. ut faceret
 eū inijcere sibi manū. Dic̄ hiero. sup. c. viij.

p̄s. q̄ magis offēdit iudas deū q̄n se suspē-
 dit. q̄ in h̄ q̄ eū p̄didit. Et pietis argēteis
 in templo abiēs laqueo se suspendit. et cre-
 puit medi⁹. effulsis uiscerib⁹. et in h̄ quodā
 mō delatū est ori. quo osculatus erat d̄n̄m.
 ne p̄ hos sp̄s effūderet. Rupto eī laqueo
 putat post cecidisse et crepuisse. Atrū autē
 eadem die se suspēderit. an distulerit. dubi-
 um est. sed q̄ ante resurrectionem d̄ni. sup
 psalmū habet. Quidā t̄n dixerunt. q̄ audi-
 ta resurrectione quā nō sperabat se suspen-
 dit. q̄d nō est autenticū. Dixeruntq̄ sacer-
 dotes. quia nō licebat eos mittere in carbo-
 nan. quia p̄ciū sanguinis erat. Mittere in-
 tellige p̄ remittere. quia inde intulerāt eos
 Et emerūt ex eis agrū figuli in sepulturam
 peregrinorū. cuiusdā sc̄z figuli. Et est figu-
 li p̄p̄riū nomen. Et dictus est ager achel
 demach. i. ager sagui-
 nis. Quia fuerūt p̄ciū
 mortis in vsū mortu-
 orum tradiderūt eos
 Tūc impletū ē illd̄ bie-
 remie. Acceperūt. xxx.
 argēteos. sacerdotes
 vel uenditores agri vel iudas. et dederūt eos
 in agrū figuli. sc̄lz p̄ciū appreciati a filijs
 israhel. i. xp̄i quē appreciauerūt. id est. precio
 emerunt filij israhel. vel alij qui erant a filijs
 israhel nati. Non legit̄ in hieremia hoc. sed
 in zacharia pene idē sensus est sub uerbis
 alijs. Unde quidā codices habent per pro-
 phetam sine noīe aliquo. Dicit hiero. i. ma-
 iori breuiario. q̄ antiqui codices habuerūt
 in alaph. p̄pheta. sed uicio scriptorū positū
 ē in esaiā. q̄ nesciebāt q̄s fuerit alaph. Tūc
 porphyrius uocabat mattheū imperitū cū
 posuisset esaiam. sed non errauit mattheus
 sed scriptor. Similit̄ in marco dicit hiero.
 fuisse scriptū hora sexta crucifixum fuisse do-
 minum. sed scriptores imperiti pro epili q̄
 notat. vj. nec est lr̄a. sed nota numeri tātūz
 scripserūt ḡamam lr̄am quē significat. iij. et
 inde forte potest legi glosa quē est i marco
 Hoc p̄p̄rie marcus. subaudi dixit. sed scri-
 ptor corrupit. et uere dixit tertia. quātū ad
 mysterium. Nam et cum Hieronymus ita

Sup agrum hunc
 sec⁹ uia q̄ ducit in
 effrata. mons geo-
 nem ubi salomon
 iunctus est.

dicat errasse scriptores i mattheo. q scripse
 rūt hieremiā p zacharia. Et iā sup mattheū
 dic̄ hebreū quēdā sibi on̄disse libzuz; hiere
 mię a pocrifū i q̄ h̄ scripta ad x̄bū repererat
 Quigentes in mattheū In secretis hieremię
 hoc repitur. sicut apo
 stol⁹ scripturas q̄ruz
 dā secretorū pfert vt
 illd. Qd̄ ocl⁹ n̄ vidit
 nec aur̄ audivit. In
 nullo eī regulari libro
 h̄ inueniet nisi i secretū
 esaie. Augustin⁹ d̄ cō
 cordia euāgelistarū dic̄. Apd̄ zachariā esse
 tantū de xxx. argēteis. In hieremia x̄o die
 emptōne agri. lz nō hui⁹ agri. Et ita dic̄ h̄
 capitulū ex duob; cōpactū. Ultra etiā vt
 dicit augustin⁹. q̄dā ex p̄sona euāgelistę. q̄
 dā ex p̄sona p̄phete accipiēda sunt.

De verbis pilati ad iesū et iudeos
Lapi. .CLXIII.

Wm aut iesus

esset in p̄torio exiit ad iudeos pila
 tus. querēs quā accusationē ferrēt
 aduersus hoīem hūc. Et p̄mū eū accusane
 rūt in duob; qz phibeat tributa dari cesa
 ri. 7 qz dicebat se x̄p̄m regē esse. Cūq; r̄ndis
 set. vt acciperent eū. 7 h̄m legē suā iudicaret
 dixerūt. Nobis nō licet interficere quenq;
 subaudi. his dieb;. Vel p̄ potestate trans
 lata ad alios hec dixerūt. Intrans ergo pi
 lat⁹ p̄torii. primā accusationē q̄ nullā re
 putans. qz forte audierat iesū dixisse reddi
 te q̄ sūt cesaris cesari. de sc̄da dicit ad iesum
 Tu es rex iudeorū. Qui r̄ndit. Dicitis h̄ a te
 an alij tibi dixerunt hoc de me. Id est in h̄
 accusauerūt me tibi. Et ait pilat⁹. Nunq̄d
 ego iude⁹ sū. q. d. Ego nō sum; iude⁹. 7 ita
 a me non dico. sed gens tua scz quā tuā di
 cis. 7 de qua natus es. tradiderunt te mibi
 Et ait iesus. Regnum meū nō est de h̄ mū
 do. Qui pilatus. Ergo rex es tu. Respōdit
 iesus. Tu dicis. qz rex sum ego. Ego ad h̄
 veni in mundum. vt testimoniū phibeā ve
 ritati. Qui pilatus. Quid est veritas. Et ite
 rum exiens dixit iudeis. Nullam causam

inuenio in eo. At illi
 clamabant. Commo
 uit vniversum popu
 lum. incipiens a ga
 lileā vsq; huc

Tu dic̄. id ē. quod
 queris vere dicere
 potes. q̄. di. muta
 modum. p̄nuncian
 di. dic remissive qd̄
 dicis interrogatine

Dicit magister. quia bene feciss; pilatus si
 responsionem iesu super hoc expectass;. In
 hoc pilatus arguitur qd̄ non expectauit. do
 nec veritas a domino describeretur. cum a
 p̄baris̄is non potuerit describi. Achade
 mici enim dicebant eam esse in puteo sine
 fundo. et non poterant describere.

Qz herodes illusit domino.
Capitulum .CLXIII.

Wnqz accepit

set pilatus qd̄ homo galileus esset
 qz herodes qui p̄gerat regione illi
 hierosolymis erat his diebus. volēs defer
 re ei honorem. misit ei iesum. vt domin⁹ ga
 lileę hominem galileum vel absolueret. vel
 damnaret. Et ideo recōciliatus ē herodes
 pilato. super nece galileorūz quam predixi
 mus. Et gauisus est herodes. quia ex mul
 to tpe cupierat iesum videre. 7 signum ab
 eo videre. Sacerdotes aut̄ constanter ac
 cusabant iesum coram herode. Qui cuz in
 terrogasset iesum in multis nec recepiss; re
 sponsum ab eo. spreuit eum. et illusit eis exi
 stimans eum fatuum. vel non sane mentis.
 Et in signum illusionis induit eum alba
 veste.

De secunda illusionē.
Capitulum .CLXV.

Wnc pilatus

dixit iudeis. qz nec ipse nec he
 rodes inueniebant in eo cāz. et
 ideo correctum flagellis dimitteret. Tur
 ba aut̄ vniversa clamauit. Crucifige eum.
 Cūq; pilatus renuiss;. accusabāt eū iudei
 in tertio. qz filium dei se fecit.

Qz pilat⁹ hora quasi sexta sedit
pro tribunali La. CLXVI

Hinc ergo pila

tus magis timuit. et ingressus ad
 iesu ait illi. *Quis tu.* Iesus autem non
 respondit ei. *Cui pilatus.* Mibi non loqueris
 nescis quia potestatem habeo crucifigere te. et di-
 mittere. Respondit iesus. Non haberes po-
 testatem in me ullam. nisi datum esset tibi de lup-
 i a cesare. imo a deo. Et quia quasi timore pote-
 stas superiorisangebatur pilatus. dixit enim ihs
 mihi peccare quam iudeos. *Cumque* pilatus que-
 reret dimittere eum. clamabant iudei. Si hunc
 dimittis non es amicus cesari. omnis qui se regem facit
 contradicit cesari. Audiens hec pilatus edu-
 xit iesum foras. et sedit pro tribunali in loco
 qui dicitur grecelicostratos. hebraice gaba-
 tha. quod sonat varietatem pavimenti. Erat
 autem parascene hora quasi sexta. Grecis admix-
 ti iudei crebro utebantur grecis vocabulis.
 Parascene enim grece. preparatio latine.
 sic dicebant feriam sextam. quia in ea para-
 bant necessaria sabbato. sicut et in deserto
 duplo colligebant manna. *Poterat* ergo
 hora sexta esse incepta. Et usque ad eius com-
 pletionem peracta sunt ea que leguntur us-
 que ad tenebras. et a sexta completa. facte sunt
 tenebre. *Marcus* dicit hora tertia. malens
 intelligere horam qua linguis crucifixerunt
 eum iudei. *Uel* iohannes vocat horam sextam
 preparationem dominice mortis. *Postquam* enim
 in nocte iudicauerunt eum reum mortis. fluxe-
 runt usque ad crucifixionem tres horae noctis
 et tres horae diei. *Reor* in medietate horarum
 dominum crucifixum. ideo modo hanc modum illarum
 horarum positam. *Quia* ecclesia inter tertiam et
 sextam horam celebrat
 missam. et cum mane ce-
 lebrat. debet ante can-
 tati tertia. *Cumque* accu-
 sarent eum in multum. ni-
 hil respondit. *Per* diem
 autem festum pasche. con-
 lueuerat presertim nouit
 introducta consuetudine
 dimittere unum de vin-
 ctis quemcumque petisset
 in memoriam quod es
Uel in ieiunijs dif-
 fert missa usque post
 sextam. in quadragesi-
 ma usque post nonam
 reor pro castrimar-
 gianam magis fa-
 ctum esse. quam per myste-
 rio. ne audito mis-
 sa ante sextam que-
 ramus occasionem
 pueniendi horam pran-

die egressi erant de ser-
 uitate pharaonis.
 egyptijs etiam com-
 pellentibus eos exire.
 Alios occidebant ut
 christum et duos la-
 trones in memoriaz
 primogenitorum egypti-
 pt. isti adhuc idem fa-
 ciant. nescio. *Quod*
 quia factum est luna
 xv. constat et tunc fuit
 se eam quintam deci-
 mam. *Cumque* optiones
 dedisset eligendi ihs
 innocentem. aut barrabam
 latronem. elegerunt
 barrabam. *Scribitur*
 barrabas. et sonat
 filius magistri. scribitur
 etiam barabbas et
 sonat filius patris.

dij. *Uel* forte quia non
 solum passionis. sed et
 mortis et sepulture et
 ascensionis sacramen-
 ta sunt in missa. *In* me-
 moriam mortis et ascen-
 sionis celebrant post
 sextam. in memoriam se-
 pulchre post nonam. for-
 te in memoriam resur-
 rectionis celebrant
 mane.

Uel pilatus quasi nolens tra-
 didit eum flagellatum ut cruci-
 figeretur.

Capitulum.

.CLXVII.

Hinc misit ad

t pilatum uxorem suam dicens. Nihil tibi
 et iusto illi. Multa enim passa sum
 pro visum dormiens propter eum. Jam dei nu-
 tu poterat cognoscere diabolus mysterium cru-
 cis. ideo laborabat ne christus moreretur
 Forte iam gaudebant sancti in inferno. unde
 hoc notauit. *Uidens* autem pilatus quia nihil
 proficeret. sed magis tumultus fieret. lauit
 manus suas dicens
 Innocens ego sum et sanguine huius iusti.
 Et responderunt omnes
 Sanguis eius super nos et super filios nos-
 tros. id est ultio sanguinis.
 Tunc iesum fla-
 gellis celum tradidit eis. ut crucifigeretur.
 Sancitum erat a romanis ut crucifigendus
 prius flagellaretur. vel forte ut iudei laci-
 ti flagellis a morte resisterent. *Adhuc* colu-
 na cui alligatus fuit iesus vestigia cruoris
 ostendit.

Ideo in illis diebus
 initia et fines horarum
 omittimus. quia a
 nobis ablatum est ille
 qui est alpha et omega et
 traditus est impijs.

Historia

De illusione militum.

Lapi. CLXVIII.

Ilites ergo pre

m lidis suscipientes ielum. et exuen-
tes eum circū dederūt ei clamidē coc-
cineā. ad similitudinē purpurę qua reges
utebant. et potuit in clamide illa assutum eē
aliquid purpurę intus. vt in estina clami-
de fieri solet. qz et marc⁹ dicit eū idutū pur-
pura. Pro dia demate aut plectētes coro-
nam de spinis ipsuerūt capiti eius. Qui
attēt⁹ p̄siderasse se dicūt spinas illas. asse-
runt iuncos fuisse marinos. qz acies nō mi-
nus spina pungit. qz dura est et penetratiā
An et poeta. et acuta cuspide iunci. Credi-
bile est aut aculeos coronę cruozē de capi-
te extraxisse. Etiā flagellis cruozē doli extra-
ctus est. et sanguine⁹ sudor alias ptes cor-
poris tinxit. vt nō tantū man⁹ et pedes et la-
t⁹ dicam⁹ aspersa sanguie. sed tota veste tē-
cta xpm ascēdisse de

bosra. pro septro at
dederūt in manu ei⁹
barundinem. et illu-
debant ei tanq̄ volē-
ti regre nec valenti.

Tertia illusio. Cō-
tra has illusiōes q̄-
bus ter illu⁹ est pre-
mittim⁹ nos ante re-
uelationē crucis tres
adoratōes dicētes

Agyos. zc. q̄i ter honorātes. ter illu⁹ pp̄-
nos. et duab⁹ linguis. qz tertia adhuc silet
Etiā p̄ tres accusatōes tres dici⁹ excusatio-
nes in p̄sona saluatoris. Popule meus zc
Ubi etiā exprobrat⁹ eis xps tna bñficiā sua
liberationē de egypto. regimē in deserto. in-
troductionē in terrā optimā. q. d. xps. Accu-
sas me de negatōne tributi. poti⁹ deberes
grās agere. qz liberani te a tributo. Accusas
qz dixi me regē. poti⁹ grās age. qz regalit̄
pau te in deserto. Accusas me qz me dixi fi-
liū dei. potius ora. vt introducā te in terrā
meliorē et optimā.

Tertia illusio La. CLXIX.

Genuflexo

e dicebāt. Aue rex iudeoz. Et
lz b̄ facerēt gētiles. qz iudeis
auctorib⁹ fiebāt. iō in parascene cu⁹ oratur

pro perfidis iudeis genua nō flectim⁹. Tñ
forte iudei cū militibus hoc agebant. Et ex-
puentes barundine pcutiebant caput ei⁹
et exuentes eum purpura. reinduerant eus
veste sua. et duxerūt eū vt crucifigeret bai-
lans sibi crucem

De simone cireneo.

Lapitulū CLXX.

Exeūtes iue

e nerūt simonē cireneū prēm alexā-
dri et rufi. et hij duo putant⁹ fuisse
discipuli iesu. et angarianerūt eum tollere
crucē post iesū. i. ad angariā coegerunt eus
quę est onus p̄sonę et opis. per angariā aut
tantū p̄sonę. Sequebant⁹ aut iesum. mulie-
res plangentes eum

Quib⁹ ipse ait. Noli
te flere sup me. s̄ su-
p vos et sup filios ve-
lros. Quali diceret
Flete pro imminenti
excidio gentis vestre
Poteit esse vna de
causis quare in passi-
one chusti non solen-
nicamus. qz dñs pre-
cepit illis vt flerent.
Ducebantur et duo
nequā cum eo. vt in-
terficerentur. et vene-
runt in locum calua-
rie quod hebraice dicit⁹ golgatha. Calua-
ria est pp̄rie os capitū humani nudū. Et qz
ibi decollabantur rei. et multa ossa capitū
ibi aspersa erant. dicebatur locus caluarie
vel caluariarum. Ambrosius in epla ad ro-
manos videt⁹ velle q̄ ibi sepult⁹ fuerat adā
et a capite ei⁹ dictā caluariā. et ei dictū ab
apostolo. Surge qui dormis. exurge a mor-
tuis. et illuminabit tibi xpus. De qua opi-
nionē dicit hiero. q̄ fauorabilis est interp̄-
tatio. et mulcens aures non tñ vera. Unde
credimus hoc a falsarijs positū in ambro. si-
cut et multa alia Cum aut crucifigerent eū
dicebat. Pater dimitte illis. qz nesciūt qd
faciunt.

Hęc p̄cessiōes plā-
gentiū post dñm re-
p̄seram⁹. qñ letani-
as. p̄ iminētib⁹ peri-
cul⁹ facim⁹. et iuxta
mādatū dñi plāgi-
mus sup nos et sup
filios nr̄os. Sane
crux sup altare po-
nēda ē. vt de altari
tollat eā baiul⁹ cru-
cis. qz de xpi hūerū
sublatam tulit eā si-
mon cireneus.

**De diuisione vestiū et tunica sor-
tita. Ca. CLXXI.**

Hinc fecerunt

T de vestib; ei; excepta tunica q̄ttu-
or ptes qz quattuor erāt mili tes
q̄ crucifixerūt eū. Tunica aut erat inconsu-
tilis reticulato ope facta. ideo scindi nō po-
terat desup p̄textā p̄ totū habens scz p̄nū
aliquem ex transuerso sup humeros positū
ad modū corrigiē in pellicijs. 7 sortiti sūt de
ea cui; esset.

De titulo triū phali.

Ca. pitulū. CLXXII.

Scripsit autem

S pilat; titulū cuase ei;. i. i. titlo cāz
mort; ei;. Ihs nazaren; rex iude-
orū. q. d. Iō crucifix;

ē qz rex erat iudeoz
Et scripsit illū hebra-
ice gr̄ce 7 latīe. vt di-
ueriaz liguar; hoīes
qui conuenerant ad
diē festū illum legere
possent 7 intelligere
Utrū aut p̄ncipiū
tituli scriptū fuerit tri-
bus linguis incertūz
est. sed finis. B est rex
iudeoz. sic ē scriptus
hebraice. malcus iu-
deoz. gr̄ce basileos
exomoleon. latine
rex cōsistentiū. Crux
aut non habebat su-
per lignū trāsuersūz
aliqd. habēs formā
thau Sed pilatus
supposuit cauillam.

Tres sūt tituli Triū
phali; victoz gesta
ptinēs. Preconial
q̄ in portis 7 domib;
scribebat. Memoria
alis. q̄ supra sepul-
cra. i. epitaphium.

Uel etiam trib; lin-
guis significatū ē. qz
oīs religio q̄ p lin-
guā hebreā. qz apd
eos p̄ religio vigu-
it p̄ cultū vni; di-
ei. 7 oīs sapia que
p gr̄cā. 7 oīs forti-
tudo q̄ p latinā p
dominio romanoz
credere deberēt illuz
deū 7 hominē.

7 tabulā affixam ei. 7 in tabula erat titul;
sic Dicunt aut in cruce dñi fuisse q̄ttuor
ligna diuersa. 7 forte i totidē diuersis gene-
rib;. Lignū erectū transuersū. tabula suppo-
sita. trūcus quidā cui infixa erat crux q̄ in
rupe defossus fuit. Inuenit enī lignū domi-
nice crucis 7 palmę 7 cipressi. Et vt quidaz

tradunt oliuę 7 credri. Dixerunt aut iudei
pilato vt mutaret ti-
tulum. 7 noluit. sed Nota quosdā velle
conformauit dicens in dñi cruce fuisse
Qd scripsi scripsi. i. tres tantū clauos
immobiliter scripsi.

Pretereuntes aut blasphemabāt eū dicē-
tes. Nach qui destruis templū dei zc. Sistr
et sacerdotes illudebant ei dicētes. Alios
saluos fecit. seipsū nō potest saluum facere
q. d. Nunc apparet qz nō ex se sed in beelce-
bub hoīes sanabat. potius enī se sanaret.
Demones enī sentiēts vires suas sacras eē
hec agebāt vt descēderet de cruce Tamē in
tobia super exenteratiōem piscis legitur
demonē stetitisse sup brachium crucis. 7 cō-
siderasse. an christus aliquam maculaz pec-
cati haberet.

De diuersis meritis latronū.

Ca pitulum CLXXIII.

Tiaz vnns de

E sil' pendentib; blasphemabat eū. al-
ter autem increpās blasphemān-
tem ait Memento mei dñe duz veneris in
regnū tuum. Et audiuit a dño. Hodie me-
cum eris in paradiso. Nō intellige de terre-
no vnde expulsus est adā. neqz de angelico
quia ad illuz ante xpm nemo ascendit. sed
in requie quod est esse cum iesu. Uel hodie
eris mecum. quod est in paradiso. Forte
fuit aīa huius cū aīa christi in sinu abrahe.
et cum illa regressa. Et qz nō tūc penetravit
latro cēlos. etiam ex alijs multis locis septu-
rarū errauerūt. quidā putantes esse multa
loca bonoz p̄ter cēlum. paradisum scz ad
locaqz in aere 7 terra. vbi beate vident. nec
tamen deū videbunt. Soli enī p̄fecti cū an-
gelis fruētur dei visione. Ob hoc etiam di-
ctuz putant. multę mansiones in domo pa-
tris mei sunt.

De virgo virgini cōmissa est.

Ca pitulū CLXXIII.

Tabant autez

S iuxta crucē mat' iesu. 7 maria cleo-
pbe 7 maria magdalene 7 iohes

Tunc dixit iesus matri de iobane. Mulier ecce fili tu. Et iobani ait. ecce mater tua. Et ex illa hora accepit ea discipul in sua. qm sua hns matre. vel in sua. qm ptate. vel in comunione reru suaz. Tn nihil credit habuisse ppriu. s cu eet bta xgo cu aplis iste specialem eius curaz habebat.

Quia iohes assistit crucifixioni. io die eadem legit passio fm ipm. licet merito postrem legat qz scripsit postrem.

De tenebris factis a sexta vsqz ad hora nona La. .CLXXV.

Sexta aut hora

tenebre facte sut vsqz ad nona p vniversa terra. No fuit eclipsis solis vt quida mentiti sut. qz luna e regioe fere erat ad sole. Eclipsis aut fieri solet tantum in sinodo solis z lune. Legit qz tunc athenis vigeat studiū. z cum inquisissent philosophi cam tenebray nec inuenirent dixit dionysii ariopagita. q de nature patiebat. Et fecerunt ei ara z supscripserunt ignoto deo. de qua legitur in actib aploz. Tn origenes videtur velle q tenebre ille tantu fuerunt super vniversam terra iudge quia si per vniversum orbem diffuse fuissent. in aliquibus historijs ethnicoru inueniret scriptu. Et sicut tribus diebus sup egypti os fuerunt tenebre. in terra vero iessen vbi erant filij isrl lux erat ita mo qm ecotario sup filios israel erat tenebre alijs natonib luce fruentibus.

Qz tribus horis pte se sunt tenebre. ido z nos celebram? tenebras. etia triduanam mortis qm triduanas facimus exequias. qz nec albi moachi. ix. faciunt lectoes nisi p mortuis. et tc etia pmat? tenebray insinuat. que

in illis diebus ceperunt precedere diem. Extinctio candelaz fugam signat apostolor. Vel qz paulatim fit. occisionem pphetarum a prava generatione factaz. z tandem mortem intellige.

De clamore domini ad patre. Capitulum .CLXXVI.

Circa horam

nona iesus clamauit voce magna dicēs. Heli vl hely lama caba. tani vna dictio e heli. z sonat de me. Hel eni nome dei est. oy. i. me. Quid at sonet vox illa xpi euageista interpretat e. Hinc pz q psalm q eisdē verbis incipit de xpo script est. nō vt quida putant ex psona dauid. vel hester vel mardochei Et dixerunt qdam. Heliam vocat iste. Hi romani erat nō intelligentes hebreu. Clamabat autez iesus se derelictu a patre. non q deitas separata esset ab humanitate. sed qz ita tradit? erat. a patre calamitatib. q videbat derelictus. Vel se derelictu a patre dicit. qz tunc fere inutilis videbat passio ei. qz de toto genere hominu nō videbat quis redimi. nisi latro qui fere solus credebat in euz. An dicit in esaia. Fact? suz sicut qui colligit stipulam in messe. Et in psalmo Singularit? lum ego donec trans-

eam. excepta bta virgine. qua etiaz tunc credidisse credimus In huiusmodi enim semp ipsa excipitur.

Metaphorice loquit esaia cū forte tempe messis pposuit p?familias colligere messes. nō inuenit nisi de spic? sti-

pulā. ita fuit de xpo. cū tpe gratie deberet messem suā. i. in deos colligere. nō inuenit nisi solum latronem fidelem.

De morte dñi p gustatū acetū. Capitulum. .CLXXVII.

Postea dixit iesus

Sitio. Vas at erat ibi positu aceto plenu. vnus ex militib impleuit spongiam aceto. z eam imposuit tharundini superpositam isopo. z circumligatam. et dabat ei bibere. Fuerunt qui dicerent. crucifixos citius mori. si acetum cum felle biberent. et ideo milites acetum secuz tulisse. vt citius possent liberari a custodia. si citius morerentur quos crucifigerent. Potuit esse. q vile vinum secum tulerant ad bibendum. z ex calore quasi acetū factū est. An ad notandū ei? a credinē. ali? euan

Euangelica

gelista dicit vinum mirratum. aliud cum felle mixtum
Cumque libasset ihs acetum. dixit. Consumatum est
quicquid scilicet fieri oportebat antequam moreretur
Vel vitium humanę corruptionis dixit esse consumatum.
Iesus autem clamavit voce magis dicens
Pater in manus tuas commendo spiritum meum.
et inclinato capite tradidit spiritum.

De signis in morte domini. Capitulum CLXXVIII.

Ecce velum templi

Templi quod erat ante sanctam sanctorum scissum
est a summo usque deorsum. Remigius
dicit velum quod dicebatur exteri scissum est quod my-
stice tantum dictum est. vel forte etiam velum appen-
sum ante fores templi. quod ad regendas fores ap-
positum est. dicit iosephus cum interiori velo scis-
sum. Quia et in evangelio nazareorum supellicium
templi infinite magnitudinis fractum esse le-
gitur auditasque voces in aere. Transierunt ex
his sedibus. Terra que mota est. petre scissę. mo-
numenta aperta. Et quidam sancti surrexerunt a
mortuis. et venerunt in hierosolimam et apparuerunt
multis. forte hi fuerunt quibus super epistolas ad
hebręos legitur. quod multum affectauerunt sepeliri
in terra sancta. ut domino resurgente resurgerent

Utrum autem aliqui eorum ita
promiserint. et cum domino
ascendente ascenderint
nescimus. Quia autem
aliqui eorum iterum mor-
tui sunt. postquam dominum
surrexisse testificati sunt. scimus. qui corpo-
ra quorundam adhuc
quiescunt in hierosoli-
mā. et sanctus scarioth
vnius eorum fuisse
a quibusdam perbi-
betur. His visis cen-
turio. et qui cum eo
custodiebant iesum
timuerunt et dicebant
Vere filius dei erat iste

Quia hora. ix. mortuo domino centurio. factus
est prece fidei nostre. Et perfidis recedentibus
licuit iosepho et nicodemo disponere de fu-
nere. et mulieribus accedere propius. Ideo

Beda super mattheum
Isti credendi sunt cum
ascendente oscendit
se simul corpore.

De quo magister Hiero-
nymus dubitat.
De sancto scarioth
fuisse abbas quod mor-
tuo quidam monachi
in solabilitate dolentes
mortui sunt. et adhuc
compaginati videntur

hora nona pervenimus non ad missale officium
sed quasi ad funeris obsequium.

De fractis cruribus latronum christus
lanceatus est. Ca. CLXXIX.

Dei autem ne

remaneret pendentes in cruce in ma-
gna die sabbati. rogaverunt pilatum
ut frangerent crura eorum. et tollerent. ne festum
eorum horrore diuturni
cruciatum fedaret. Cum
que milites primi fregis-
sent crura latronum. et
venissent ad iesum. in-
venientes eum mor-
tuum os non commi-
nuerunt ex eo. Sed unus militum lancea
latus eius dextrum perforavit. et continuo exi-
vit sanguis et aqua. et que lanceavit eum. ut tra-
derent quidam. cum fere calligassent oculi eius. et ca-
su tetigisset oculos sa-
guine eius clare vidit.

Opinio est crucem domini
xv. pedes habuisse in
altum. et tabulam sup-
positam. pedem et dimi-
dium.

Itaque super locum ubi
christus crucifixus est. scri-
ptum est grece. otheos. i. b. de. basiliosif-
mon. i. rex nolite per seonas. i. ante secula. gla-
se. i. operatus est. sorbias. i. salutem. emesot. i.
in medio gis. i. terre.

De sepultura domini Capitulum. CLXXX.

Quomodo autem sero

factum esset. ioseph decurio. i. vniuersi-
tatis curie ab armathia que est rama-
tha ciuitas belchanę patris samuelis. di-
ues et iustus. de quo etiam quod dicitur putatur scriptum
est psalmum. Bonus vir. quia non sensit actibus
et consiliis aliorum. petijt a pilato corpus iesu. quia et
ipse discipulus erat iesu. sed in occulto. venit
que etiam cum eo nichodemus ferens mirram et aloes
quod librascentum. Ista amaritudine sua ver-
mes arcet a corporibus mortuorum. et acceperunt
corpus iesu. et involutum sindone quam emerat
ioseph. ligauerunt linteis albis que creditur attul-
lisse nichodemus. Erat autem non longe monumē-
tum novum in petra excisum in quo posuerunt eum. Et
quia in simplici sindone involutum est corpus iesu. in-
stituit silvester papa. ut sacrificium altaris in

lineo tantum panno celebret.

De sepulchro dñi La. CLXXVI

E monumēto

Dñi dicitur supra marcū q̄ dom⁹ fuit rotūda de subiacēte rupe exci-
sa tāte altitudis vt vix hō manu extēta cul-
mē posset attingere. itroitu hñs ab oriente
cui magn⁹ lapis appositus erat p ostio. In
pte e⁹ a q̄lonari loc⁹ dñici corpis d eadē pe-
tra fact⁹ ē septē pedes hñs lōgitudinis. tri-
b⁹ palmis alti⁹ cetero panimēto eminēs q̄i
sartofag⁹ supposit⁹ panimēto. Vel in ipso
pariete locul⁹ fact⁹ erat. sic fit in muris do-
moz ad vtēilia reponēda. Nas ⁊ dicitur da
locū illū nō desup. s a latere meridiano pa-
tulū. vñ corp⁹ iferebat. qd tñ ⁊ poui snie cō-
gruit. vt eēt q̄i sartofag⁹ icliat⁹ sup lat⁹. ap-
turā a latere hñs d sup. Color x̄o mōumēti
⁊ loculi rubicūdo ⁊ albo d̄r cē pmixt⁹ et erāt
maria magdalene ⁊ altera maria p̄sideran-
tes vbi positū erat corp⁹ iesu. Et reuertētes
parauerūt vngenta. q̄ diu licuit eis opari.
Sabbato enī quieuerunt.

De custodibus sepulchri

Capitulum .CLXXVII.

Altera autē die

Quā ē p̄ parasceue p̄uenerūt sacerdo-
tes ⁊ pharisēi ad pilatum dicētes
Hic seductor adhuc vivēs dixit. post tres
dies resurgā. Iube ḡ custodiri sepulchrum
ne discipuli ei⁹ furto sublatū surrexisse di-
cāt. Scdm hāc lrā ⁊ p̄. q̄ sabbato h̄ factā s̄.
Tñ remigi⁹ exponit h̄ parasceue p̄ p̄ationez
dñice passiōis. q̄ icepta ē a p̄ma vigilia no-
ctis. vt p̄dixim⁹. Et legit ita. Altera at̄ die q̄
ē p̄ hāc parasceue. i. p̄ iceptōez h̄ p̄ patōis
Hec ē ip̄a feria sexta. q̄ orta ē p̄ ei⁹ iceptio-
nē. Usū est forte remigio. q̄ ea die posuerūt
iudei custodes sepulchri. ⁊ signauerūt lapidē.
qd sabbato nō fecis-
sent. Un̄ pilat⁹ ait. Nota cū i passiōib⁹
Hēt̄ custodiā. i. do-
vob licētiaz ponēdi
custodes. Ite custo-
dite. Qd ⁊ fecerūt.

Nota cū i passiōib⁹
sc̄tōz ⁊ mortib⁹ solē
nicet ecclā ⁊ iocūdet̄
potius in die mortis
saluatoris sui exulta

re ⁊ solēnicare d̄ret. Sūt ḡ tres causē q̄ as-
gnant̄ a sanctis p̄ib⁹. q̄re nō solēnicat ⁊ ex-
ultare nō p̄sumit. P̄ria p̄ rubore pcti p̄mis-
si in adā. p̄ q̄ subijt dñs ea die patibulū cru-
cis. Sc̄da p̄ p̄cepto qd dictū ē p̄ plo p̄ moy-
sē. dñs pugnabit p̄ nob. ⁊ vos tacebit. Ter-
tia p̄ mysterio. vt q̄i p̄ hoc oñdat ecclā se di-
scordare ab inimicis emulando.

De a dūctū mulierū ad sepulchzū

Capitulum. .CLXXXIII.

Espere autē sab

Verū bati q̄ lucescit i p̄ma sabbati cū ad
huc tenebrē eēt. venit maria ma-
gdalene ⁊ maria iacobi ⁊ maria salome ad
sepulchzū cū aromatis q̄ parauerāt. Qui
dā nō nisi duas venisse dicūt. q̄ supra tā-
tū duē dicte sūt p̄siderasse sepulchzū. ⁊ re-
uertētes parasse aromata. Et dicūt. qd ad-
ditū est hic. ⁊ salome expositio ē alteri⁹ ma-
rie tacite. Cōtra q̄s sufficit opponere vsū ec-
clesie. q̄ tres rēp̄sentat. Etiā lucas dicit p̄et
maria affuisse iohā
nam. q̄ tradit̄ fuisse Crisostom⁹ dic̄ ma-
vxoꝝ cuꝝ p̄curato trē filioꝝ c̄bedei vo-
ris herodis noie ve- catā salomā q̄i bino-
spis vt dic̄ augusti miam
nus de p̄cordia euā
gelistaz noctē significata p̄te totū. Et ē Ve-
spere sabbati. i. nocte sabbati. S̄ ne de ip̄o
vespe qd est initiū noctis intelligam⁹. muta-
uit gen⁹. ⁊ ait. q̄ referens ad sensū nō ad no-
men. q̄ sc̄z nox lucescit in p̄ma sabbati. s̄ est
cui⁹ finis est diluculus p̄mē sabbati. i. dñice.
q. d. Nocte sabbati venerunt non tñ q̄libet
noctis p̄te. s̄ diluculo.

De alia ordie diez La. CLXXXIII.

Quā nocte termi

natus est ordo diez n̄ v̄taliū. q̄ erat vt dies
precederet nocte. Deinceps fit commu-
tatio tpm. Fec̄ crea-
tor vt nox p̄cederet
die Et hec nox cōis
fuit ⁊ sabbato ⁊ do-
minice diei Et ita p̄
sinodothen dicitur

Per h̄ fecit q̄ nocte
dñice diei surrexit
cū i genesi dictum sit
p̄mo dixit de⁹ fiat lux
et facta est lux.

Euangelica

dñs fuisse i corde terre tribus diebus et tribus noctibus accipiēdo p extremā ptem parasceues totū diē cū nocte sua. et sabbatū totū. et p noctē dñicę diei ipsaz dñicaz. Tñ augustinus videt velle hęc mutationē factā i parasceue vt nox. v. ferię fuerit etiā parasceues. et orto iā sole. i. cū cęlū iā ab oriētis partib⁹ albesceret dicebant ad inuicē. Quis reuoluet nobis lapidē ab ostio monumenti. Et respicientes viderūt reuolutū lapidē. et angelū sedentē sup euz. Jam eū terremot⁹ fact⁹ erat dño resurgēte. et clauso sepulcro egress⁹ erat ielus. Quidā autē monacho sancti laurentij romę extra muros āno ab incarnatiōe dñi M. c. xj. miranti de cingulo suo q̄ cinct⁹ erat insoluto et pieto añ eum. vox i aere facta ē Sic potuit clauso xps p dire sepulcro. Angel⁹ autē posttulit lapidē vt egressū iā factū idicaret. Pre timore autē e⁹ exterriti sūt custodes vñ iacebant velut mortui.

Nota q̄ d̄ apparitōne angeloz videt p̄ rietas inter euangelistas. Matthe⁹ enim dicit q̄ mulieres inueniūt vnū sedentem

ad ostiū monumenti. sup lapidē reuolutuz neq̄ cōmemorat plures. Marc⁹ dicit q̄ inueniūt in dextris loculi sedentē Lucas dicit q̄ inueniūt duos stantes. Jobānes q̄ tanq̄ vltim⁹ q̄i correctior dicit q̄ duos inueniunt sedentes. vnum ad caput et aliū ad pedes. Licet at̄ diuersa sūt hec. nō tñ adueria

Credim⁹ tñ q̄ tres apparuerūt angeli. vn⁹ pmo sedit sup lapidē. q̄ trāstulit se ad dextrā loculi. in q̄ erant alij duo. pmo stātes postea sedentes.

Opiniones de hora resurrectōis Capitulum. CLXXXV.

De hora quidez

resurrectōis queri solet. de q̄ varie loquunt̄ auctores. Hiero. i libro. s. xij. questionū. vespere sabbati. ait matthe⁹. Marc⁹ x. et valde mane vna sabbatorū veniūt ad monumentuz orto iam sole. Hui⁹ questionis duplex est solutio. Aut ei nō recipim⁹ marcū. omnibus gręcie libris pene hoc capitulū in fine nō habentib⁹. aut

vt ergo verum dixit. Matthe⁹ quando dñs surrexit. id est. vespere sabbati. Marc⁹ quando vidit eum maria magdalena. id est. mane Ambro. in fine expositionis luce. non vespere. rascente die. sed noctis vespere dñs surrexit. Deniq̄ gręc⁹ sermo. p vespere hz iero. Sic ergo dñs nō in vespertino tpe diei sed iero. id est. pfunda nocte surrexit. vñ et ad monumentū mulieres potuerūt accedere custodibus quiescentib⁹. Et pncipes sacerdotū dixerūt. q̄ discipuli ei⁹ nocte venerūt. Et autē licias nocte vel mane factū. mulierū alię sciūt alię nesciūt. Sciunt q̄ noctib⁹ obseruatę. nesciunt q̄ recesserūt. Vna maria magdalena fm iobāne nescit. al

tera maria magdalena hz mattheū scit Nam eadē añ scire et postea nescire non potuit. deniq̄ altaz esse cognoice. Illa admittit tenere pe-

Communis opinio est vnā tantam fuisse magdalenam. pōt tñ determinari. q̄ dicit ambro. alteram. id ē eandem alteram.

tes dñi. hec p̄bitet. Illa angelū videre meruit. hec primo cū venit. neminē vidit. Illa discipulis dñm resurrexisse nunciauit. h̄ raptum esse putauit. Illa gaudet. h̄ plorat. Illa xpo occurrit. hec mortuū querit Augustinus vt supra diximus. dicit eū diluculo surrexisse. cui p̄sentit auctoritas illa. q̄ dicit dñm xl. horis fuisse mortuū. et totidē dieb⁹ post mortuū in terra ante ascensionē qz horis. iij. vespertinis parasceues. et xxxvj. duarū noctiū. et vnus diei. Ecclesia q̄ allentire videtur. q̄ matutinas laudes pro xpi resurrectione celebrat. Pro predicta h̄o sententia ambrosij facit. q̄ lampson in typo resurrectionis dñi media nocte surgens. tulit

portas gate. Sic ergo anima xpi redijt ab inferis. et reddita est corpori facto impassibili. Vtrū autē anima christi tūc facta est impassibilis cum egressa est a corpe. an tunc demū cum reddita est corpori. ne sine corpe glorificaret. nō memeni me legisse

Fortē p̄ p̄ma snia hiero. fac q̄ apli tradiderūt ea nocte nō dimitti pplm ab ecclā vsqz ad profundam noctem.

Historia

De sanctis q̄s eduxit de inferno. si querit
vbi fuerint post resurrectiones. deus nouit.
vel sicut dicit de dño fuerunt in extremis partibus
maris. i. sup̄ amplissimos fines orbis. De di-
uersitate aduentus mulierum ad monumentum.
q̄ videt̄ in euāgelistis eē. An̄ 7 porphyrius ir-
ridet eos. 7 de apparitionibus. 7 de numero
angelorum. glosa augustinus sup̄ mattheum ple-
ne diffinit. Hoc dixisse sufficiat. q̄ decem
apparitiones xpi p̄ resurrectionē legunt̄ in euā-
gelis. Quinq̄ ipsa die resurrectionis. 7 q̄nq̄
postea. In ap̄lo legit̄. q̄ visus ē iacobo. 7 q̄n-
gentis fratribus simul. s̄ nec t̄pus nec modū
determinat. Quidam dicunt. q̄ mortuo dño
iacobo vouit se nō comesturū donec christus
resurgeret. 7 ideo dicunt. q̄ eadē die resurre-
ctionis apparuit illi. fuerunt 7 q̄ dicerent ioseph
eadē vespa qua sepeliuit dñm a iudeis
in carceratū. 7 nichodemū latuisse. 7 demum
factū discipulū. 7 iō an̄ alios statim apparuit
ioseph in carcere ad solandū.

De angelis locuti sunt mulieribus.
Capitulum. CLXXXVI.

Factū est cum

metē p̄sternatę essent mulieres de s̄
qd̄ viderant. Ecce duo viri. id est
angeli in corpibus humanis steterunt secus
illas. Cūq̄ declinarent vultū in terras. di-
xerunt angeli ad illas. Quid queritis viuētē
cum mortuis. id est in sepulcro. qui locus est
mortuorum. Nō ē hic. surrexit. sicut dixit vo-
bis cū esset in galilęa. Nota q̄ sancte mulie-
res non corruerunt. sed inclinauerunt vultus.
Et ideo mos ecclesiasticus ē. vt exemplo earū
7 in memoriā dñice resurrectionis. 7 in spem
vitę nostrę. oībus dñicis diebus a pascha vsq̄
ad p̄tecostes nō flectim⁹ genua orātes. Et
addiderunt. Ite dicite discipulis ei⁹ 7 pet-
ro q̄ surrexit. 7 ecce p̄cedet vos in galilęā.
Et recordatę vobis dñi ibant.

De cursu iohannis et petri
Capitulum CLXXXVII.

Wcurret autem

maria magdalene 7 vēit ad petrū
7 iohānem 7 ait. Tulerunt dñm

meū de monumento. 7 nescio vbi posuerūt
eum. Hoc agebat in ea vis amoris. vel con-
sternatio mentis. vt nō inuentū nō crederet
nisi sublatū. Lucurrerunt ergo illi duo ad
monumentū. 7 nō inuento corpore. cūq̄ vi-
dissent sudariū capitis 7 linteamia posita
seorsū. 7 crediderunt verū esse quod mulier
dixerat. 7 redierunt ad semetipsos id est. ad
hospitia sua

De dño apparuit magdalene.
Capitulum CLXXXVIII.

Maria autem ma-

gdalene q̄ cū eis redierat ad mo-
numentū remāsit foris plorans.
Cūq̄ introspeisset. vidit p̄fatos angelos
sedētes iuxta loculū corporis. vnū ad pedes. 7
vnū ad caput. Qui dicunt illi. Mulier quid
ploras. Quę ait. Quia tulerunt dñm meū.
7 nescio vbi posuerūt eū. Et p̄uersa vidit ie-
sum stantem. 7 nesciebat q̄ ihs est. Dicit et
iesus. Mulier quid ploras. Quem queris.
Illa existimans hortulanū eē ait. Dñe si tu
sustulisti eū. dicito mihi vbi posuisti eus. vt
ego eum tollam. Dicit ei iesus. Maria. Et
statim cognouit eum. 7 ait. Rabboni. quod
est idem qd̄ rabbi. 7 p̄cidens voluit t̄gere
pedes ei⁹. vt p̄sueuerat. Et ait ihs. Noli me
tanre. Nondū enī ascēdi ad patrem meum.
supple in corde tuo. q̄ d. Quem tantū mor-
tuū queris. viuētem tangere non mereris.
Quę sc̄ putas cadauer sublatū non filium
equalē patri. sed. vade et dic fratribus meis.
Ascendo ad patrē meū 7 patrē vestrū. deus
meū et deus vestrū. hoc est. i. p̄ximo est vt me
videant ascendētē.

De mandato custodum.
Capitulum CLXXXIX.

Wm autem hec fie-

rent. custodes redierūt. nunciantes
p̄ncipibus sacerdotum que facta fue-
rant. At illi pecunia copiosa corrupti dixe-
rūt. Nobis dormiētibus furati sunt discipuli
corpus iesu. Et mansit hoc verbū apud iu-
dęos vsq̄ in hodiernum diem.

Euangelica

D; dominus apparuit mulieribus in via. Capitulum. CXC.

Enit aut maria

v magdalena iam credens. et inuentis alijs que cum illa prius fuerant. ibant sicut ad discipulos. iam certe de resurrectione. Et ecce occurrit eis iesus dicens. Auete. Illi autem accesserunt et tenuerunt pedes eius adorantes. Dixit eis iesus. Ite nunciate fratribus meis. ut eant in galilea. ibi me videbunt. Hanc visionem sui in galilea per ceteris dominus memorat. quia in ea credimus omnes discipulos affuisse. Exprobrando quibusdam duriciam cordis eorum. eos plene demonstrando certificasse. Abierunt autem mulieres. et nunciaverunt omnia. et lugentibus. et his que cum eis erant et visa sunt ante eos sicut telamentum. Verba sunt Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum. ut lucas dicit. Et tunc verisimile est. quod dominus apparuerit ei in via. et si non legatur in euangelio de quo dicitur apparuit et petro. Quinque prima die resurrectionis apparuit.

De duobus euntibus in emaus Capitulum. CXCI.

Ad e die visus

e est duobus discipulis euntibus in emaus queque vnus dicebat cleophas. tacito nomine alterius. Putatur se lucas inuenisse more scriptorum sacre scripture. Sed abro. in lucam dicit illum vocatum amon. Post vastationem indegressus marco aureliano. restaurata est emaus et dicta est nicopolis. hec erat a hierusalem in spatio. lx. stadio. Tradunt greci scriptores hercule gigante vno anhelitu. cxxv. passus cucurrisse et stetit. et a stando spatium homini vocant stadiu. Cumque octo stadia faciunt miliare in summa. lx. faciunt. vij. milia passuum. et quingentos. i. vij. milia. et quattuor stadia. i. leucas tres et tres partes quartas. Ibat autem iesus cum illis. et oculi eorum tenebantur ne eum agnoscerent. vnde videtur aliud in oculis eorum fuisse. ne eum agnoscerent. Et alibi legitur quod apparuit eis in alia effigie que aliud etiam erat in eo. ne eum agnoscerent. Potuit etiam esse ut mutatio eiusdem corporis mortalium in immortale non possit fieri sine quadam alteratione. per quam subito visus non agnosceret. ut

si quis quem videret puerum si paulo pro occurrere tibi inuenire videret. non mox eum cognosceret. Et cum cognouissent eum in fractione panis. et euauisset ab eis ea de hora regressi sunt in hierusalem. et inuenierunt congregatos. xj. et eos que cum eis erant dicentes. quia surrexit dominus vere et apparuit simoni. et illi narrabant que gesta erant in via. et quomodo cognouerunt eum in fractione panis.

Fregit et porrigebat illis. Iohannes tres sunt partes hostie. vna que est domini due porrigunt vna sacerdoti. altera ministro vel reseruat infirmo

D; dominus apparuit alijs absente thoma. La. CXCH.

Vidam aut ex

q eis non crediderunt ex quibus vnus erat thomas. Quo egresso cum adhuc alij colloquerentur de his que audierant et sero iam esset et fores essent clausae propter metum iudeorum. stetit iesus in medio eorum

et ait. Pax vobis ego sum nolite timere. Ipsi autem turbati putabant se spiritus videre. Nodum enim credebant vel tertia die potuisse veram carnem resurgere. vel suscitata tam clausis ianuis posse intrare. Et ait illis. Videte manus

Inde est quod mittendo partem hostie in calices ubi signatur resurrectio subdit. Pax. d. s. v. Et episcopus cum primo conuittit se ad populum in missa dicit. Pax vobis. Osculum vero longe post introductum est pro causa supra dicta.

meas et pedes meos. palpate et videte. quia spiritus carne et ossa non habet. sicut me videtis habere. Ostendit eis cicatrices manuum. et pedum. et laterum. Tribus diebus capite reseruauit dominus cicatrices in corpore incorruptibili. Ad corroborandam fidem apostolorum. quia surrexerat. Et ut spiritus repromittet patri. quale genus mortis tulit pro nobis. Et ut in iudicio videatur pro fide. in quem pupilli gerunt. Et ut ostendat omni carni signa victoriae sue. Verbigra. Miles fortiter egit. et multis vulneribus profusus est. Ait illi medicus. Vis sanari sine omni cicatrice. vel cum cicatricibus sine omni deformitate. Puto quod in

Historia

signū glorię suę 7 p exēplo alios aiandi ad idē referuaret cicatrices. Et nota q̄ duo mira h̄m humanā rōnem 7 sibi s̄ria dñs ostendit eis. Corp⁹ sc̄z incorruptibile 7 palpabile. Nā palpari nō potest qd̄ nō corrupit. et corrumpi necesse est qd̄ palpat. Dicit tñ beda q̄ corpus dñi 7 subtile erat p̄ effectū spiritual̄ potētis. 7 palpabile p̄ vitatē nat̄e. i. palpabile ostensū. vt vitatē carnis pbaret. Vel p̄t dici corp⁹ dñi vere visibile 7 palpabile alijs incorruptilib⁹. A corruptilib⁹ x̄o videri 7 palpari nō pōt nisi miraculose

Qd̄ postquā comedit cū eis insufflans dedit spiritū sanctū

Capitulum .CXCIII.

De huc illis nō

credētib⁹. ait iesus. H̄et̄ h̄ aliqd̄ qd̄ māduces. Et obtulerūt ei pr̄e piscis assi. 7 fauū mellis. Et māducās. reliquias dedit illis. Sc̄z sciendū est cibos a dño sumptos post resurrectionē nō solū sūptos s̄ etiā absumptos. sicut aqua missa in ignē absumit. Ante mortem x̄o sumptos in alimonias. Aliter enim absorbet aquam terralitiens. aliter radius solis candēs. Et ait illi H̄ec sunt verba q̄ locut⁹ sum cū adhuc vobiscū essem. i. silis vobis passibilis. T̄c̄ aperuit eis sensū. vt intelligerent scriptas. 7 dixit eis. Vos erit̄ mibi testes h̄y in omnes gentes. incipiētes a

h̄rlm. H̄auit̄ sūt ergo discipuli visu domino. i. agnito. Dixit ḡ eis iterū. Pax vob̄ supple sit. v̄ est Tñ cū vicarius xp̄i pontifex sc̄z dicit populo. Pax vobis. tantū subintelligitur. sit Qui vt ostendat se ch̄isti vicariū. quōq̄ dicit pax vobis. tūc sc̄z cū p̄mo v̄rtic̄ ad pplm̄ inmissa. qz h̄ fuit p̄ma vox xp̄i ad discipulos post resurrectionē. Instar x̄o alioꝝ sacerdotum dicit postea dñs vobiscū. vt se vnum ex nobis esse ostēdat

H̄ec cum dixisset i

In est q̄ audita p̄nūciatione euāgelij v̄rtimur ad orientē q̄si ad h̄rlm. gr̄as agentes qz inde venit ad nos euangelium.

Apl̄i dicunt̄ accepit se sp̄m̄ sanctum ter.

Accipite spiritū sanctum. quorū remiseritis pct̄a remittuntur eis. 7 quorū retinuerit̄ retenta erūt

H̄uic sententię qd̄ā adherent dicētes. Reminē posse soluere vel ligare nisi habeat sp̄m̄ sanctū quo auctore hoc faciat. Sed attēdere debent. qz etiā añ resurrectionē dedit eis iesu eandē potestātē sine insufflatione. nec tñ legitur ibi dedit sp̄m̄ sanctū eis. Quē duo p̄dixit moyses ibi. suxerunt mel de petra. i. potentiā ligandi 7 soluēdi. 7 miraculoꝝ a ch̄isto immuni a peccato q̄uis mortali. 7 postea oleū de saxo durissimo. i. eandē potentiā cū sp̄m̄ sancto d̄ r̄p̄o impassibili.

De apparitōe thōe Ca. CXCIII.

Uñqz euāgelij

set ab eis. redijt thomas. Dixitqz aliq̄ ad euz. Vidimus dñm. Qui dixit se nō crediturū. nisi videret 7 tangeret cicatrices vulnerū. Post dies aut̄ octo euz essent discipuli int̄. 7 thomas cū eis stetit iesus in medio iann̄is clausis. 7 ait thome Infer digitū tuū huc. 7 vide manus 7 latus 7 noli esse incredulus sed fidelis. R̄ndit thomas. Dñs me⁹ 7 d̄⁹ meus. s. tu es. Et ait iesus. Quia vidisti me thoma credidisti. beati qui non viderūt 7 crediderunt. Tñ qd̄as dicūt thomā tantū vidisse. nec a sum tangere. qz ch̄istus tantū dixit. qz vidisti me. Sc̄z qz visus p̄ quolibet sensu poni solet. p̄t dici vidisti. i. tetigisti. p̄sertiz qz dñs dixerat. Infer digitum tuū huc 7 vide H̄ec 7 alia fecit iesus ad robur fidei nostrę. 7 multa q̄ nō leguntur in euangelio.

De apparitōe ad mare tiberiadis Capitulum .CXCIV.

Est hec autem

manifestauit se ihs ad mare tiberiadis. Discabāt at̄ discipuli. vij. nocte qd̄ā. vt h̄ient cibos. Et cū nihil prendissent. mane stetit iesus in litore Lunqz ad p̄ceptū ei⁹ in dextera nauigij rete misissent

Euangelica

implenerunt illud. clij. magnis piscibus. Et ait iohanes. Dñs est. Tunc petr⁹ misit se in mare. Alij nauigio uenerunt. et inuenerunt priuinas in litore. et piscē sapositū. et panē iuxta positum. et assantes simul de piscibus quos prouiderat. manducauerunt cum iesu. scientes. quia dñs est. Et fuit hec tertie diei manifestatio. Sed post quod dies ab octaua die resurrectionis non est determinatum. Tunc dixit iesus petro. Simon iohannis diligis me plus his. Interrogabat dñs quod sciebat. Sed inuit ut et corde credam⁹. et ore profiteamur. Et ait petr⁹. Etiam dñe tu scis. quia amo te. Non est licet distinguendum etiam dñe. ut scilicet dixisset se diligere plus alijs. Hoc ei nesciebat. sed abundat etiam ideomate hebreo. Tacēs quod ignorabat rñdit quod sciebat. *Uel ita. Dñe amo te. et etiam tu scis quia amo te. q. d. Te ipsū testē inuoco. quia amo te. Dicit ei iesus. Pasce agnos meos. q. d. Exhibitio opis. sit probatio dilectionis. Cum que sisset idipsum scilicet dicit rñdit petro. Iterum subdidit. Pasce agnos. m. Post etiam hoc rñsionē subdidit. pasce oues meas. q. d. Pasce docēdo. pasce opando. pasce moriendo. Tunc dixit ei iesus. Cum esses iunior cingebaste. et ambulabas ubi volebas. Cum autem se nueris extēdes manus tuas et alius te cinget. et ducet quod tu non vis. significās. quia crucifigeret nolēs huius sensū carnis. Et addidit. Seque reme. i. sequeris me in genere mortis.*

Opiniones de morte iohannis
Capitulū. CXCVI.

Hinc cepit ies⁹

N abire. et cepit petr⁹ eū seq. putās sibi a dño mandatū. Sequebat etiam eū iohanes. *Conuersus petr⁹ uidit illum sequētē. et ait ad iesum. Dñe. hic autē quod supple patiet. postquam enī audierat se crucifigendū. uoluit etiam fratris exitū cognoscere. Respondit iesus. Sic eū uolo manere donec ueniam. Putauerunt ergo discipuli iohannem non morturū. donec xp̄s ueniret ad iudiciū. Sed non erat magnū dare dilecto non mori. cum dissolui et eē cum xp̄o meli⁹ sit. Dixit ergo dñs. quod in pace senium finiret. Tū fuerit quod diceret. sic euz adhuc uiuere. quia cum in defollū sibi tumultū*

post celebratā missā descēdisset. lux magna per aliquot horas fulsit. et circūstātes quod aderāt ceciderūt. Tunc post lucē surgētes accessit. sicut ad tumultū ei⁹. uacuum inuenerūt. tū traleuis scaturiebat in fundo. sicut in fontibus solet harena bulire. et adhuc quāquam eadē scaturigo bullire ibi uidet. *Uñ multi putauerūt eū uiuere sub trā. et anhelitu ei⁹ scaturiginē fieri. Alij autē iam translātū ad celū putāt. De huiusmodi uero melius est pie dubitare. quā temere diffinire.*

De apparitōe dñi in galilea ubi mandatū ē discipulis ut docerēt gentes et baptizarēt. Ca. CXCVII.

Decem autē

v discipuli abierūt in galileā. ad montē ubi constituerat illis iesus. Et uidentes eū adorauerunt quidam autē dubitauerūt. Et exprobrauit illi duriciā cordis eorum et ait. *Data ē in oīs partēs in celo et in trā. i. nūc apparet oī potētia mea. Uñ ita. dixerāt uob in uia gentium ne abieritis. sed quia iudei abiecerūt me. qui dederūt mihi partem mittendi ubique terrarū sub celo. Uñ igitur subdidit. Ite in orbē uniuersū. et predicatē euāgelium oī creaturę in hominē. per quā facta est oīs creatura. Uel quod hęc participationē cum oī creatura. Uñ et hō microcosm⁹. i. minor mundus dicitur. Et addidit. Docete oēs gentes. i. oīa genera gentium seruare quā dixi uob baptizantes eos in nomine patris et filij et spūs sancti. In inchoatione operum nostrorum eandem proponimus formas uerborū sed inuocando orantes. ut ad honore trinitatis fiat op⁹ quod inchoamus. et ut trinitas nobis cooperet. In baptismo autē dicit affirmādo. et est. Baptizate in nomine patris et filij et spūs sancti. i. ministeriū baptismi ago. sed autoritas penes trinitatē est. Qui crediderit et baptizatus fuerit. salu⁹*

Quasi diceret. quod in aure audistis predicatē te super tectū. Inde est quod euāgelium legitur in edito tanquam ubique et ab oībus audiendum et coram oībus. Primo fit signū crucis super librū. q. d. Hic est liber crucifixi. post in fronte et in pectore quasi in utroque supliminari.

Historia

erit. qui nō crediderit cōdēnabit. Non ait nec baptizat⁹ fuerit. Sine baptismo ei saluat⁹ hō cū eum excludit articul⁹ necessitatē nō contemp⁹ religionis. Uñ qđ dictus est nisi quis renatus fuerit zc. sic intelligitur. Qui p̄tēpserit renasci. Ordini verborū dñi adherent heretici hui⁹ t̄pis dicentes. Non oportere baptizari nisi credentē. z iō nō recipiunt baptismū paruulorū. Sed nō intelligunt t̄pus. quo hoc dictū est. Primo eī qz p̄dicabat⁹ adultū. baptizādi erāt adulti. qz fides exigit⁹ in baptismo. Postmodū puuū eorū. ergo p̄ adultis p̄t̄ intelligi h̄ esse dictū. Vel si pro omnib⁹ sic expone. Qui crediderit z bap. fue. hoc est qui ī fide baptizabitur. Optet enī baptizandus. vel p̄ se vel p̄ aliu⁹ credere. Signa aut̄ eos qui crediderint. hęc sequētur. In noīe meo demonia eijcient. linguis loquent⁹ nouis. serpentes tollēt zc. z hoc qz p̄ t̄pe dictū est. Tūc enī signa fiebāt p̄ infidelib⁹. conuertendis. Quia ergo signa non sunt necessaria. nō mō fiunt sicut passim tūc fiebant. Nos enī cum arbuta plantamus tam diu infundim⁹ aquā. quousqz in terra conualescant.

De ascensione domini

Capitulum CXCVIII.

De aut̄ ascētio

Dominus venit ad eos ī birlm. z ait. Sedete in ciuitate quousqz induamini virtute ex alto. Cūqz comedisset cū eis vñ intelligit⁹ sextā horā transisse. eduxit eos foras in montē oliueti x̄sus bethaniā. Et eleuatis manib⁹ bñdixit eis. Et videntib⁹ illis eleuatus est in celū. z nubes lucida baiulabat eū ministerio angelorū. Cūqz iam subtractus esset ab oculis discipulorū. tñ adhuc intuebant⁹ in celū. p̄pterea duo angeli ī forma viroz steterunt iuxta illos. z dixerūt. Viri galilei quid aspicit⁹ ī celū. q. d. Recedite ne expectetis iesū. vt modo redeat. tñ tñ ī fine temporū sic veniet quēadmodū vidistis

eum euntē in celum
biulis scz nubibus
recedet ī aeri. Illi
autē egressi sunt in
birlm. z expectabāt
p̄missum spiritūsā
ctum. Quo accepto
t̄pib⁹ suis p̄fecti p̄
dicauerūt vbiqz do
mīo coopante z ser
monem cōfirmante
sequētib⁹ signis. Et
nota differentiam.
Trāstat⁹ enoch est.
subuectus est helias
ascendit iesus p̄pria
sui virtute.

Hanc vltimū p̄cessi
onem possit iesum rep̄
sentat ecclia domine
cis dieb⁹ egrediēdo
de ecclia z redeundo
ad eā. q̄i de birlm ex
iens. z rediēs in hie
rusalem. z sequendo
crucem. vt illi crucifi
xum. Et licz illi redie
rint sine iesu. tñ nos
redim⁹ cūz cruce. qz
ipse dixit. vobiscū sū
vsqz ad p̄summatio
nē seculi. Et nota q̄a
p̄mitina ecclia obser
nauit diē dñicaz vt
z modo z etiā feriaz
q̄ntam in memoriam ascensionis. z tūc q̄n
te ferie fiebat p̄cessio. Sz multiplicatis so
lēnitatib⁹ sanctorū. sublata est solēnitas q̄n
te ferie. z p̄cessio translata est ad dñicā. Uñ
d̄ qz quinta feria cognata sit dñicę.

Sequūtur tituli capitulorū in historiā Actū a postolorū

- Quoties apparuit dñs discipulis infra q̄
draginta dies. c. i.
- De apli fuerūt baptizati. c. ij.
- Quid rñderit dñs ī discrete querētib⁹. c. iij.
- De ortu z p̄cessu predicatōis. c. iij.
- Quid fecerint abente dño. c. v.
- Quib⁹ ex causis angeli apparuerūt. c. vj.
- In quo imitamur ap̄los. c. vij.
- Ubi z cū q̄b⁹ se colligerūt. c. viij.
- De sermone petri. c. ix.
- De electione matthie. c. x.
- De missione sp̄s sancti. c. xj.
- De miraculo linguaz. c. xij.
- De petrus p̄uicit mentientes auctoritate p̄
phetarum. c. xij.
- De p̄digijs in celo sursum impletis. c. xiiij.
- Exponit v̄ba dauid de christo. c. xv.
- De impleta p̄phetia iohel. c. xvi.
- De paralytico curato a petro. c. xvij.
- De sibi nihil ascribebāt s̄ oīa deo. c. xviii.

Actuū .apostolorum

De inuidia saduceoz in aplos. c. xix
De cōstanter rñderūt ad interrogata in con-
cilio. ca. xx
De matua cbaritate int' aplos. xxj
De morte snanie 7 saphire. c. xxij
De signis q̄ fiebāt ab aplis. c. xxij
De incarceratione aploz. c. xxiiij
Quō p̄ angelū de carcerare sūt educti. c. xxv
Quō obstupuerūt illis eductis. c. xxvi
De rñsione eoz. ca. xxvij
De consilio gamalielis. ca. xxvij
Aliud exemplū de eodē. c. xxix
De cā murmuris int' chustianos. c. xxx.
De cōmendatōe bñ stephani. c. xxxj
De sermone eiusdē. c. xxxij
Prossecutio narrationis. c. xxxij
Quō cōputent. cccc. xxx. anni. c. xxxiiij
Opinio bedę de eodē. c. xxxv.
Redit stephan' ad ordinē historie. c. xl
Rōmendat tabernaculū ne videat' damna
re locū sauctū. c. xli
De lapidauerūt stephanū. c. xliij
De p̄ma p̄secutione sauli. c. xliij
De petitione simonis magi. c. xliij
De euaucho baptizato a philippo. c. xlv
De excecatione sauli. c. xlvj
Quō ananias ex mādato dñi visitauit sau-
lum. c. xlvij
De inuidia iudeoz in paulū. c. xlvij
De curatione eneg. c. xlix
De cōuersione cornelij. c. l.
De vision e petri. c. lj
De petri' venit ad corneliū vocat'. c. lij
De baptizauit cornelium 7 eos qui cum eo
erant. c. lij
Quomodo redargutus est petrus a chusti-
anis. c. liij
De cōtinuatione historie. c. lv
De collecta facta paupib'. c. lvj
De morte iacobi maioris. c. lvij
Quis fuerit p̄curator substitutus mortuo
pilato. c. lvij
De pposito herodis agrippe. c. lix
De cā inuidię tyberij 7 herodis agrippe. c. lx.
In q̄ herodes offendit tiberiū. c. lxj
Quomodo liberatus est herodes in morte
tyberij. ca. lxij

De gainis mandauit statuam suam erigi in
templo. c. lxij
De morte gaij impatoris. c. lxiiij
De eodem. ca. lxv
Quō occiso iacobō voluit apprehendere pe-
trum. ca. lxvj
Quomodo liberatus est petrus de manu he-
rodis. ca. lxvij
De morte herodis. c. lxvij
De agrippa. ca. lxix
Redit' historie ad ordinē suū. c. lxx
De paulus et barrabas cōuerterunt sergiū
p̄ consulem. lxxj
De discessu iohis ab eis. c. lxxij.
De predicatōe pauli 7 barnabe in sinago-
ga. ca. lxxij
Adhuc de eodem. ca. lxxiiij
Quare transierunt ad gentes. ca. lxxv
De recepta predicatōe a gentib'. c. lxxvj.
De p̄secutione quā passi sūt. c. lxxvij
De q̄stione circūcisōis determinata. c. lxxvij
De sermone iacobi fr̄is dñi. c. lxxix
De epla missa pueris ex gentib'. c. lxxx
Quomodo consolati sunt conuersos ex gē-
tibus. ca. lxxxj
Determina. quando sederit antiochie quā-
do romę. ca. lxxxij
De causa dissensionis inter paulum 7 bar-
naba u. ea. lxxxij
De p̄hibiti sunt apostoli ne irent quo vole-
bant. ca. lxxxiiij
De visione q̄ apparuit paulo nocte. c. lxxxv
De recepti sūt a muliere purpuraria. c. lxxxvj.
De spū p̄bitonico a puella eiecto. c. lxxxvij
De terrę motu vnde apta sunt ostia carce-
ris. ca. lxxxvij
Quō a magistratib' sūt dimissi. c. lxxxix.
De inuidia iudeoz iason accusat' est. c. xc.
Quid paulus athenis fecerit. c. xcj
De ara ignoti dei. c. xcij
Quō philosophi athenienses dixerunt deū
nature pati. c. xcij
De dionysio ariopagita. ca. xciiij
Quō iudei concitauerunt galliones in pau-
lum ca. xciv.
De disputabat paul' ephesi p̄ iudeos. c. xcvi
Quō baptizati sunt qui baptisma iohānis

Historia

acceperant. c. xcviij.
 De p̄tate nois iesu. c. xcviij.
 De tumulto excitato p̄ demetriū. ca. cxcix.
 De mortuo resuscitato a paulo. ca. c.
 De hoc qd̄ agab̄ paulo p̄dixit. ca. cxi.
 De eo qd̄ obtulit de p̄silio fm̄ legē. ca. cxiij.
 Quid ligat⁹ est paul⁹ a p̄side ad clamorē iudeo-
 rum. ca. cxiij.
 De egyptio q̄ pplm̄ seduxerat. ca. cxiij.
 Quid cognit⁹ a p̄plo p̄miss⁹ ē loq̄ p̄sidi. ca. cv.
 Quid paul⁹ ciue romanū se fecit. ca. cvij.
 De scismate orto inter iudeos ex industria
 pauli. ca. cvij.
 Quid dñs p̄fortauit paulū. ca. cvij.
 Quō iuratu⁹ est in mortē pauli. ca. cix.
 Quid añ p̄sidiē cōtra tertullium oratorē con-
 tendit. ca. cx.
 Quid felix voluit pecuniam extorquere a pau-
 lo. ca. cxij.
 De seditione int̄ iudeos ⁊ gentiles. ca. cxij.
 De appellatione pauli. c. cxij.
 De hoc qd̄ rogabat agrippa festū. c. cxiiij.
 Quomodo perorauit paulus coram festo
 et agrippa. ca. cxv.
 Quid paul⁹ missus est romā. c. cxvj.
 Quid incidenter narrat de sacerdotib⁹ iudeo-
 rum. ca. cxvij.
 De tempestate in mari quam p̄dixit pau-
 lus. ca. cxvij.
 Quid p̄stitutos ī piclo paul⁹ p̄fortauit. c. cxix.
 De p̄stantia pauli. ca. cxx.
 Quid paul⁹ credit⁹ ē esse de⁹. ca. cxxij.
 De v̄bo pauli ad centurionē. ca. cxxij.
 Quid sanauit p̄ncipes patrē ⁊ alios. c. cxxij.
 Quid recept⁹ est a fr̄ib⁹ xp̄ianis. ca. cxxij.
 Quo tpe libere p̄dicauit. ca. cxxv.
 Quo neronis ip̄ij āno pass⁹ fuerit. c. cxxvj.
 In quib⁹ locis puuiti fuerint petr⁹ ⁊ pau-
 lus. ca. cxxvij.

Historie actū aplōrū. Ca. I.
Quotiēs apparuerit dominus
discipulis infra xl. dies.

Ano nonode

a cimo imperij tiberij cesaris ad-
 buc p̄curatore iudeꝝ pilato. p̄
 s̄ide syrie vitellio. mortu⁹ est dñs ⁊ resurre-

xit. Resurgēs aut̄ x̄itatē resurrectōis mltis
 cōprobanit argumēt. m̄tra in corpe p̄prio
 oñdēs p̄ter naturā corpis imortalis. vt sic
 x̄itatē resurrectōis asirueret. ⁊ ab aposto-
 lis eoꝝ posteris oēm oīno cām helitatōnis
 amoueret. Comedit enī ⁊ bibit cū eis. cuz
 corp⁹ sp̄uale citoꝝ alimonia m̄ne idigeat.
 In corpe p̄prio cicatrices oñdit. cuz a nat̄a
 corpis imortalis penit⁹ aliena sit oīs defor-
 mitas cicatricis. P̄ter hec argumēta lucas
 scribēs historiā act⁹ apostolorū. ponit alia.
 Fuit enī argumētū verē resurrectionis qd̄
 dies. xl. apparuit eis loquens de regno dei.
 Nō ē at̄ intelligēdū. qd̄ singuloꝝ. xl. dierū
 tpe apparuit apl̄is. s̄ infra numerū tot dieꝝ
 decies apparuit eis. vt ex euāgelica historia
 colligit. Ipsa nāq; die resurrectōis qnqui-
 es apparuisse legit. P̄mo marie magda-
 lenę. Secdo mulierib⁹ redentib⁹ de monu-
 mēto. qñ tenuerūt pedes ei⁹ ⁊ adorauerūt
 eū. Tertio petro. licet nō exp̄s̄e habeat de
 euāgelio. Quarto duob⁹ eūtib⁹ in emaus
 Quito apparuit. ⁊ apostolis absēte thoma
 Sexto post dies octo apparuit eisdē p̄nte
 thoma. Septio. vij. discipulis apparuit in
 piscatōe ad mare tiberiadis. Octauo ī mō-
 te thabor qñ puenerant in galilcā. ⁊ ita añ
 diē ascensionis apparuit octies. Ipsa x̄o
 die ascensionis bis apparuit. semel. xj. aposto-
 lis comedētib⁹ ī cenaculo. Dēs qd̄ etiā apo-
 stoli q̄ alij discipuli necnō ⁊ mulieres habi-
 tabāt ī illa pte hierusalē q̄ dicebat mello. s̄
 in mōte syon. vbi dauid p̄struxerat sibi pa-
 latium. ⁊ ibi erat cenaculum illud grande
 stratū. ī quo p̄cepit dñs sibi parare pasca.
 Et ī cenaculo illo tūc habitabāt. xj. aposto-
 li. Leteri at̄ discipuli ⁊ mulieres habitabāt
 circūquaq; p̄ diuersa hospitia.

Q, apli fuerūt baptizati. Ca. II.

T dū comede

e rēt vñdecim in cenaculo apparuit
 eis dominus. ⁊ exprobrauit incre-
 dulitatem eoꝝ ⁊ duritiā cordis. ⁊ comedit
 cū eis. Et puescens p̄cepit eis ab hierosoly-
 mis ne discederēt. sed expectarent p̄missio-
 nē patris. i. ab ipso. p̄missā. vel a p̄re p̄ ipsū

1. aparitio
 2.
 3. a
 4. a
 5. a
 6. a
 7. a
 8.
 post resurre-
 9. aparuit de
 ubi erat cen-
 aculo. in quo
 manducavit ei-
 us pascha.

Actuū apostolorum

7 patris auctoritatē cōplēdā dicēs. Iohēs baptizauit aq̄. Vos at̄ baptizabimini spū sancto. post multos hōs dies. Ac si diceret. Spū sancto sup̄ vos descēdēs vos purificabit. 7 roborabit. De baptismo at̄ ap̄torū solet dubitari. Sed sup̄ hūc locū dicunt. Beda 7 aug⁹. q̄ fuerint baptizati. Aut enī beda Baptizabimini q̄d̄ eī spū sancto. nō ad illō tps̄ respicit. q̄ apli 7 ceteri fideles illi⁹ tps̄ baptizati sūt aqua in remissionem peccatorū. gra spū sancti a dño pcepta. s̄ ad illud q̄ dño mittēte. spū sanctū plen⁹ acceperūt. Ideo nōdū fuerāt baptizati. nō dico aq̄ s̄ spū sancto. q̄s intelligim⁹ baptizatos baptismo iohānis. Vel q̄d̄ credibilis est baptismo xp̄i. Cōueniēs erat eos esse baptizatos. q̄ baptizabāt alios. De eodē aug⁹. Scriptū ē qm̄ baptizat⁹ est paul⁹. q̄ ab anania baptizat⁹ est. S̄ scriptū est qm̄ baptizati fuerint alij apli. S̄ debemus intelligere baptizatos esse ppter illā dñicam sn̄iaz. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ 7 spū sc̄to nō p̄t intrare in regnū dei. Sic apte volūt beda 7 augustin⁹. q̄ baptizati fuerint baptismo xp̄i 7 de q̄buidā satis videt. q̄ baptismo iohis fuerint baptizati vt d̄ andrea philippo 7 petro de q̄b̄ cōstat q̄ fuerunt ei⁹ discipuli. Hoc dicto p̄cepit eis vt egrederēt de ciuitate. 7 statim euauit ab oculis eorum.

Quid res pōdit dominus idiscrete querentibus Ca. .III.

Cenonia ap̄

paritio. Et statim p̄ comestione x̄i. apli 7 alij discipuli 7 mulieres d̄ ciuitate vnanimiter egressi. iuxta p̄ceptū dñi venerūt in montē oliueti. 7 statim dñs apparuit eis. Quō at̄ p̄cepit eis vt egrederēt de citate 7 euauerit ab ocul⁹ eorū. quōgressi de citate venerūt in montē oliueti. 7 ibi dñs apparuerit eis. i historia s̄ctiet. q̄ breuis ē. Lūc q̄ p̄uenerāt ceperūt eū it̄rogare dicētes. Dñe si in tpe h̄ restitues regnū isrl̄ t̄pale q̄tū ad q̄sdā ip̄itos 7 carnaliter sapientes. q̄ videntes alienigenā regnare. 7 iudgos esse sub p̄siede. querebant de restitōe

regni isrl̄ t̄pal. putātes tūc a dño restituentū. sicut 7 duo discipuli dicētes. Nos spa bam⁹ q̄ ipse esset redēptur⁹ isrl̄. Alij maḡ instructi scientes illā restitutionē nō nisi finalit̄ futurā sc̄z circa t̄pa iudicij. querebāt d̄ restitōe regni isrl̄ spirital̄. sc̄z de dilata tione ecclie. Ac si dicerēt. Nunq̄d in h̄ tpe facies q̄d̄ p̄misisti ecclie. Dñs at̄ nō certificauit eos. sup̄ hoc. Ex q̄dā tñ x̄bo in r̄siōe ei⁹ posito. si scioli essent possent it̄elligere. restitutionē illā mltis t̄pib̄ differendā. Nā ē inq̄t vestrū nosse t̄pa vel monumēta. q̄ pater posuit i sua p̄tate. i. nūex t̄pm 7 momentorū vsq̄ ad finē seculi. q̄ tantū p̄is patēt sc̄ie. Ac si diceret. Nihil ad vos querere de secretis hm̄oi. nec ad ea p̄cipiēda estis idonei. S̄ de his q̄ ad vos spectāt estote solliciti. q̄ vos reuera accipiet̄ virtutē sup̄uenientis spū sancti. cui⁹ virtute roborati. erit̄ m̄ testes resurrectōis meę. p̄io in hierlm̄. se cūdo in iudea. postea i samaria. tādē vsq̄ ad vltimū t̄rē. Ac si tacite diceret. An̄ r̄gni illius restitutionē nō solū hierosolymā s̄ 7 oēs iudeę fines 7 samarię mūdi etiā terminos p̄ circūitum fama euāgelij p̄curret.

De ortu et processu predicatōis.

Capitulum. .III.

Primo siquidē

p̄dicatū ē euangeliū in hierlm̄. sed p̄t lapidatōez stephani 7 mortē iacobi gladio occisi. egressi s̄t de hierlm̄ predicātes i finib̄ iudeę. Postea trāsierūt ad samaritanos. n̄ p̄cesserūt p̄ vniūsu orbez. Et cū h̄ dixisset. fm̄ alium euāgelistā eleuat̄is maib̄ b̄ndixit eis. Et p̄ benedictōnem illā vidētib̄ ill̄ eleuat⁹ ē. Et nubes suscepit eū ab ocul⁹ eorū. q̄ q̄i q̄sdā in globo b̄auile nub̄ ascēdit. Nō tū iō q̄ ad ascēdēdū eger̄ ministerio nub̄. s̄ vt p̄ h̄ oñderet q̄ oīs creatura parata est obseq̄ suo creatori.

Quid fecerint abeūte domino.

Capitulum. .V.

E loco ascētio

nis sulphici⁹ ep̄is hierosolymitanis. q̄ ibi cū postea edificata

esset ecclia. locus ille in q̄ institerūt vestigia christi ascēdentis. nunq̄ potuit sterni p̄uimento. imo resiliebāt marmora in ora collo cantū. calcati etiā pulueres a dño. hoc dic esse documentū. qz vestigia imp̄ssa cernunt. ⁊ eandē adhuc speciē velut pressis vestigijs terra custodit. Cū iam dñs rapt⁹ esset a conspectu eoz. adhuc tñ suspēs⁹ vultib⁹ stabāt aspicientes in celū. cū potius reuerti in hirlz debuissēt. qz dictū erat eis. sedete ī ciuitate quoad usqz induamini ⁊ tute ex alto. Et ne diuti⁹ ibi morarent. missi sūt angeli instruētes eos. **Uñ sequit.** Cūqz intuerent in celū euntē illū. i. illo abente vt accusati⁹ ponat p̄ ablatiōe absoluto p̄ quo ponit⁹ genitiu⁹ in gr̄eco. **Uel** cū prius intuerent euntē illū ⁊ adhuc intuerent in celū ecce duo viri i. duo angeli in forma virili. astiterūt iuxta illos in vestib⁹ albis q̄ ⁊ dixerūt.

Quib⁹ ex causis angeli apparuerunt. **Capitulum. .VI.**

Tri galilei quid

latis aspiciētes in celū. q̄i obliti qd facere debeatis. **Hic** iesus q̄ assumpt⁹ est in celū. i. in eadē carnis suba. in q̄ assumpt⁹ est a vobis in celū sic veniet quēadmodū vidistis eū euntē in celū. i. sicut baiulis nubib⁹ vidistis eū ascēdentē in celū. sic baiulis nubib⁹ videbitis eū in aere ad iudiciū veniētē. **Duplici** de causa biduo angeli apparuerūt scz vt mestos de absentia dñi p̄fortarēt et vt eū vere ascendisse in celū demonstrarent. s. in regionē angeloz. **Nō** sicut helias q̄ rapt⁹ in igneo curru ascendit vsqz ad sublunarez regionē. nec eā transcendit. sed tantū translāt⁹ est in paradisu terrestrē. q̄ adeo eminet vt p̄tingat ad sublunare r̄gionē. nec tñ trāscendit. **Tunc** reuersi sunt blerosolymam a monte qui vocat oliueti. p̄pter copiā oliuarū. sabbati hñs iter. i. itinere sabbati distāt a hirlm. scz spatio miliarij. qz non ampliori spatio licebat iud̄is in sabbato p̄gredi de ciuitate vel villa in q̄ erant. s. p̄ mille passus poterāt circa deambulare. **Vetus** editio hz a monte triū luminū. **Sic** autē dict⁹ ē mōs oliueti. qz de nocte ex parte occidentis illu-

minabatur igne tēpli. qz erat ignis in gl̄ i altari. mane ex pte orientis p̄mo excipiebat radios sol̄ ante qz illustrarēt ciuitatē. **Hēbat** etiā copiā olei qd est fomentū luminis.

In quo imitamur apostolos. **Capitulum. .VII.**

Uñqz egressi es

sent ī hirlm omēs vnanimi⁹ ap̄los vsqz ad eoz hospitia p̄duxerūt. dein ad p̄ria redierūt. **Hāc** p̄cessionē discipuloz q̄ vnanimi⁹ de ciuitate sūt egressi. ⁊ p̄ vnanimi⁹ regressi rep̄ntat ecclesia singulis dñicis dieb⁹ p̄cessionē faciēs. **Uñ** sicut illi egressi sūt p̄cedēte crucifixo ita ⁊ nos de ecclesia egredim⁹ crucē p̄ferēdo. **Et** h̄ nō redierit cū eis crucifix⁹. nos tñ redeūtes crucē reportam⁹. **Quia** licet nō redierit cū eis p̄ntia corpali. redijt tamen cum eis p̄sentia spiritali. iuxta qd dixit. **Vobiscū** sū vsqz ad p̄sumationē s̄culi. **In** eo q̄ regredim⁹ crucē dñi p̄ferendo. representam⁹ qz illi egressi sūt p̄ente crucifixo. **In** eo q̄ crucē dñi reportam⁹. cū nō redierit cū eis p̄ntia corpali. representam⁹ q̄ ait. **Vobiscū** sū vsqz ad cōsumationē s̄culi. **In** p̄mitiua autē ecclesia hmōi r̄p̄sentatio fiebat in ecclesia q̄nta feria. q̄ tñc t̄pis eā solēnis erat. sic p̄ria **Quia** p̄ veneratione ascētionis. **P̄ria** p̄ reuerētia resurrectionis. **Uñ** in vulgare p̄uerbiū **Usum** est. vt dñicē diei dicat cognata dies iouis. qz antiqui⁹ fuit eque solēnis. **Sz** qz supnenerūt festa sanctorū ⁊ celebrare tot festa erat q̄i onerosuz. vt in die dñica fieret p̄cessio deinceps est institutū.

Ubi et cū quib⁹ se collegerunt. **Capitulum. .VIII.**

Uñc ascende

derūt apostoli ī cenaculū vbi manebāt. s. petr⁹ ⁊ iacob⁹. iohes ⁊ andreas ⁊ aliij. **Et** mutat⁹ hic series cathalogi. **Solēt** enī apli ī cathalogo in hūc modū cōbinari. **Petr⁹ ⁊ andreas. Jacob⁹ ⁊ iohes. Forte** ⁊ alibi ita p̄binant⁹ p̄ carnis affinitate. **Hic** autē p̄ meritoꝝ paritate. qz itellexit lucas in spū pares eē in merito petrū ⁊ iohes

Actuum apostolorum

qz forte p̄ ceteris dilexerūt. An̄ et p̄ alijs si-
mul ad monumentū cucurrerunt. Et erant
oēs vnanimiter pseuerantes in orōne cum
mulieribz 7 maria matre iesu q̄ a mulieribz
distinguit̄. quia nō potest p̄rie dici mulier
quasi mollier. i. molliciem passa. Interduz
tū mulier p̄ sexu nō p̄ corruptōne ponit̄. vt
ibi. Quid mihi 7 tibi est mulier. Et fratribz
eius. quod de illis debet intelligi. de quibz
ante passionē dictū est. Neqz enī fratres ei?
credebant in eū nunc aut̄ credebant. Nota
qz dictū est. pseuerantes in oratione. 7 nō est
additū de ieiunio. Quidā tū a festo ascensi-
onis vsqz ad festū pentecosten ieiunant exē-
plo apostolorz. quos aiunt in spatio illo iei-
unasse. quia in euangelio dictū est Veniet
dies in quibus auferetur sponsus ab eis. 7
tunc ieiunabunt. 7 potuit ita esse. hic tamen
non habetur

De sermone petri Ca. IX.

Diebus illis

i id est. in illo medietate t̄pis inter
ascensionē 7 spūsancti missionem
exurgens petrus in medio fratrum dixit. Con-
stat eī in spatio illo factā esse mathie electō-
nem. licet nō sit determinatū qua die. vnde
quasi indefinite dictū est. in diebus illis. Et
inde quasi ex forma scripti assumpsit eccle-
sia formā legendi. An̄ qz in actibz apostolo-
rum frequē inuenim̄. in diebus illis. ideo
cū legunt̄ in ecclesia particulę epistolarum
p̄mittitur. In diebus illis. Et qz in euāgelijs
sepe legit̄ in illo tpe ideo cū singulis diebz
legunt̄ in ecclesia particulę euangelioz p̄mit-
tit̄. in illo tpe. Viri fratres oportet impleri
scripturā quā p̄dixit spiritus sanctus p̄ os da-
uid de iuda qui fuit dux eorum qui com-
prehenderūt iesum. qui duxit cohortem 7 re-
gis ministros ad hortū in quo orabat domi-
nus. Vel quia osculo dedit p̄ditionis indi-
tū. 7 ita prebuit eis ducatum. qui connume-
ratus est in nobis. i. sortitus est sorte ministe-
rij huius. scz et apostolatus qui quasi sorte
vt dominica electione obtinuit apostolatus
Et eleganter dictū est commemoratus q̄ a
numero non merito inter apostolos compu-

tatus est. Vel respicit ad hoc qd̄ dixerat. q̄
fuit dux eorum qui comprehenderūt iesum
et sortitus est sortem mysterij huius scilicet
ducatus. id est. habuit hūc ducatum. Et hic q̄
dem polledit agrū de mercede iniquitatis.
Qd̄ qdā mystice exponūt. id est. p̄ accepto
p̄cio p̄ditionis polledit infernū. q̄ d̄ terra
morientium. sicut paradysus terra viuentium
Alij dicūt iudā ibi sepultū. 7 ita possedisse.
sed nō est autenticū. Dictū est ergo polledit
id est. possiderificat. qz de possessione ei? p̄-
pria emptus est 7 ab alijs possessus. 7 suspē-
sus crepuit medius. 7 distula sūt viscera ei?
sed nō p̄ os ei?. vt sic p̄ceretur ori quo salua-
torē oculat̄ fuerat. Qd̄ enī tā vilis debuit
inquinari. qd̄ tam gloriōsū. s. os xpi. p̄tige-
rat. Dignū enī erat. vt viscera q̄ p̄ditionez
concepant rupta caderent. guttur q̄ quo
vos p̄ditionis exierat laqueo artaret. Se-
pe eī modū p̄ene exp̄mit modū culpe. Unde
abscidit homini caput corporis. qz ipse sibi ab-
scidit caput mentis. id est. rōnem. sicut et iu-
das mortuus est in aere tanqz aereis potesta-
tibus sociandus. Congruū eī erat vt sepa-
raret̄ ab angeloz 7 hominum regione q̄ offen-
sus fuerat vtriusqz. Et ita modus 7 locū p̄ene
congruit culpe

De electione Matthe.

Capitulum. X.

Notū factū ē

e hoc omnibz habitantibz hierim ita
vt appellaret̄ ager ille lingua eorum
acheldemach. Qd̄ est dictū eoz dicūt qd̄as
hec nō fuisse vba petri cū iudeus esset. 7 ad iu-
deos loqueret̄. s. luce q̄ grece scripsit. 7 i
hebreo nomē agri exp̄lit. Alij dicūt qz latinus
interp̄s s. addidit. s. meli? a petro dictū ac-
ctū accipit. 7 p̄tinuat̄ ei qd̄ dixerat. Notū
factū ē oibz habitantibz hierim ita vt appellaret̄
ager ille acheldemach lingua eoz. i. hieroso-
lymitaz. qz cū petrus galileus eēt 7 eadē eēt lin-
gua galileoz 7 hierosolymitaz. tū diuersa
erāt lingue ideomata. An̄ petro dictū ē vere
galileus. nā 7 loquela tua manifestū te facit
ideoma lingue galileoz. Scriptū ē enī in li-
bro psalmoz. nō ē dictū i libris An̄ insultat

Aug. Hieronymo librum psalmoz p qnq volumina distinguēti. Tūc enī dici debuit in q̄rto libro psalmoz. Fiat habitatio eoz delerta. 7 nō sit q̄ habitet in ea. de suis scz. 7 episcopatus eius accipiat alter. i. alius. qz de multis discipulis. i. lxx. duobz electus ē mathias ei qz substituitur est. Meliō deo dictū est qz mathias fuit longe alter ab eo. qz vir sāctus. iudas hō nequā. vel alter duoz q̄ruz sortes misse sūt. Optet ergo ex his viris qui nobiscū sunt p̄gregati in omni tpe quo itrauit 7 exiit dñs iesus. incipiens a baptisma te iohannis vsqz ad diē quo assumptus est a nobis. testem resurrectionis eius nobiscū fieri vnum ex istis. q. d. Quia mortuus est iudas. 7 sic p̄phetatū est. quia episcopatū eius accipiet alter. ergo oporteret vt aliquē ei s̄stitueremus qui testet nobiscū resurrectionē eius. qz dictū est nobis. Eritis mihi testes iherosolim resurrectionis meę. i. et in omni iudea et samaria. et vsqz ad vltimū terrę. Et quia testis nō nisi de his q̄ vidit vl̄ auduit debz testimoniū ferre. eligendus est de his viris q̄ a baptismo iohannis postqz cepit iesus facere 7 docere vsqz in diē ascensionis nobiscū fuerunt. 7 domini miracula viderūt 7 doctrinam audierunt. Et nota qd dictū est. ex his viris. non de sexu infirmiori. 7 ad hoc min⁹ idoneo. Et statuerunt illos duos alijs p̄ferentes ioseph qui vocabatur barsabas q̄ cognominatus est iustus. 7 mathiā. de cui⁹ laude subiect⁹. quia sufficit ei pro laude qd in apostolū eligitur. Ioseph hō cōmendat⁹ ne tanqz indignus reipui videret. Et habemus hic plane i glosa. quia iste ioseph qui vocabatur barsabas fuit barnabas. q̄ postea cū paulo in apostolatū electus est. Sed nō est huic opinioni adherendū. qz ex sequentibus evidens fiet hoc non constare. Iste nā. qz ioseph fuit frater triū apostolorū filiorū alphei. nec fuit apostolus. Et orantes dixerunt. Tu domine qui nosti corda omnium ostende quē elegeris ex his duobus accipe locū ministerij huius et apostolatus. de quo p̄uaricat⁹ est iudas vt abiret in locū suū. Et dederunt eis sortes. Et cecidit sors super mathiam. 7 annumerat⁹ est cū. xj. Non est

modo vtendum sortibus vt tradit Hieronym⁹ p̄ hac auctoritate. quia p̄uilegia paucorū non faciunt legem cōmunes. Rōndū tñ missus est spiritus sanct⁹. necdū figurę legales penitus cessauerant. Ideo adhuc positę sunt sortes sicut in veteri testamēto sepe factū legit. Nam saul sorte electus est. ionathas et armiger eius sortes iecerūt. David quoqz sortes iecit qñ. xxiiij. sūmos sacerdotes elegit. Siquis tñ compellit vt i sortibus apostolos imitetur. p̄missa scz oratione ad dominū. Facta est ergo electio mathie inter ascensionē et spūs sancti missionē. sed q̄ die incertum est.

De missione spiritus sancti Capitulum. .XI.

Ecū cōpleren

tur dies pentecostes. erant omēs discipuli pariter in eodem loco. in quo facta est electio mathie. Sed videt⁹ perperaz dictum eūz complerent. cum hęc fuit prima. vij. dierum quibus p̄telabatur festū pentecostes. Tria enī erant festa que. vij. dieb⁹ p̄telabant. scilicet pasca. pentecoste. et scenophagia. Videtur ergo potius dicēdū fuisse cum inciperent dies pentecostes. Sz pentecostes equiuocū est ad quinquagenā et ad eā solennitatē. vij. diebus p̄telatam. Penthacon enī interpretat⁹ quinquaginta in die pentecoste. qd quinquagenā significat. 7 est gręcum vocabulum pentecoste. sic parascene. et scenophagia. Sed de hoc noīe pasca questio est. Habent enī hebrei multa gręca vocabula. quia sepe per multas captiuitates particulares dispersi sunt. et fuerūt inter gręcos a quibus multa vocabula retinuerunt. Est ergo sensus. Et cū cōpleretur dies pentecostes. i. quinquagenę. illa enim dies erat q̄inquagesima a resurrectione. et cū incharent dies pentecostes. i. illius solennitatis. vij. diebus p̄telandę erant omnes discipuli in cenaculo. Et duz essent pariter in eodem loco factus est repente de celo id est. de aere sonus. quia fragor quidam in sonuit in aere tanqz aduenientis spūs. i. soni vehementis vel tanqz spūs. i. vehementis.

Actuum apostolorum

ut sit tanq̄ nota similitudinis. ac si diceret
Venit spūs sanctus in similitudine venit v̄be
mentis. Et erit tanq̄ expressiū veritatē. q̄
vere spūs sanctus dicit v̄bens. quali v̄
bens a mente. i. a menti affectibus alienās
Vel iuxta qd̄ ait ille clarenallensis abbas
bernardus. Merito dicit v̄bens. quali
v̄adimens. i. eternā dānationē. Potest ḡ
7 ad sonū 7 ad spūsanctum referri qd̄ di
ctū est. tantū aduentis spūs. q̄ spūs eq̄
uocum est ad vtrunq̄. sicut ruba in hebreo
pneuma in gr̄co. Et repleuit sonus ille vel
spūs sanctus totam domū vbi erant sedentes
id est viros 7 mulieres in domo sedentes. i.
plens quod dictū erat eis. Sedete in cini
tate. q̄ ad usq̄ induamini v̄tute ex alto. Et
apparuerunt illi dispartitē linguę tanq̄ ignis
id est radioli ignei in modū linguarū in idē
tes capitib; singulorū. Ipsa autē ipse crea
turę in qua spūs sanctus descendit v̄sibilis
ad quē v̄lum tūc descenderit in ap̄los exp̄s
sit species ignis. oñdens spūsanctus tunc
datum eis ad robur. spēs linguarū ad scien
tiam. Lingua enī sciam explicat ignis testā
roborat. Datus est etiam spūs sanctus apo
stolis an̄ passionē. qñ missi sūt ad predican
dū. 7 dictū est eis. Egros sanate. demones
eycite. mortuos suscite. Post resurrectio
nem etiam datus est eis ad aliū v̄lum quā
do in sufflauit 7 dixit eis. Accipite spūsan
ctum quorū remisistis peccata remittuntur
eis. 7 quorū ret. nueritis retenta sunt. Ubi
forte clauēs q̄s dederat petro. dedit 7 alijs.
Et repleti sunt oēs spūsancto. 7 ceperūt lo
qui varijs linguis. put spūs sanctus dabat
eloqui illi. q̄ diuidēs singulis. put vult. vbi
vult qñ vult qñtū vult. quomodo vult. q̄
bus vult spirat. Inde est q̄ apostoli vel vna
tantū lingua. s. hebreā loquebant. ita q̄ ab
omnibus intelligebant. Vel qd̄ verius est
linguis omnibus loquebantur. quibus in
spirauerat spiritus sanctus omnium linguarū
noticiam. iuxta quod in sapientia legitur.
Spūs domini repleuit orbē terrarū. 7 h̄ qd̄
continet omnia. id est. homo. conueniētiaz
habens cum omni creatura vel p̄pter quem
facta est omnis creatura. scientiaz habet vo

cis. i. linguarum. ac si diceret. Spiritus do
mini repleuit orbem terrarū. 7 dedit discipu
lis scientiam linguarū.

De miraculo linguarum. Capitulū. XII.

Hanc autes in

e hierusalē iudei viri religiosi. et i
indea habitantes. 7 p̄ter illos ali
multi supuenientes fere ex omni natione q̄
sub cęlo est. quia multis captiuitatib; disp̄
si fuerant iudei. precipue sub antiocho epi
phane. que captiuitas fuerat vicinior huic
facto. 7 modo ad diem festum omnes cōue
nerāt. Audito ergo fragore qui insonuerat
in aere conuenerunt omnes ad discipulos.
7 mirati sunt quoniam audiebat vnulq̄sq̄
lingua sua illos loquētes. Et merito dicitū
est singulariter. lingua sua. quia nō sciebāt
solum linguas. sed etiam linguarū ideoma
ta. Alij autē irridebant eos dicentes. Mu
sto pleni sunt. id est. vehementer ebrj. quia
vehementior est ebrietas de musto q̄ de vi
no defecato.

D; p̄ter conuicit mentientes
auctorit. te p̄phetarū.

Capitulum. XIII.

Hnc surrexit

e petrus cū. xj. ostendens eos nō
esse ebrjos. s. spiritu sancto reple
tos dicens. Non sunt ebrj hi. cum sit hora
diei tertia. q. d. Nondū est tempus come
dendi nec solent inebriari ieiuni. Et q̄ icie
bat legem. 7 scientibus legem loquebatur.
ostendit p̄phetatum esse a iohel spūs sc̄s ad
uentū. Et cuz nō inducat p̄phetiam iohel
nisi vt ostendat p̄phetatū esse aduentū spi
ritus sancti. incidenter annectit d̄ die iudicij
quia predixit iohel iudicij signa quędā iam
impleta. quędam adhuc implenda. Er̄t in
nouissimis diebus dicit dominus effundam
de spiritu meo sup omnē carnē. i. sup vtrun
q̄ sexum. nō sup omnē hominem. 7 p̄pheta
bunt filij vestri. vt agabus et simon niger.
7 filij vestrę. vt filij philippi. 7 iuuenes v̄i

Actuū apostolorum

visiones videbunt. ut paulus raptus vsqz ad tertiū celū. 7 senes vestri somnia somnia- bunt. ut petrus de quo legitur. Estimabat autem se visum videre. hucusqz de aduētū spiritus sancti.

De prodigiis in celo sursum im-
pletis. Capitulum .XIII.

Edabo prodi-

gia in celo sursum. Qd impletū est cū iudiciū dñice natiuitatē noua stella in aere apparuit. Et scdo in aere in pas- sione. qñ sol obscurat⁹ est. 7 signa in tra de- orisū. Qd impletū est. cū xp̄o sp̄m emitten- te terra tremuit 7 petre scisse sunt. 7 monu- menta apta sunt. Sanguinē dñici vulnerē vel sudoris. qñ factus est sudor sicut gutte sanguinis qd p̄ter naturā fuit. 7 ita si- gnū fuit. sic 7 sanguis de latere dñi mortui pfluens p̄ter naturā signū fuit. Et ignē spi- ritus sancti vehementis lupueniētis. 7 vapo- re fumi. i. feruorē cōpunctionis. de sp̄s san- cti ardore tanqz fum⁹ de igne pcedentē sol conuertet in tenebras 7 luna in sanguines. In passione sol in tenebras x̄sus est. Sed cū tūc pleniluniū esset. vtz tūc luna in san- guinē x̄sa sit. hominibz innotescere non po- tuit. cū esset sub terra. 7 visibz humanis ob- iectu terre subtracta. De altero itaqz istoꝝ pstat. qz iam impletū est. Forte adhuc reli- quū est implendū. Et hęc omnia fient ante qz veniat dies dñi magn⁹ spatio. qz nox ei nō succedet opere. qz in eo tot⁹ mund⁹ exa- minabitur claritate. qz sol fulgebit septem- pliciter.

Exponit verba dauid de xp̄o
Capitulum. .XV.

Tri israhelite

quibus specialiter locuti sūt. p-
phetę audite x̄ba hęc. i. intelli-
gite iam cōpletū esse qd p̄phetavit iohel de
sp̄s sancti missione. qz missus est sp̄s sanct⁹
ab eo quē vos interemistis. q̄ alto consilio
paternę dispensationis tradit⁹ est in man⁹
vestras. quē deus suscitauit solut⁹ doloribz
infernī. vel q̄tū ad ipsū quē dolores penaꝝ

infernī nō leserūt. vel q̄tū ad alios q̄ per
eū ab inferni doloribus absoluti sūt. qd pa-
lam ē ex greco. vbi dī. Soluens p̄ ipsū dolo-
res mortis. Quā a deo suscitatus sit. pbat
p̄ p̄pheticā dauid. Et ponit plures x̄sus p̄s
Sed ad hoc pbandū sufficit ille sol⁹. Nō
derelinques aīaz meā in inferno. nec dabis
sanctū tuū videre corruptionē. Sūt ei x̄ba
xp̄i ad patrē. q. d. Nō patieris q̄ pat̄ aīam
meā ad inferos descendētē ibi detineri nec
corp⁹ meū sanctificatū corrūpi vel incinera-
ri. Postea de dauid nō esse hoc intelligēdū
ostendit. arguens iudeos de dauid p̄peraz
interpretantes dicēs. Viri frēs liceat audē-
ter dicere vobis de patriarcha dauid. qm̄
defunct⁹ est et sepult⁹ ē apud nos 7 corpus
ei⁹ incineratū. 7 adhuc cineres ei⁹ apd nos
sūt. An p̄z nō de se illud dixisse. Nō dabis
sanctū tuū videre corruptionē. S; p̄pheta.
uit de resurrectione xp̄i. q̄ neqz derelict⁹ est
in inferno. nec caro ei⁹ vidit corruptionem.
Quē suscitauit de⁹. cui⁹ nos testes sum⁹. q̄
ad dexterā patris sedēs. misit in nos sp̄m san-
ctū q̄ opat in nob q̄ videtis. Quāt exaltat⁹
sit ad dexterā dei patris iterū pbat auctori-
te dauid p̄phete dicēis. Dixit dñs domio
meo sede a dextris meis. Qd de dauid vel
alio hoīe nō p̄t intelligi. Certissime ergo sci-
tote hūc iesum ita esse exaltatū 7 sp̄m san-
ctū misisse quē vos crucifixistis.

De impleta pro phetia iohel.
Capitulum. .XVI.

Is auditis cō-

puncti sūt corde. 7 ita impleta ē
p̄phetia iohel. qz p̄ ignē sp̄s sancti
secut⁹ ē vapor cōpunctionis. Et dixerūt ad
petrū 7 ad reliqz ap̄los. Quid faciem⁹ viri
frēs. Ad q̄s petr⁹. Dñiam agite. 7 baptice-
t vnusqz vestrū in noīe iesu xp̄i. in remissio-
nē pctōꝝ. 7 accipietis domū sp̄s sancti. vt
loquamini varijs linguis sicut 7 nos. Et h̄
erat signū familiare i p̄mitina ecclia. qz fere
oēs ascendentes d̄ lauacro loquebant oibz
linguis. E nota q̄ ait petr⁹. Baptice-
t vnus-
quisqz vestrum in noīe iesu christi. Formam
nāqz traditaz a dño qua exprimit trinitas

Historia

diu in primitina ecclia subticuerunt aposto-
stolizantes hac forma h̄toꝝ. baptizo te in
noie iesu xpi. vt ita dilatarent nome chisti
Alijs h̄bis plurib; exortatus est eos petrus
Et q̄ receperunt sermonē ei⁹ baptizati sunt.
Et apposite sunt numero fidelium in die illa
scz ipsa die pentecostes aīg circiter tria mi-
lia. Et erant p̄fenerantes in doctrina aplo-
rum. et in cōmunionē fractionis panis eucha-
ristie. qz in primitina ecclia crebro vnanimi-
ter conueniebāt ad p̄cipiendā eucharistiā.
vel in cōmunionē fractionis panis q̄tidia-
ni. qui singulis q̄tidie ab aplis frangebatur
nihil eui habebant p̄prium. Sed et p̄redia rē-
diderant. et posuerunt p̄cia aīg pedes aplo-
rum. qui singulis dieb; mane ascendebant
in templū ad orationē. Sed postea redeun-
tes singulis distribuēbant panē. prout cui-
q; opus erat.

De paralytico curato a petro.
Capitulum .XVII.

¶ In aut qua-

da die ascēderēt petrus et iohānes in
templū ad horā orationis nonā.
Erat quidā claud⁹ a natiuitate qui in glo-
sa paralytic⁹ dicitur iuxta portam templi q̄ dici-
tur speciosa. a speciali q̄daz ornamento qd̄
apposuit ei alexander hircanus. Ibidem etiā
posuit herodes aqlam. et erat porta atrij vi-
roz mūdōꝝ. Iste claud⁹ q̄tidie portabat in
grabato suo ad portas illam. vt peteret ele-
mosynā ab ingredientib; in templū. Et ro-
gabatur petrum et iohannē vt elemosynā acci-
peret ab eis. cū ascendissent in templū ad horā
orōnis nonā. Fuit enī p̄suetudo hebreoz
tribus horis orare. Vñ daniel dato edicto
regis. q̄libet de his trib; horis orabat. ascen-
dens fenestrā cubiculi sui. Et hec p̄suetudo
p̄firmata est ab ecclia. q̄ eisdē horis orat. scz
tertia sexta nona. qz dñs hora tertia flagella-
tus est. sexta crucē ascendit. nona aīg posu-
it. Intuentes petrus et iohannes claudū dixerunt.
Respice in nos. Ac si dicerent. Attēde pau-
ptatem nostrā. nō habem⁹ qd̄ porrigamus
tibi. At ille intuebat in eos sperās se aliqd̄
accepturū ab eis. Ad quē petrus. Argentū

et aurū nō est mihi. Nō erat suū qd̄ reserua-
bat in vsus paupum qui reliquerāt patri-
monia sua. p̄icientes ad pedes aploꝝ. Qd̄
autē habeo hoc tibi do. In noie iesu xpi na-
sareni surge et ambula in pace. Et apprehē-
sa manu ei⁹ dextera eleuauit eū et p̄tin⁹ con-
solidatē sūt bases ei⁹ et plātē. Et stetit et am-
bulabat et introiuit cū illis in templūambu-
lans et exiliēs. Qd̄ additū est a luca. vt ostē-
deret illud impletū. Sicut sicut ceru⁹ clau-
dus. Et vidit oīs p̄plus claudū ambulā-
tem et laudantē deū. Et impleti sunt stupo-
re et extasi in eo qd̄ p̄tigerat illi. scientes qz
a natiuitate claudus fuerat. Et cū viderent
petrum et iohannē cucurrerunt ad eos ad por-
ticū q̄ appellat salomonis. i. in ea p̄te i qua
stabat salomon dū oraret. Et videns petrus
p̄p̄m ad mirantē sup hoc miraculo locut⁹ ē
ad eos.

¶ sibi nil ascribebāt sz oīa deo.
Capitulum. .XVIII.

¶ Tri israhelite

qd̄ admiramini. aut qd̄ ituemini
nos. qz virtute nostra hoc fecerim⁹
miraculū. q. d. Non virtute nrā hoc fe-
cimus. sed deus abraam. deus isaac. de⁹ ia-
cob. deus patrū nostrōꝝ clarificauit filium
suū iesum. quē vos q̄dem tradidistis et ne-
gastis aīg faciē pilati iudicante illo dimittē
et vos potius iudicastis barrabam dimittē
dū. Nomē ei⁹. i. nois ei⁹ inuocatio. et fides
habita de eo. dedit isti integram sanitatem
in conspectu oīm vestrum. Et nunc fratres
scio. qz p̄ ignorantia fecistis sicut et p̄ncipes
vestri. Sed qz sicut predictū erat ab oībus
p̄p̄teris. optebat impleri. Penitemini ḡ et
cōfitemini vt cum venerint t̄p̄a refrigerij a
facie domini. s. tempus incarnationis. qd̄
reuera fuit tempus refrigerij. vel discretio
vniuersalis iudicij et redemptio iustoz. de-
teant peccata vestra. Tunc enī plene dele-
buntur peccata. cū virtute resurrectionis
mors destruet nouissima. et cum miserit eū
qui predicatus est vobis iesum chistū quē
oportet celū suscipere. i. ad dexteram patris se-
dere. vsq; in tempus resurrectionis omnium

Actuū apostolorum

nostrū q̄ locut⁹ est dñs a seculo p̄ os oīm p̄phetaꝝ. i. vsq; ad cōmunionē oīm resurrectionē. Tūc enī reuera oīa cōplebūt de xp̄o a p̄phetis p̄dicta. Et ponit exēpla de his q̄ p̄dixerūt de xp̄o. 7 p̄mittit moysen.

De inuidia saduceozū in a plōs Capitulum XIX.

De quētib⁹ au

I tē aplis ad pplm. supuenerunt sacerdotes 7 magistrat⁹ tēpli. 7 indignati sūt oēs cōmuniter. qz ita magnificabāt eū quē ipsi dānauerūt q̄ reū. Et saducei sp̄alit⁹ volētes. qz p̄dicabāt resurrectionē. quā ipsi negabāt. 7 iniecerūt man⁹ eos 7 poluerūt ī carcere. qz iā vesp̄era erat. et nō poterāt eos iudicare. Multi at̄ q̄ audierāt v̄ba eoz crediderunt. Et fuerūt q̄ eadē die ad fidē p̄uersi sūt q̄nq; milia. Et h̄ ē qd̄ sepe legit⁹. qz tria milia vna die ad fidē p̄uersi sūt qd̄ ipsa die pentecostes factum est. alia die quinq; milia.

D 3 cōstanter responderūt ad īterrogata in cōsilio. Ca. XX.

Ltera die con

A gregati sūt p̄ncipes sacerdotū. i. q̄ p̄ncipatū habebāt int̄. xxiiij. seniores sacerdotes q̄ noiatim exp̄munt. Annas p̄nceps sacerdotū q̄ oībus p̄minebat. 7 cayphas 7 alexāder 7 iobes. Hi p̄ annā erāt excellentiores. 7 q̄tq̄t erant de genere sacerdotali 7 seniores 7 pharisaii traditionū inuentores. et scribe legis expositores legē. s. alijs exponētes. Hoz distictōes frequēter hēm⁹ in euangelio. Et statuētēs eos in medio p̄ciliij interrogauerunt eos in q̄ v̄tute aut in q̄ noīe fecistis hoc. Tūc petrus sp̄sancto plenus respondit. primo questionē eoz temerariam esse ostendens. Nunquid pro benefacto iudicamur. id est. ad iudicium trahimur 7 tanq̄ rei arguimur. q. d. Stulte nos arguitis. Notuz sit vobis omnib⁹. quia in nomīe dñi nostri iesu christi quē vos crucifixistis. iste sanus astat coram vobis. quē dñs suscitauit a mortuis. Hic est enim lapis angularis a vobis edificantib⁹ reprobat⁹

id ē. a vobis crucifixus ē. q̄ postea suscitatus a patre fact⁹ est in caput anguli. i. fact⁹ ē p̄iceps duoz pploz. q̄ in ipso tanq̄ ī angulari lapide sūt vniti. 7 nō ē in alio aliq̄ latus. Nō est enī aliud nomē sub celo datū hoīb⁹ q̄ nomē xp̄i. in q̄ optet nos saluari. Eidentēs aut̄ petri 7 iobanuis p̄stantiā attēdētēs q̄ illi essent ideotē 7 illitterati. amirabātur cognoscentes eos. qz cū iesu viderant eos. 7 qz p̄ns erat cū eis quē sanauerāt. nō poterant p̄tradicere. Nota q̄ aliā hic habemus etimologiā hui⁹ noīs ideota q̄ ab isidoro. Nā h̄m isidorū ideota d̄. q̄si diuis⁹ ab aurib⁹. idi enī diuisio. ota auris interpretat⁹. vt dicat⁹ idiota q̄si diuisus ab intellectu. s. fatuus. S; h̄m etimologiā q̄ hic ponit. d̄. ideota q̄si ideomate. Dicti sūt ergo ideotē. quasi p̄tēti solo ideomate lingue hebreę quā satis nouerāt. 7 nihil aliud. Zulierunt aut̄ eos foras extra p̄ciliū secedere. 7 conferebant adinuicē dicentes. Quid faciem⁹ hoīminibus istis. Manifestū est miraculū qd̄ fecerunt. negare nō possum⁹. sed ne ampl⁹ diuulget. cōminemur eis ne vltra loquantur in noīe hoc vlli hoīm. Et vocantes eos denūciauerūt eis ne oīno loquerent⁹ vel dicerent in noīe dñi iesu. Ad quos petrus et iobānes. Vos ipsi iudicate. an poti⁹ obediendū sit deo p̄cipienti. an vobis p̄hibentibus. q. d. Erratis p̄hibentes q̄ deus p̄cepit nec estis audiendi. Vbi enī superior 7 inferior. cōtradicit nō est audiendus inferior. Nō possum⁹ q̄ vidim⁹ 7 audim⁹ nō loq̄. At illi cōminantes dimiserunt eos. nō audentes manus in eos inijcere p̄pter pplm. Dimissi autē redierūt ad suos in sion. 7 annūciauerunt quāta eis p̄ncipes sacerdotuz et seniores dixissent. et quō eis responderant. Qui cū audissent. vnanimiter leuauerunt vocē dicentes. Dñe qui fecisti celū et terrā mare et oīa q̄ in eis sunt. q̄ in sp̄sancto per os dauid patris nr̄i pueri tui dixisti. Quare fremuerunt gentes 7 populi meditati sūt inania. Astiterūt reges terre 7 principes cōnenerunt in vnum. aduersus dñm 7 aduersus christum eius. Conuenerunt enī in ciuitate ista aduersus puerum tuū iesum quem

Historia

misisti herodes et pilatus cum rebus et populo israel facere quod manus tua et consilium tuum decreuerunt fieri. Nunc domine respice in minas eorum et da seruis tuis cum omni fiducia loquar tibi. Nota quia de hoc verbo solet frequenter opponi. conuenerunt herodes et pilatus iacere quod manus dei et consilium decreuerunt fieri. sed adhaere duobus verbis facere fieri. quia reuera ipsi conuenerunt ad exercendam prauam actionem. Deus decreuit fieri illam passionem. quia actio illorum fuit praua. passio bona. Cum autem orassent motus est locus in quo congregati erant. et iterum missus est spiritus sanctus. et repleti spiritu sancto loquebantur uerbum dei. cum fiducia.

De mutua charitate inter apostolos. Capitulum XXI.

Et multitudinis credentium erat cor unum et anima una. Nec quisquam eorum quod possidebat aliquid suum esse dicebat. sed erant illis omnia communia. et gratia magna erat in omnibus illis. Neque enim quisquam egenus erat inter illos. Quotquot autem erant possessores domorum aut agrorum vendebant. et ponebant precia ante pedes apostolorum. Diuidebatur autem singulis prout cuiusque opus erat. Tunc ioseph qui cognominatus est barnabas ab apostolis. quod interpretatur filius consolationis leuitis. ciprius genere cum haberet agrum vendidit illum. et posuit precium ante pedes apostolorum. Unde cum dixisset. leuitis. ne videretur non habere proprium. quia leuiti non habebant hereditatem in terra. additum est. ciprius genere. ut ostenderet natus in dispersione et inter gentes. et ideo licebat ei proprium habere. Sed est adhaerendum uerbo bedae super hunc locum. et tenendum hunc fuisse socium pauli. non illum qui cum matthia statutus est. quoniam cecidit scorsim super matthiam. Et quidam arbitrantur ut dicit beda. minus intuentes. quia hic barnabas appellatur. id est filius consolationis. ille barsabas. id est filius quietis interpretatur. Unde lucas nomine interpretatione scienter addidit. ut huiusmodi ad illum differentiam insinualet.

De morte ananiam et saphiram. Capitulum XXII.

Ir autem quidam nomine ananias cum iaphyra uxore sua uoluit esse in collegio iustorum ut haberet necessaria uitae suae labore. Et ita lucratiue uoluit sibi acquirere praebendam et cum uisisset totum precium agrum venditi ponere ante pedes apostolorum. non soluens uotum. defraudauit de precio agrum conscia uxore sua. mediam partem sibi reseruans. reliquam ad pedes apostolorum ponens. Quod statim petrus prauidens in spiritu ait. Anania cur temptauit sathanas cor tuum mentiri te spiritui sancto. Cur fraudasti de precio agrum. Non es mentitus hominibus. sed deo qui scrutatur corda. et perdit omnes qui loquuntur mendaciter. Audiens hoc ananias cecidit et expirauit. Ubi notandum quod licet in euangelio dominus dixerit. Qui te percusserit in maxilla dexteram. probe ei et aliam. tamen in primitiua ecclesia quocumque exercuit uindictam. Quoniam enim primo promulgantur leges. solent ad eas sanciedas graues uindictae exerceri. ut rigorem promulgate legis sanciant seueritas uindictae. Unde in initio legis nascentis per collectione lignorum in sabbato lapidabat homo. In initio sacerdotum duo filii aaron igne consumpti sunt pro oblato igne alieno. Sic ananias defraudans de precio agrum corruit et expirauit pro terrore alius incutiendiendo. quia tam uelox uindicta magni timore alius incussit. Factus est ei timor magnus in omnes qui audierunt. Et est anticipatio. quia solius uiri mortem ante uxoris exitum pauci audierunt. Surgentes autem iuuenes asportauerunt cadauer. et sepelierunt. Et factum est quasi horarum trium spatium et uxor eius nesciens introiit. Ad quam petrus. Dic mulier si tanti agrum uendidiisti. ad quem illa. Etiam tanti. Ad quam petrus. Quid utique uenit uobis tempore spiritus domini. Ecce pedes eorum qui sepelierunt uirum tuum stant ad ostium et efferent te. Ac si uerbo breui concludens diceret. morieris. Qui enim sepelitur mortuus est. et confestim corruit ante pedes eius et expirauit. quia fuit conscia fraudis. Et intrantes iuuenes qui stabant ad ostium. inuenerunt eam mortuam.

Actuum apostolorum

7 asportauerunt 7 sepelierunt ad virum. i. iuxta virum suum. Fuit enim hec consuetudo hebreorum uxores sepelire iuxta viros suos vt coniunctionem carnis sequeretur coniunctio pulueris. 7 qz mulier formata est de costa viri.

De signis que fiebant ab apostolis. Capitulum. .XXIII.

Et manus aut

apostolorum fiebant signa 7 prodigia multa in plebe. 7 erant omnes vna nimirum in porticu salomonis. Nemo autem infidelium audiebat se fecte coniungere illis. quia territi erant exemplo ananiam. Et agebat in domino credentium multitudo. et ponebant in plateis infirmos in lectulis 7 grabatis. vt veniente petro umbra illius corporis obumbrati liberarentur ab infirmitatibus suis. Quia petrus privilegiatus erat in miraculis. 7 maiora legitur fecisse quam christus.

Secundum quosdam scribitur grabatum per duo. b. sic grabatum. 7 sic dicitur debere perferri media correpta. alij dicunt grabatum quod grauatum. 7 mutat

Et vide quod grabatus proprie dicitur lectisternium pauperum. in quo nihil corpori substernitur. sed tantum supponitur capiti substramentum.

u. in. b. 7 sic debet produci quod est verius

De incarceratione apostolorum Capitulum. .XXIII.

Rurgens aut princeps

sacerdotum 7 saducei repleti sunt celo 7 iniecerunt manus in apostolos et posuerunt eos in publica custodia. i. in carcerem. Nota quod cum supradictum sit pluraliter principes sacerdotum. hic dicitur singulariter. quia forte vnus eorum mortuus erat. scilicet annas. Vide quod quia saducei dicti sunt quasi seducei. a sedech quod interpretatur iusticia. vnde melchisedech qui rex iusticie. Usurpabant enim sibi nomen iusticie cum essent iniusti. Vel dicti sunt saducei a sadoch sacerdote ad quem transfudit salomon sacerdotium ab abiathar. quia gloriabatur se esse de genere eius. Isti consentiebant principibus sacerdotum in persecutione apostolorum. quia predicabant resurrectionem

quam ipsi negabant.

Quo per angelum de carcere sunt educti. Capitulum. .XXV.

Angelus autem do

mini per noctem apertis ianuas carceris 7 educens eos dixit. Ite 7 loqui mini in templo plebi omnia verba vite huius scilicet vite christianae quod addere non fuit necessarium quia iam famosa erat secta christianorum. Non est autem intelligendum angelum aperuisse ianuas carceris. sed quod dictum est. aperiens sic accipiendum est. Ac si diceretur. ita eos educens. ac si ianue essent aperte. Credendum enim est iuxta quod tradunt sancti. clausis ianuis eductos esse de carcere. quod factum est ad eorum confirmationem 7 iudiciorum profuturorum. Quia quod hesitauit thomas christum in carne 7 ossibus clausis ianuis ad discipulos intrasse. cum seipsum viderat clausis ianuis de carcere eductum esse. Iudei quod dicentes corpus christi furto sublatum de monumento. quo furto dicerent apostolos eductos esse de carcere clauso. Iuxta preceptum angeli apostoli intrauerunt diluculo in templum. 7 docebant plebem. quia preceperat angelus vt predicarent in templo. scilicet in loco celebriori 7 a sacerdotibus frequentato.

Quo obstu puerunt illis eductis Capitulum. .XXVI.

Dueniens autem

princeps sacerdotum 7 qui cum eo erant provocauerunt concilium. vt deliberarent quid faciendum esset de eis. Ad hec enim missi fuerant in carcerem. vt ad iudicium traherentur. Et miserunt ad carcerem vt adducerentur. Cumque reuersi essent ministri renunciarunt eis sicut inuenerant dicentes. Carcerem quidem clausum inuenimus cum omni diligentia. 7 stantes ad ianuam custodes. apertes autem neminem intus inuenimus. Ut autem audierunt hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum. id est. potentiores 7 sapientiores. ambigebant quomodo hoc factum esset. Et ecce quidam adueniens dixit eis. Viri quos posuistis in carcere. stant in templo 7 docent populum.

De responsione eorum Capitulum. XXVII.

Hinc abijt ma-

Ilustratus cum ministris .i. princeps sacerdotum. Et est magistratus singularis numeri. et tunc in precedentiem grecum. Et adduxit eos sine vi. non audens eis violentiam facere propter populum qui fauebat eis. Et statuerunt eos in concilio. et ait illis. princeps sacerdotum. Precipiendo precipimus vobis auctoritate pontificali. ne doceretis apostoli in nomine isto. si in nomine ihesu. et ecce repleti sunt birlim doctrina via. Numquid vultis inducere super nos sanguinem hominis huius. i. sanguinis videlicet. quod dicitur. Numquid arguistis nos qui reos sanguinis innocentium predicando esse innocentem quem aduenimus. Et responderunt unanimiter omnes apostoli ex furore et zelo non patientes unum pro omnibus loqui. Obviare oportet deo magis quam hominibus. Deus patrum nostrorum suscitauit iesum quem vos interemistis suspendentes in ligno. et exaltauit illum ad dexteram suam. et nos testes sumus horum verborum. et spiritus sanctus quem dedit non solum nobis sed omnibus obedientibus sibi. in quo ad penitentiam eos prouocauit. Ac si dicant. Etiam vobis si velitis obedire. Hec audientes dissecabantur cordibus suis.

De consilio gamalielis Capitulum. XXVIII.

Hinc surgens in

Incilio quidam pharisaeus nomine gamaliel legis doctor honorabilis vniuersae plebi praepit ut ad breue homines amouerent. Iste gamaliel ut dicitur demetrius in epistola quadam fuit discipulus apostolorum sicut nicodemus. et erant de consilio apostolorum inter iudeos ut sepe mitigarent iram eorum aduersus eos. Locutus est ergo gamaliel in concilio in hunc modum Viri israelitae attendite vobis quod acturi estis super hominibus istis. quod dicitur. Non debetis subito iudicare sed expectare. quia si opus eorum est opus tantum hominum. pro se destruetur. si autem est opus dei stabit nec poterit destrui. Et hoc ostendit exemplo duorum scilicet theodori et inde galilei. Theodas magis ut tradit iosephus di-

cebat se prophetam. ad cuius persuasionem multi venditis omnibus suis et sublatis ex urbe facultatibus ad ripas iordanis venerunt et promisit se facturum post triduum ut diuideretur iordanis et transirent sicco pede sicut transierant filii israel. Et dum expectarent. in triduo illo superveniens procurator praesidis sirię cum multitudine equitum. multos ex eis occidit. et caput ipsius theodori hierosolymam reportavit.

Aliud exemplum de eodem. Capitulum. XXIX.

Hinc extitit

Iudas galileus in diebus praesensionis id est. descriptionis generalis ab augusto facta quoniam unusquisque soluens censum capitis sui. praesentebatur se subditum romano imperio. Iste iudas galileus fuit esse genere. Et ut tradit iosephus persuadebat iudeis ut negarent tributa romanis. asserens eos qui decimas et primitias deo soluebant. non debere soluere tributa hominibus. Et in tantum prevaluit haec doctrina eius. ut pharisaei et magna pars populi quererent ab ipso domino. an solvendum esset tributum cesari an non. proinde perijt ipse et quotquot ei consenserunt. Consenserunt ergo exhortationi gamaliel. et convocantes apostolos flagellauerunt eos et flagellatos dimiserunt. prohibentes sub comminatione mortis. ne amplius loquerentur in nomine iesu. Et ibant apostoli gaudentes a prospectu concilii. quoniam digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. Ecce quantum erat in eis iam robur fidei. quod nec verbis prohiberi poterant nec flagellis. i. non destiterunt primo verbis prohibiti. modo flagellis celsi.

De causa murmuris inter christianos. Capitulum. XXX.

In diebus autem

Illis crescente numero discipulorum. i. christianorum qui eo tempore dicebantur discipuli. factum est murmur grecorum. i. aduenarum gentiliu in ciuitate iherosolyma. Vel iudeorum qui fuerant in dispersione nati et inter grecos nutriti aduersus hebreos. eo quod despicerent

Actuum apostolorum

vidue eorum in ministerio quotidiano. quia vidue
hebreorum erant magis perite. et ideo alijs pre-
rebant in dispensatione administrationis quoti-
diane. Et potest intelligi causa murmuris dupli-
citer. Vel quia vidue grecorum in quotidianum mi-
nisterium non admittebant. vel quia in ministerio
quotidiano nimis grauabant. Forte facie-
bant eas vocarias et hominibus vilia administrare.
Videntes autem apostoli eam murmuracionem or-
tam per administrationem viduarum. quas ideo ne-
cesse erat administrare. quia non poterant ipsi ad
hoc sufficere. ut singulis distribuerent. mul-
titudinem prouocantes dixerunt. Non est equum
nos derelinquere verbum dei et ministrare me-
mis. Considerate ergo fratres viros ex vobis boni
testimonij septem plenos spiritu sancto et sapia
quos constituamus super hoc opus ut ipsi mini-
strent vel presint ministrantibus. nos vero orationi
et predicacioni vacabimus. Et placuit primo iste
multitudini. et elegerunt septem. Stephanum et
philippum. et prochorum et nicanorem. et timonem. et
parmenam. et nicolaum aduenam antiochenum.
Qui solus dicitur est aduena quia alienus. Vel
quia solus erat aduena. vel quia notabilis solus erat
futurus dicitur aduena. quia alienus. Hos statuerunt
illi qui elegerant ante spectum apostolorum. Et oran-
tes apostoli imposuerunt eis manus. Horum vice habent
in ecclesia archidiaconi. propterea instituti ut
portent pondus negotiorum. ut episcopi liberi vacent
doctrinae et orationi. Sed episcopi nostri temporis quia de-
penderunt archidiaconos in hominibus admini-
stratione minus circumspectos. puidam quaedam
cautela dant operam huic operationi. id est ministra-
tioni. Et vide quod quia apostoli orantes legunt manus
eis imposuisse. ideo in ordinacionibus sunt ora-
tiones. Hac etiam auctoritate in quibusdam ec-
clesijs manus imponunt diaconibus in ordina-
tione. Qui autem eis manus non imponunt. secum habent
auctoritatem bedae. Quia autem dictum est. et orantes
imposuerunt eis manus. dicit intelligendum esse
factum post. quia postea eosdem ordinauerunt mi-
nistros ad ministerium sacri altaris. et dominici
corpis et sanguinis. et tunc eis manus imposuerunt
Ante et sacerdotibus cum ordinant manus im-
ponunt Verbum domini crescebat. et multiplicaba-
tur numerus discipulorum in hierusalē. Multa
etiam turba sacerdotum obediebat fidei.

De commendatione beati stephani Capitulum XXXI.

Stephanus ple-

e nus gratia et fortitudine faciebat pro-
digia et signa magna in populo. Surrexerunt autem quidam de synagoga libertinorum. a re-
gione sic dictorum. Vel libertinorum. id est manumif-
sorum. qui cum prius fuissent serui postea fuerant
de libertate donati. et sic de seruili conditione
fuerunt qui primo resisterunt fidei christi. et cirenē-
simum a cirene ciuitate. et eorum qui erant a cilicia
et asia minori qui sibi proxime sunt. disputan-
tes cum stephano. et non poterant resistere sapi-
entiae et spiritui sancto qui loquebatur in eo. Tunc
introduxerunt duos falsos testes. qui testifica-
rent eum dixisse blasphemiam in deum et in moy-
sen. et commouerunt plebem et seniores et scribas
et adduxerunt eum in concilium et surrexerunt duo
falsi testes. et dixerunt. Hic iste non cessat loqui
aduersus locum sanctum et moysen. quod dicit. Detra-
bit templo et legi. Audiuimus eum dicentem. quod
nam iesus nazarenus destruet locum istum. et mu-
tabit traditiones quas tradidit nobis moy-
ses. Et omnes qui intuebantur eum sedentes in
concilio videbant faciem eius tanquam faciem an-
geli. Et dixit princeps sacerdotum. Numquid haec
ita se habent. Tunc aggressus est beatus stepha-
nus facere grandem sermonem. Et quia arguebatur
de blasphemiam in deum et in moysen. ideo premit-
tit in principio sermonis commendationem dei di-
cens. deum qui locutus est patribus et prophetis esse deum
maiestatis et glorie. Et statim accedit ad com-
mendationem moysi. inchoans ab altiori. scilicet a com-
mendatione patrum. a quibus descendit moyses Incho-
at itaque ab abraam quod egressus de chaldea
venit in mesopotamiam et inde in carram. et in-
de in iudeam.

De sermone eiusdem. XXXII.

Tri inquit fra-

v tres et pres audite. De gloria ap-
paruit patri nostro abraam cum esset in me-
sopotamia priusquam moraretur in carram et dixit
ad illum. Exi de terra tua et de cognatione tua
Tertium addit in genesi. scilicet de domo patris tui

Historia

Sed a stephano p̄mittit q̄ scientib⁹ lo-
quebat. Ideo historiā breuiter agit v̄l trāsit
q̄ notā. V̄s videt̄ obio q̄ libro genesis vbi
videt̄ p̄tineri q̄ post mortē patris. s̄. thare
dictū fuerit hoc. i. abraę. de quo constat. q̄a
mortu⁹ est in carrā. vbi ⁊ filius ei⁹ cū eo ha-
bitauit. ⁊ ita dictū est in carrā. Quid est q̄
q̄ hic d̄r p̄ius q̄ moraret̄ in carrā. Potuit
ei v̄trobisq̄ dici. Vel vbi d̄r ⁊ dixit ad illuz
supple poitea in carrā. Sed siue in mesopo-
tamia siue in carrā. siue v̄trobisq̄ dictū sit ei
quō ergo dictū ē ei. exi de terra tua. questio
est. Nunq̄d iam exierat de chaldaea. v̄trobisq̄.
Sed adhuc ibi tenebat̄ spe ⁊ desiderio re-
deundi. Preceptū est ergo ei vt exiret mē-
te q̄ iam exierat corpe. Vel p̄t dici q̄ melo-
potamia ⁊ carrā in chaldaea sūt. Et ita egres-
sus de chaldaea. i. de quadā p̄te chaldeę ve-
nit in mesopotamiā in aliā p̄te. s̄. chaldeę
et inde venit carrā q̄ adhuc erat mesopota-
mia. Tunc exijt de terra chaldeoz ⁊ de me-
sopotamia. q̄m ad hoc qd̄ videt̄ bis di-
ctū. ⁊ venit poitea in carrā. Et inde s̄. de
carrā postq̄ mortu⁹ est pater ei⁹ transtulit
eū dñs in terrā istam in qua vos habitatis
Vel tūc exijt de terra chaldeoz mente. et in-
de. i. demū. s̄. post de positionē illius volūta-
tis. post mortē patris translat⁹ est in terram
istam. Vel si intelligat̄ dictū. venit in carrā
plane legit̄ hęc l̄rā. Et vide q̄ in hebreo d̄r
de hur chaldeoz. i. de igne chaldeozum.
Chaldei enī ignē adorabant. ⁊ p̄ ignē trañ-
ciebāt puulos suos. sicut nos trañcim⁹ per
aquā baptismi Et tradūt hebrei q̄ q̄ thare
et filij eius cū essent ī chaldaea nolebāt ado-
rare ignē. p̄iecti sunt a chaldeis in ignē. et
combustus est aram frater abraę. Abraam
ho a dño liberatus est. vñ sepe dictū est ei
a domino. Ego sūz dñs de⁹ tuus q̄ eduxi te
de hur chaldeozum.

De prosecutione narrationis
Capitulum. .XXXIII.

Est quaz aut li

p beratus est cum patre suo thare et
nacho fratre ⁊ loth nepote. et tota
familia. venit in carrā. ⁊ inde post mortē

patris ibi remanente fratre eius nacho. ve-
nit in iudeam. Tamen nō dedit illi heredi-
tatem dñs in ea. nec passum pedis. id est. nec
etiam minimā partē. q̄ nihil possedit ibi ni-
si titulo emptionis. Speluucā enī cū agro
nō hereditate possedit. sed precō emit ab ef-
fron filio seoztheo. sed repromisit dare illaz
in hereditatē semini eius post ipsum. cū non
haberet filium dicens. Erit semen tuum ac-
cola. i. pegrinum in terra aliena. quadringē-
tis. et .xxx. annis et in parte huius temporis
subijcient eos seruituti ⁊ male tractabunt
eos egypty. quia centū quadragita q̄ttuoz
annis tuerunt in seruitute pharaonis regis
egypty. et gentem cui seruerint ego iudica-
to dicit dominus. ⁊ post exhibunt ⁊ mihi d̄ ser-
uient in loco isto. Sic ordinata p̄structione
l̄rē nil scrupuli surgit inde. Hos quadrin-
gentos triginta annos computat rabanus
a die qua facta est hęc promissio abraę v̄s
q̄ ad egressum de egypto. A tempore nāq̄
promissionis factę abraę v̄s q̄ ad ingressuz
iacob in egyptum fluxerunt ducenti qua-
draginta anni. ⁊ ab ingressu ad egressuz to-
tidem. Sic rabanus. Cui consonare vide-
tur apostolus dicens. quia post quadringē-
tos ⁊ triginta annos facta est lex.

Quō cōputetur. cccc. xxx. anni.

Capitulum .XXXIII.

Eda et augusti

b nus quia dictum est. In isaac vo-
cabitur tibi semen. adherētes huic
verbo computant. cccc. ⁊ .xxx. annos a nati-
uitate isaac v̄s q̄ ad mortem duorum regū.
scz seon regis amorreozum ⁊ ḡ regis balan
P̄osequit̄ exinde breuiter stephanus hi-
storiam. Et dedit illi testamentum circum-
cisionis. ⁊ genuit isaac. ⁊ circumcidit enī
octaua die. Et isaac genuit iacob. et iacob.
xij. patriarchas. et patriarchę emulantes
ioseph vendiderunt eū in egyptuz negocia-
toribus. qui transtulerunt eū in egyptū qd̄
breuiter trāsit. Et erat de⁹ cū eo. ⁊ erupuit
eum ex omnib⁹ tribulationib⁹ eius. ⁊ dedit
ei sapiam ⁊ grām in p̄spectu pharaonis re-
gis egypti. ⁊ p̄stituit eū p̄positū sup egyptū

7 sup oem domū suā. Postea facta ē fames magna in vniuersa terra. Et audiēs iacob frumentū esse in egypto pmo misit filios postea ipse cū septuagintaquinque aiab descendit in egyptū. Veritas habet fm librum geneleos qd cū lxx aiabus intravit. 7 si cōputant ipli iacob 7 ioseph cū duobus filiis non sūt ibi nisi lxx. Lucas addit qnq p anticipationē cōputās nepotes ioseph sequens editionē lxx. iterptum q magl erat autētica Quā nisi sepueret forte min⁹ crederet ei et op⁹ ei⁹ suspectū haberet. Et defunct⁹ ē ipse iacob i egypto. 7 p̄s nr̄i. s. xij. patriarche. 7 translati sūt in sichē. Hoc de solo ioseph legit. qz filij israel ad ei⁹ petitionē ossa ei⁹ de egypto transtulerūt. q etiā p̄betasse leguntur 7 sepulta sūt in sichem. Quid ē ergo qd plurali dictū est translati sūt in sichem.

Opinio bedę de eodem
Capitulum. XXXIX

Redendum est

vt dicit beda stephano. credendū est hieronymo. q in historia paulē dicit eā transisse p sichē. et ibi inuenisse sepulcra. xij. patriarcharū. P̄mo ergo trāslatam sichem. posita sūt postea in sepulcro qd emit abraā precio argēti a filiis emor filij sichem in spelunca. s. duplici quā emit qdrin gētis siclis ab effron filio seoz etheo. s. i abrahamio. vbi sepult⁹ est adam cū eua. abraaz cū sara. isaac cū rebecca. iacob cū lya. S; qd est qd dictū est in sepulcro qd emit abraā a filiis emor filij sichē. cū p̄stet abraaz emisse sepulcrū ab effron etheo. S; sic p̄struūt qdā litterā. Trāslata sūt in sichē. sichē dico emptā a filiis emor filij sichē. S; qd est qd dicitur emor filius sichem. cū p̄stet sichē fuisse filiū emor. Potuit esse q fuerint duo sichē qruz alter dicitur a luca pater emor. alter in genesi dicitur filius ei⁹. Vel ita ordina p̄structionē vt iungas p̄ncipiū sermonis 7 finē h̄ modo. A filiis sichē filij emor. Et ita hic locus congruit libro geneleos. Ut ergo excludat oīs dubitatio ita p̄struat l̄rā. Translati sūt in sichē dico emptā a iacob seza filiis sichem filij emor. Ac si diceret. in illaz p̄tem sichem

quā emit iacob nō abraā. 7 inde postea positi sunt in sepulcro qd emit abraā ab effron etheo. s. in abrahamio.

Redit stephan⁹ ad ordinē historie. Capitulum. XL.

Postea redit stephan⁹

ad ordinē historie. qz qdā mō digressus fuerat. 7 p̄tinuat ei qd dictū ē. Post h̄ exhibūt et deseruiēt mihi in isto loco. Lū aut̄ appropinquaret temp⁹ repromissionis creuit pp̄lus 7 multiplicat⁹ est in egypto. quoadulqz surrexit alius rex i egypto ignorans bñficia ioseph. i. imemor bñficioꝝ ioseph. Ad afflūxit p̄s nostros p̄cipiens necari puulos nostros. Et eo tpe q dedit edictū occidendi puulos. natus est moyses. 7 fuit gratus deo. Ecce quō descendit ad cōmendationez moysi. qz arguebat blasphemasse in eū. Qui cū nutritus ēē tribus mensibus in domo patris sui p̄iect⁹ ē in flumen. 7 sustulit eum filia pharaonis q̄ venerat ad flumē vt lauaret. 7 enutriuit eū sibi in filiū. Et eruditus est moyses omni sapientia egyptioꝝ 7 erat potens in v̄bis et opib⁹ suis. i. eloquēs 7 fortis. Lū aut̄ eēt. xl. annoꝝ visitauit fratres suos filios israel i terra iessen vbi occidit egyptiū rixantē cū hebreo. putans fr̄s itelligere sic ipse intelligebat in spū. q p̄ manū illi⁹ dñs filios israel de manu egyptioꝝ esset liberatur⁹. At illi nō itellerunt. Et cū sequēti die vellet recōciliare duos hebreos rixātes. q̄ iniuriā faciebat alteri. repulit eū dicens. Quis te p̄stituit p̄ncipē 7 iudicē sup nos. Nunquid mes vis interficere. sicut heri interfecisti egyptiū. Quo audito timens sibi moyses fugit in terram madian. vbi de sephora filia sacerdotis madian quā duxit. duos genuit filios. Explet⁹ aut̄ annis. xl. apparuit illi de⁹ in deserto montis sinai. cū minaret gregē ad interiora deserti in rubo. 7 facta est vox dñi ad eum dicens. Ego sū deus patrū vestroꝝ. 7 tremefactus ē moyses. Dixit at illi de⁹. Solue calciamentum de pedibus tuis. Locus enim in q̄ stas terra sancta est. Vidi afflictionem pp̄i mei q̄ ē in egypto. 7 gemitū eorū audiui. 7 desce

Actuū apostolorū

di liberare eos. Et nūc veni. mittā te in egyptū. Hunc moysen quē negauerūt dicētes Quis te p̄stituit p̄cipē sup nos. misit de⁹ p̄cipē ⁊ redemptorē eorū de seruitute egypti. cū manu. i. opere vel auxilio angeli qui apparuit ei in rubo. Hic eduxit eos faciens signa ⁊ p̄digia in terra egypti. ⁊ in mari rubro ⁊ in deserto annis. xl. Idē moyses dixit filiis israel. Prophetā suscitabit vob de⁹ de fratrib⁹ vestris. i. ipsū tanq̄ me audietis. Hic est q̄ fuit in ecclesia. i. in p̄gregatione populi israel in solitudine sinai cum angelo qui loquebatur ei in monte cū p̄rib⁹ n̄ris q̄ accepit verba vitę dare nobis. cui noluerūt obedire patres nostri. sed repleuerūt eū ⁊ auersi sūt cordib⁹ suis in egyptū ad aaron dicentes. Fac nobis deos q̄ p̄cedāt nos. Et fecerunt vitulū. ⁊ hostias ei obtulerūt.

Cōmendat tabernaculū ne videatur dānare locū sanctum

Capitulū. .XLI.

Postea quia dicebāt eū depraue locū sanctum

pcebāt eū depraue locū sanctum subdit de cōmendatione tabernaculi. Qd̄ dictū est tabernaculus testimonij vel qz in eo erat arca testimonij. vel qz ante fores tabernaculi cause sub testib⁹ diffiniebant. Tabernaculū inq̄ testimonij fuit cū patrib⁹ nostris in deserto. sicut disposuit de⁹ loquens ad moysen vt faceret illud s̄m formam quā viderat in monte. Hoc habuerunt patres nostri vsq̄ in dieb⁹ dauid. In dieb⁹ aut̄ salomonis templum tabernaculo successit. Postea incepit eos arguere postq̄ purgavit se a crimine sibi a falsis testib⁹ obiecto. Dura inq̄ ceruice ⁊ in circumcisis cordib⁹ ⁊ aurib⁹ vos semp̄ spūi sancto restitis sicut ⁊ patres vestri. Quē p̄phetarū nō sunt p̄secuti patres vestri. Hoc audientes dissecabant corib⁹ suis ⁊ stridebant dentibus in eum.

Lapidauerunt stephanum

Capitulum. .XLII.

Quis autē esset

stephanus plenus spiritu sancto

intuens in celum vidit gloriam dei. ⁊ iesū in forma humana stantē a dextris virtutis dei. Stans apparuit ei crucifix⁹ ne titubaret lapidandus. Eo enī ipso q̄ stabat se paratum ei subuenire monstrabat. qz stare pugnātis est vel adiuuātis. Ecce inq̄ video celos apertos. ⁊ filiū hoīs stantē a dextris virtutis dei. Tūc exclamantes voce magna clausērūt aures suas q̄si abhorrētes audire blasphemiam et impetū fecerunt vnanimiter in eum. ⁊ eicientes eum extra ciuitatē lapidabāt. in s̄m legem se agere estimantes. qz s̄m legem blaphem⁹ educebatur extra castra. ⁊ lapidabat eum vniversus populus. Et testes duo scz falsi q̄ primi s̄m legem tenebant lapides p̄ycere qz in lege dictus est de blasphemio. Prima man⁹ testiū lapidabit eū. Et deposuerunt vestimenta sua ne inq̄narent tactu illius. secus pedes adolescentis q̄ vocabat̄ saulus postea vocatus est paulus. Qui teste beda in hoc de⁹ misericorditer p̄uidit qz nō est man⁹ ei⁹ sanguine innocētis polluta. Et tantū modo seruauit lapidantiū vestimēta et consensit eis vnde tanq̄ dign⁹ morte periret. nisi deus p̄ gratiā et p̄niam inspiraret. Lapidauerunt ḡ stephanum leuitam innocentem ⁊ dicentē. Domine iesu accipe spiritum meū. sicut ⁊ xp̄us ad patrē ait. In manus tuas cōmendo spūm meū. Positū aut̄ genibus clamauit voce magna dicens. Domine ne statuas illis hoc peccatum. quia nesciunt quid faciunt. Multi enī ex eis ipsum occidendo estimabant se legem implere. iuxta quod domin⁹ p̄dixerat. Venit hora vt oīs qui interficit vos. arbitret̄ obsequiū se p̄stare deo. Et cū hoc dixisset obdormiuit in dño. Et facta est p̄secutio magna in ecclesia que erat hierosolymis. qz occiso beato stephāo vno de p̄cipib⁹ ecclesię ⁊ quasi primicerio vij. diaconorum. ceperunt alios p̄seq̄ graui. in tantū qz oēs discipuli p̄ter apostolos qui vt pastores gregis ceteris erant p̄stantiores. dispersi sūt p̄ regiones iudeę ⁊ samarie fugientens a facie p̄secutorū. iuxta qd̄ preceperat dñs. Si vos p̄secuti fuerit in vna ciuitate fugite in aliā. Curauerūt aut̄ stephanū viri tiorati. i. iuxta morē terre. diligēt curā

adhibentes sepulchra et fecerunt planctum magnum super eum. Tunc apostoli prouidentes quod ad gentes in posterum essent transaturi. prouidentes fidelibus qui erant in hierosolymis remansuri. ordinauerunt iacobum alphi episcopum hierosolymorum. et imposuerunt ei manus petrus et iacobus et iohannes. Ideo non a paucioribus quam tribus episcopis. episcopus hoc die consecratur.

De prima persecutione sauli Capitulum . XLIII.

Saulus uero de

uastabat ecclesiam discurrens per domos trabes viros ac mulieres et detrahens in carcerem. Reminens tamen occidebat domino custodiente manus eius. ne sanguine innocentium pollueretur. Qui autem dispersi fuerant pertransibant de loco ad locum euangelizantes uerbum dei. nihilominus quia dispersi constantes erant in predicatione euangelii. Philippus autem diaconus secundus a stephano. descendens in ciuitatem samarię predicabat ibi christum. Et intendebant turbę unanimiter his qui a philippo dicebantur. uidentes miracula que faciebat. quia multos demoniacos liberabat. multos palyticos sanabat. et claudos erigebat. Erat autem ibi simon magus seducens gentem. cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum quia magicis artibus multa faciebat. uerum dicebant ipsum esse uirtutem dei magnam. estimantes ipsum esse prophetam uel angelum uel dei filium. quia metes eorum dementauerat. i. magicis artibus subuerterat. Cuiusmodi crederet philippo euangelizanti de regno dei in nomine iesu christi baptizabantur viri et mulieres. et simon silauit se credere et baptizatus est. Videns enim philippum facere miracula. qualia et quanta ipse facere non poterat. nec ita facile. putauit ex quadam industria fieri. ideo fecte baptizatus est ut familiaris ei adhereret. et addisceret artes qua similia posset facere.

De petitione simonis magi Capitulum . XLIII.

Ubi autem audis

sent apostoli qui erant hierosolymis. quod recepisset samaria uerbum dei. miserunt ad eos

petrum et iohannem. Qui cum uenissent orauerunt pro ipsis ut acciperent spiritum sanctum uisibiliter quod forte nondum fecerant. nondum enim in quem illorum uenerat. i. uisibiliter descenderat. Constat enim quia inuisibiliter spiritum sanctum acceperant cum baptizati essent in nomine domini iesu christi. Tunc imponebant manus super illos et accipiebat spiritum sanctum. ita quod uisibili signo ostendebatur. cum linguis omnibus loquerentur. Constat hunc philippum diaconum fuisse non apostolum. Quod uidetur ex glosa super mattheum. quia manuum impositionem reseruauit apostolis. que propterea reuatur hodie solis eorum vicariis. i. episcopis. qui manus imponunt et frontem liniunt in confirmatione ubi datur spiritus sanctus ad robur. Si enim philippus iste apostolus esset. statim baptizatus manus imposeret. nec ad hoc alios expectaret. Cum autem simon uidisset quod per impositionem manus apostolorum daretur spiritus sanctus putans ex quadam industria hoc ab eis fieri et hanc posse ab eis precio comparari obtulit eis pecuniam dicens. Date mihi hanc potestatem ut cuiuscumque manus imposuero accipiat spiritum sanctum et sic uoluit emere hanc potestatem ad lucrum. Ad quem petrus. Pecunia tua tecum sit in perditionem. Quod sic potest distinguere. ne uideatur imprecari pecuniam. Pecunia tua tecum sit. supple ducens te in perditionem. Vel imprecando ait. In perditione pecunia tua tecum sit. i. pecuniam tuam habeas. et pro ea penam eternam luas. Sancti enim cum sententiam maledictionis proferunt non ex uoto ultionis sed intuitu iusticie in eam presumunt. Non est tibi pro in sermone isto. ut ad manum tuam impositionem detur spiritus sanctus. Cor enim tuum non est tecum coram domino. De penitentia itaque age pro hac nequitia tua. et roga deum ut si forte remittat tibi hec cogitatio cordis tui. In felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis uideo te esse. Sciebat enim petrus in spiritu. penitentiam non acturum. sed ad hoc eum exhortari erat ei officium. Simon autem sciens se indignum a deo exaudiri. noluit orare. sed ait apostolis. Precamini pro me. ut nihil ueniat super me horum que dixistis. Petrus uero et iohannes redierunt hierosolymam. et multis ciuitatibus samaritanorum euangelizabant.

Actuū apostolorū

De eunuchō baptizato a philippo. Capitulum .XLV.

Angelus autem

S dñi locutus ē ad philippū dicens Surge et vade contra meridianū ad viā quę descendit a hierusalem in gaçā id est in africanā. q. d. Vade ad viā p. quā a hierusalem p. gaças descendit in africanā. Hęc scz gaça destructa est. Aetus enī gaça quę olim erat terminus chananeorū iuxta egyptū destructa erat et loco ei⁹ edificata ē alia. Et surgens abiit. Et ecce vir ethiops eunuch⁹ potēs in domo candacis reginę. q. erat sup. oēs gaças ei⁹. erat enī consuetudo eunuchorū custodire thesauros potentum venerat adorare in hierusalem. Et vt tradit in alijs historijs. per eum miserat multa dona templo in hierusalē cādacis regina ethiopum. Et vide quia omēs reginę ethiopū dicebant reginę candaces. sicut romani imperatores dicebant cesares. nec habebat regimen regio illa nisi a feminis. Cūqz reuertetur ethiops ille sedens sup. currum. et legens esaiam pphetam. dixit spiritus philippo. Accede et adiunge te currui. Accedēs autem philippus. audiuit eū legentem esaias et dixit. Putas ne itelligis quę legis. Qui ait. Et quomodo possum. si nō aliquis ostēderit mihi. Et rogauit philippū vt ascēderet currum et sederet secum. Erat autem hic locus scripturę quā legebat. qui dño procurante sic legendus occurrerat. Tanqz ovis ad occisionem duct⁹ est. et sicut agnus corā tondente se sine voce. sic nō aperuit os suū. Respondens autem eunuchus philippo dixit. Obsecro te domine vt dicas de quo propheta hęc dicit. de se an de alio aliquo. Apertens autem philippus os suum et incipiēs a scriptura hac. de qua scz querebat euangelicauit illi iesum. Et dum irent per viam. p. uenerūt ad quandā aquā. Et ait eunuch⁹. Ecce aqua. quis p. hibet me baptizari. Ad quē philippus. Si credis ex toto corde. et tibi baptizari. Ad quę ille. Credo dei filiū esse iesum. Et vide. quia cū in spiritu videret philippus eunuchi fidem. voluit tñ ab

eo extorquere confessionē manifestam nolens eū subito baptizare. Et daretur exemplum baptizantib⁹ et baptizandis interrogandi et confitendi. Unde hodie cū quadā dilatione et p. telatione scrutiniorū celebratur solēne baptisma in sabbato paschali. quā incipiunt scrutinia in media quadragesima ab ea die qua cantatur. dñi sanctificatus fuero. Et iussit stare currū. et descenderūt ambo de currū. et baptizauit philipp⁹ eunuchū. Et cum ascendisset de aqua. spirit⁹ domini rapuit philippum. et amplius nō vidit eū eunuchus. sed ibat per viam suā gaudens. Philippus autem inuentus est in açoto. et p. tranliens euangelizabat cunctis. ciuitatibus donec veniret cesareā. In qua legit⁹ domū habuisse. cui⁹ vsqz hodie apparent vestigia nec nō et cubiculū quattuor filiarū eius virginum pphetissarum. Nunc redit historia ad ordinem suū psequens de paulo. et cōtinuatur ei quod supra dictum est. Saulus deuastabat ecclesiam. Qd enī dictū est de philippo et de conuersione eunuchi. qsi incidens fuit.

De excecatione saul.

Capitulum. .XLVI.

Saulus adhuc

Spirans minaz et cedis in discipulos domini. id est. adhuc comminans eis. et in eos conspirans et ad cedem eorum aspirans. accessit ad principem sacerdotum. celo furoris eum concitante. et petijt ab eo litteras ad synagogas singulas iudeorū quę erant damasci. vt eius auctoritate si q. iueniret damasci h. vię viros et mulieres. vinctos p. duceret in hierusalē. Et cū iter faceret. contigit vt appropinquaret damasco. et subito circūfulsit eū lux de celo. et cadēs i. terrā audiuit vocē dicēte sibi. Saul saule quid me psequeris. id est. in mēbris meis. Qui ait. Quis es dñe. An de⁹ es vel angel⁹. Ego inq. t. sū iesus quē tu psequeris. Durū est tibi p. tra stimulū calcitrare. i. potētiori rebellare. Et tremēs ac stupēs dixit Domine qd me vis facere. Ac si diceret. Volūtātē tuā indica mihi. qz p. sto sū tibi obedire

Histo. Actuum apostolorum

Ad que dñs. Surge et ingredere civitatem
et dicetur tibi quod te oportet facere. Viri autem
qui comitabantur eum stabant stupefacti audien-
tes quidem vocem ipsius pauli non eius quod loque-
batur cum eo. Neminem autem videntes iuxta quod ipse
paulus infra dicit. Qui mecum erant lumen
quidem viderunt. Vocem autem eius non audierunt
quod loquebatur mecum. Et surrexit de terra. et ap-
ertis oculis nihil videbat. Factus est cecus cor-
pore. quod prius fuerat cecus mente. Ad manus
autem illius trahentes. manibus scilicet suis manus
eius tenentes et quasi cecum ducentes introdu-
xerunt eum damascum. Et erat ibi tribus diebus
non videns neque manducans neque bibens. In
quo triduo creditur a spiritu sancto didicisse eu-
gelium. Unde gloriatur in epistola ad gala-
thas se non habuisse hominem magistrum dicens
Neque ab homine accepi illud neque didici. sed
per revelationem iesu christi. Imponebat enim
ei a pseudo. quod doctus esset ab anania non a
spiritu sancto. unde vocabant eum apostolum
ananię. Nec te moneat. si quandoque legat
conversionem eius factam primo anno dominice passio-
nis. quandoque secundo. alterum de anno vsu-
ali. alterum de anno emergenti dicit. Si enim com-
putes primum annum dominice passionis a kalen-
daniis qui est annus vsualis. tunc secundo
anno conversus est paulus. Si autem compu-
tes ab ipso die passionis vsque in sequentem
diem passionis anno reuoluto qui est annus
emergens in primo anno dominice passio-
nis conversus est.

**Quo ex mandato domini ana-
nias visitavit paulum.**

Capitulum. XLVII.

Rat autem dama-

sci discipulus quidam. christianus
nomine ananias. Et dixit dominus
ad illum in visu. id est in visione noctis. Anania.
At ille ait. Ecce domine ego paratus sum tibi obe-
dire. que dñs. Surge et vade in vicum qui vo-
catur rectus. et quere in domo iude saulum no-
mine tharsensem. Ecce enim orat. Forasan in-
das erat proprius nomen hospitis sui vel forsan
erat de tribu iude. ut sit sensus. In domo iud-
ea est. inter iudeos qui ibi erant de illa tribu

vel in domo iude. id est in vico iudeorum.
Vicus autem dicitur a vicinia civitatis. ut di-
cit Rabanus. ut proprie dicantur vici vicinio-
ra civitatis. Hoc tamen et sepe alibi aliter accipitur
Ne timeret ananias venire ad saulum. quem
nouerat acerrimum persecutorem christiano-
rum. ac-
didit dominus. Ecce enim orat. quod dicit. Non est ti-
mendus quia factus est de saulo paulus. et de
lupo agnus. Et ego etiam revelavi ei adue-
tum tuum. Jam enim vidit in spiritu te introe-
untem ad se. et imponentem ei manus ut visus
recipiat. Tunc ananias. Domine audiui a
multis de viro hoc quanta mala fecerit san-
ctis tuis in hierusalem. et habet potestatem a
principibus sacerdotum alligandi omnes qui
inuoquant nomen tuum. Ad que dominus. Quia
de quoniam vas electionis est mihi iste. id est
vas electum. et in fornace tribulationis proba-
tum. ut portet nomen meum coram regibus et ge-
tibus et filiis israel. Et tu quidam baptizabam
eum sed non docebis eum. ego enim solus do-
cebo eum. et ostendam quanta oporteat eius
pati pro nomine meo. ut per multas tribu-
lationes probeatur vas electum et mala que in-
tulit sanctus patiatur cum sanctis. Abijt ana-
nias et veniens ad hospitium pauli intrauit
ad eum et imponens manum dixit Saule fra-
ter. dominus iesus qui apparuit tibi in via
quam veniebas misit me ad te. ut videas in-
teriori et exteriori oculo. et implearis spiritu san-
cto. id est spiritu sanctum plenius accipias
postquam in baptismo. Et confestim ceciderunt
ab oculis eius tanquam squame. et visus recepit
et surgens baptizatus est. et cum accepisset ci-
bum confortatus est. Et fuit cum discipulis qui
erant damasci per dies aliquot. et continuo
ingressus synagogas predicabat dominum
iesum. quoniam hic est filius dei. Stupebant
autem omnes qui audiebant et dicebant.
Nonne hic est qui repugnabat in hierusalem
eos qui inuocabant nomen istud. et ad hoc
huc venerat. ut vincos eos duceret ad pri-
ncipes sacerdotum. Saulus autem magis qua-
lescebat iudeos qui erat damasci. affirmans
quod hic est christus.

De inuidia iudeorum in paulum

Capitulum. XLVIII.

Actuū apostolorum

petrus venit cum illis. Et cum aduenissent duxerunt eū in cōnaculū. vbi iacebat mortua thabita. Et circūsteterūt eū oēs viduē flentes et ostēdentes et vestes quas faciebat illis torcas. vt opib; misericordie ipsaz operam dedisse ostenderent. et sic petrus ad compassionē cōmouerent. Tunc petrus omēs eiecit nō tanq̄ pperā aliquid factur⁹. qd̄ velle alios latere. vt hi q̄ magicis artib; vel consilio demonū aliqd̄ machinant. s; magistrū suū volens imitari. q̄ filiam archisynagogi suscitatur⁹. oēs de domo eiecit. paucis exceptis. Vel forte qz nōnulli erant visione miraculi indigni. eiectis omnib; foris. facta genuflexione orauit et puerlus ad corpus ait. Thabita surge. At ille aperuit oculos. et viso petro resedit. et dans illi manū. erexit eaz vinā. Et notū factū est miraculū p̄ vniuersam ioppen. multi ceciderūt in deū. Et morat⁹ est petrus in ioppen multis dieb; apud simonē coriariū vel curiariū. vel a corio. vel curia. qz forte curialis erat. ideo dict⁹ curarius. vel quia curabat coria. ideo dictus est coriarius.

De conuersione corneliū.

Capitulum. .I.

¶ Erat autē quidam

erat in cesarea noīe corneli⁹. centurio cohortis q̄ dicebat italyca. quia missa fuerit a romana ciuitate q̄ est in italia. qz romani ipatores mittebat milites suos p̄ citates. ad custodiendas munitōes. Et b̄ erat religiosus et timēs deū. religiosus supra gradū timoris. timēs infra gradum religionis. i. pietatis. quia in graduali ascensu donoz spūs sancti. gradus pietatē supra gradū timoris. Inq̄ntum ergo religiosus supra gradū timorē intantū timens deū infra gradū religionis. vt noīe religionis intelligas spūm pietatis. Erat in quā religiosus cū oī familia sua q̄ religiosa erat et timorata faciēs elemosynas multas plebi nō acceptoz psonarū. Iste cū esset quasi hora nona diei vidit in visu ma-

nifeste. i. manifesta visione nō p̄ somniū vel in extasi angelū dei introcuntē ad se. et dicētem sibi Corneli. At ille intuens in eū timore corrept⁹ dixit. Quis es dñe. Ad quē angelus. Orationes tue et elemosynę tuę ascenderunt in memoriā in aspectu dei. Et nunc mitte viros in ioppen et accerli simonē quēdam qui cognominat⁹ petrus. Hic hospitat⁹ apud simonē quendam coriariū. cui⁹ domus est iuxta mare tyrrenū. qz ioppen ciuitas terre p̄missionis erat mari tyrreno. p̄xima et in ipsius orientali litorē sita. et ex pte litoris sita erat dom⁹ simonis coriarij hospitis petri. Hic inquit dicet tibi quid te oporteat facere. Ecce cornelio dictū est ab angelo. Exaudite sunt orationes tuę. Vñ p̄stat euz tunc fidem habuisse. quia in hoc consonant iancti. q̄ merito fidei venit ad opa et nō viceu⁹. Non dū tñ credebat christū incarnatum quia de tempe incarnationis incertus erat ignorans an iam incarnat⁹ fidē incarnationis haberet. salua fide poterat esse in ambiguo. an iam venisset. an adhuc in carne venturus esset. Quia nōnullos sanctorū patrū latuit christū natum esse postq̄ nat⁹ est. vt symeonē vsq; ad quadragesimū natiuitatis eius diem. Non tamen putandū est eos fidem incarnationis nō habuisse. quia tempus nō est de articulo fidei. imo cū nondū esset eis predicatū vel inspiratū q̄ iam nat⁹ esset salua fide licuit eis esse in ambiguo. an iam natus esset. an adhuc nasciturus. Cuz discessisset angelus a cornelio vocauit duos domesticos suos. et militem metuentes dñm qd̄ de domesticis nō est dictū. quia constabat familiam eius religiosaz esse et timorata. Quibus cum narrasset singula. misit illos in ioppen.

De visione petri

Capitulum. .II.

¶ Altera autē die

p̄ iter facientibus illis appropinquātib; ciuitati ioppe. vel apparētib; s̄m aliam litteram. vt iam possent videri de domo simonis coriarij. ascendit petrus in superius cōnaculū hospitiū sui circa horā sextā

Historia

vt in secreto oraret. 7 post orationem comederet. quia tempus erat comedendi. 7 ipse patiebatur esuriam. Et parantibus prandium ministris. cum ipse esset in oratione. cecidit super eum extasis. quia domino operante passus est alienationem mentis ita vt non vteretur sensibus humanis. Et in huiusmodi extasi vidit celum apertum. id est. aerem. 7 de aere aperto descendens vas quoddam velut linteam magnam de celo submitti in terram quatuor lintearum vel lituram vel inities. que littera verior est. Dicuntur autem inities funiculi molles quibus circumligantur pueri in cunabulis. facti de stuppea materia. vel de serico ad opus nobilium. Videbatur ergo ei vas illud quasi linteam quatuor inities quatuor cornibus alligatis. in aere appensum. et ita dimitti in terram. et in eo esse omnia genera animalium. quadrupedia. serpentina terre. Et cum esuriret facta est vox ad eum dicens. Surge petre macta et manduca. Ac si diceretur ei in spiritu. Transi ad gentes. 7 occide in eis vicari. 7 sic ecclesie in corpore. Absit inquit domine. quia nunquam manducaui commune. id est. immundum. Et est ideoma hebreorum reputantium cibos imundos. quibus communiter utebantur gentes. unde vocabantur communes qui immundos. Abhorruit ergo petrus quod dictum est ei manduca. quia ostensa ei fuerat quadrupedia. et serpentina secundum legem imunda. quia graue videbatur ei vti cibis in lege prohibitis. 7 maxime timebat reprehensionem iudeorum si vteretur cibis gentiliis. Et ideo cum ita cuncta abhorreret. facta est vox secundo ad eum dicens. Quod deus purificauit commune ne dixeris. Quod constat ei spiritualiter dictum fuisse de gentibus. iam in dei presentia per fidem purificatis. De quarum purificatione instruxerat petrum vox prima facta ad eum dicens. occide 7 manduca. Cum autem ostensa fuissent ei serpentina terre. constat ea non fuisse a deo purificata. nec alicui siue iudeo siue gentili ad comedendum munda. Hoc autem factum est ei ter. scilicet vas semel iterato et tertio in terra demissum 7 vox ter addita est pro commendanda veritate visionis vel fide trinitatis. Quia vt dicit ambrosius. In

catechismo fit trina interrogatio. scilicet credis in deum. abrenuncias sathane. vis baptizari. Similiter trina unctio. in vertice siue fronte in scapulis. in pectore. In baptismo quoque fit trina immersio. Post trinam vas ostensiones receptum est vas in celum. Et dum intra se cogitaret petrus. quid sibi vellet hęc visio. Ecce tres viri qui missi fuerant a cornelio. inquirentes domum simonis coriarij steterunt ad ianuam. querentes. si simon qui agnomiat petrus illic haberet hospitium. Et cogitante petro de visione. dixit eis spiritus. Ecce tres viri querunt te. Causam tamen cur eum quererent ei subicit. quam ipse postea ab eis didicit. Quid ad conseruandam humilitatem aliquando prophetie spiritus ex parte animi tangit. 7 ex parte non tangit. Surge inquit et descende. et valde eum eis nihil hesitans. quia ego misi illos. Descendens autem petrus ad eos dixit. Ecce ego sum quem queritis. que causa est pro qua venisti. Ad quem illi. Cornelius centurio vir religiosus ac timens deum. 7 testimonium habens ab vniuersa gente iudeorum responsum accepit a spiritu sancto vt accersiret te in domum suam 7 audiret verba a te. Et introduxit eos in hospitium suum et fuerunt cum eo nocte illa. Sequenti autem die profectus est cum illis et quibusdam fratribus qui eum comitati sunt a ioppe vt ei testes essent.

Quia petrus venit ad cornelium vocatus. Capitulum .LII.

Ltera autem die

a secunda ab egressu de ioppe introiit cesaream. Cornelius vero expectabat illos pro vocatis suis 7 amicis necessariis. Amici necessarij dicunt. qui non deserunt hominem in articulo necessitatis. Et cum introisset petrus obuius occurrit ei cornelius. 7 proci dens ad pedes eius adorauit eum ipso gestu corporis exprimens deuotionem mentis. Petrus vero eleuauit eum dicens. Surge quia ego homo sum vt tu. Et cum multi adessent cognati scilicet et amici conuocati. locutus est eis petrus dicens. Vos scitis quod abominabile sit viro iudeo accedere ad alienigenas. Sed oñdit